

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2008. március 10-én, kedden, 10 órakor
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott
üléséről

Napirend:

1. Tájékoztató az Iskola biztonsága érdekében létrehozott bizottság javaslata alapján a nevelési-oktatási intézmények biztonsága érdekében eddig megvalósított és a 2009. évben elvégezni javasolt további feladatokról

Előadó: dr. Szüdi János szakállamtitkár

- 2.1 Javaslat a pedagógiai szakszolgálatok és a sajátos nevelési igényű tanulók támogatása igénylésének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének rendjéről szóló /2009. () OKM rendelet kiadásáról

Előadó: Csillag Márta

- 2.2 Javaslat a komprehenzív iskola-modellek megszervezéséhez kapcsolódó támogatások igénylési, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló .../2009. (...) OKM rendeletről

Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes

3. Külömfélék

- *A Katolikus Kerettanterv véleményezése*

Elnököl: Keszei Sándor és Simonné Toldi Ágnes, az országos szülői szervezetek oldaláról

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői

Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:

Dr. Dobos Krisztina
Miklósi László
Pecsenye Éva

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Szabó Zsuzsa
Menyhárt Pál
Muity Mária
Kerpen Gábor
Dr. Horváth Péter

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Novák János
Simonné Toldi Ágnes

Az országos diákszervezetek képviselőiben:

Fábián Tiborné
Hanti Vilmos

A helyi önkormányzatok érdekképviseleti szervei részéről:

Horváth Gézáné
Heltai Miklós
Dr. Sáska Géza

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Kanaki Lefter
Dr. Schäffer István

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőiben:

Bajzák Erzsébet
Papp Kornél

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok képviselőiben:

Dr. Szüdi János (OKM)
Kiss Mária (EM)
Lóczy Péter (MEH)
Paulik Antal (MEH)
Ambrus István (OKM)
Rostáné Zentai Ildikó (OH)
Szűcs Ibolya (OH)

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	6
Az oldalszövevek megjelölése	6
Kerpen Gábor napirendi javaslata	6
Az iskolai erőszak ügyében eddig tett és tervezett minisztériumi intézkedések	8
Dr. Szüdi János tájékoztatója	8
Hozzászólások	11
Dr. Szüdi János válasza az elhangzottakra	28
További hozzászólások	30
Határozati javaslatok megfogalmazása	32
Határozat a 2.1 és a 2.2 napirendi pont összevont tárgyalásáról	36
Csillag Márta szóbeli kiegészítése a pedagógiai szakszolgálatok és a sajátos nevelési igényű tanulók támogatása igénylésének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének rendjéről szóló rendelethez	36
Brassói Sándor szóbeli kiegészítése a komprehenzív iskolamodellek megszervezéséhez kapcsolódó támogatások igénylési, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló rendelethez	37
Hozzászólások	38
Válasz az elhangzottakra	43
További észrevételek	45
Határozat	49

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

KESZEI SÁNDOR, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: Üdvözlöm a Közoktatás-politikai Tanács tagjait, az előterjesztő képviselőit és a kedves vendégeket. A Közoktatás-politikai Tanács soros ülését megnyitom. Kérem az oldalakat, hogy jelöljék meg szóvivőiket.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: A szakmai oldalon Miklósi László, az egyes napirendeknél változhat.

SZABÓ ZSUZSA: A munkavállalói oldal részéről dr. Horváth Péter, szakértő.

ELNÖK: A szülői oldalon? *(Keszei Sándor.)*

Az országos diákszervezeteket jelenleg senki sem képviseli.

A helyi önkormányzatok érdekképviselői szervezeteinek szóvivője?

HELTAI MIKLÓS: Heltai Miklós, és ha megjön, akkor majd Sáska Géza.

ELNÖK: Országos kisebbségi önkormányzatok? *(Kanaki Lefter.)*

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók? *(Papp Kornél.)*

A kormányzati oldalon? *(Dr. Szüdi János.)* És egyben az előterjesztő is.

Megkérdezem az oldalakat, megkapták-e a napirendet. Amennyiben igen, felteszem szavazásra a kérdést, hogy elfogadják-e az előterjesztett napirendeket. *(Kerpen Gábor: Volt egy napirendi javaslatunk, amit eljuttattam a tárcához.)* Ügyrendi kérdése van a munkavállalói oldalnak.

KERPEN GÁBOR: Tudomásom szerint a PDSZ eljuttatott a tárcához egy gyors napirendi javaslatot, miszerint ellentmondás van a pótlékok rendszerében a 138/1992-es kormányrendeletben. Tudom, hogy a Közoktatás-politikai Tanácsnak nem ez a legfőbb szerepe, hogy ezt tárgyalja, de azt gondolom, gyors döntést igénylő napirendi javaslat lehet, hogy a tárca hozza rendbe ezt a problémát, vagyis, hogy ha egyszer akár 100 százalék is lehet valamely közoktatási intézményben szereplő pótlék mértéke, akkor tanácsolja azt a miniszter úrnak tanácsadó testületként, hogy törölje a 75 százalékos pótlékösszeg-maximumot a 138/1992-es kormányrendeletből. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. Közben módosítottam elképzeléseimet a levezetésről: mivel az alapszabály kimondja, hogy a testület köteles napirendre venni a miniszter által javasolt témákat, hogy nem kívánom megszavaztatni a kormány által előterjesztett napirendi pontokat, ha viszont a munkavállalói oldal kéri, hogy az egyebek között napirendi pontként tárgyaljuk, ezt megszavazatom.

Van-e még valakinek napirend előtti javaslata? *(Megérkezik Hanti Vilmos.)*

KERPEN GÁBOR: Nehéz a helyzetem, mert a levezető elnök úr nem kérdezte meg, hogy napirendre tudjuk-e venni ezt a kérdést. Amennyiben a tanács nem veszi napirendre, akkor napirend előtt szeretnék erről tárgyalni - merthogy rövid ez a téma.

ELNÖK: Az előbb felhívtam a tanács tagjait, jelezze, akinek van napirend előtti felvetése. Nem jelentkezett senki. *(Ehhez lehet szólni, elnök úr?)* Igen.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: A szakmai oldal általában is annak híve, hogy ha napirendre kerül bármilyen javaslat a Közoktatás-politikai Tanácsban - hangsúlyozom: bármilyen javaslat -, akkor arra legyen módunk megfelelően felkészülni, és írásos javaslatot kapjunk az adott témáról. Mi konkrétan ebben az esetben, mivel most hangzik el, nyilván nem kaphattunk írásos javaslatot, ezért attól tartok, hogy a mi oldalunk nincs abban a helyzetben, hogy most érdemben kifejtsük erről az álláspontunkat. Csak a napirendi pontként való megjelenítés kapcsán mondom ezt. Tehát nem vagyunk felkészültek az adott témában, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy erről felelősségteljesen tudjunk nyilatkozni. Nyilván alaposan meg kellene nézni, hogy megfelelő módon állást tudjunk foglalni.

ELNÖK: Kíván még valakik szólni?

AMBRUS ISTVÁN: A titkárság nevében szeretném elmondani - bár már többször elmondtam a testületi ülésünkön -, hogy a törvény 97. §-a alapozza meg a Közoktatás-politikai Tanács működését. Első mondatának utolsó része úgy szól, hogy a Közoktatás-politikai Tanács a (2) bekezdésben felsorolt bármely tagjának kezdeményezésére jogosult állást foglalni, javaslatot tenni - itt jön a pandantja a dolognak - a közalkalmazotti jogviszonnyal és munkaviszonnyal kapcsolatos érdekegyeztetés körébe tartozó kérdések kivételével. Tehát nem hatásköre a testületnek a téma. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Akkor ezt a kérelmet az alapszabály értelemeiben úgy vesszük, hogy nem téma a Közoktatás-politikai Tanácsban. Nyilván az Érdekegyeztető Tanácsban kell megvitatni.

Kíván még valaki egyebekben vagy napirend előtt szólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor megadom a szót az előterjesztőnek, amennyiben kíván valamit hozzáfűzni az előterjesztéséhez, legyen olyan kedves. *(Közbeszólások.)* Az első napirendi pont. *(Közbeszólások.)* Nem szavaztuk meg a napirendi pontot. *(Dr. Dobos Krisztina: Nem is érkezett anyag!)*

AMBRUS ISTVÁN: Azért nem szavaztatta meg Sándor, mert azt mondja, hogy amit a miniszter javasol, azt hivatalból kötelező megtárgyalni, ezért nem kért a napirendről formalizált szavazást. Most rátért rögtön az elsőre, amelynek előadója Szüdi János úr. *(Dr. Dobos Krisztina: Hol az anyaga?)*

DR. SZÜDI JÁNOS: Szóbeli tájékoztatást kértek tőlünk, most ezt hoztam magammal.

ELNÖK: Felolvassam a napirendi pontot a tisztelt tagságnak, vagy megkapták a meghívót? Akkor kérem, hogy a napirendi ponthoz szóljanak hozzá, és fogadják el az előterjesztőtől, hogy szóbeli kiegészítést tesz - amennyiben kíván ilyet tenni.

DR. SZÜDI JÁNOS: Szóbeli tájékoztatót.

ELNÖK: Illetve előterjesztést - elnézést kérek!

DR. SZÜDI JÁNOS: Azt a feladatot kaptam az elmúlt héten, hogy adjak szóbeli tájékoztatót a tanács tisztelt tagjai részére. *(Közbeszólások.)* Én kaptam a minisztérium vezetésétől, hogy szóban tájékoztassam a Közoktatás-politikai Tanácsot azokról az intézkedésekről...

ELNÖK: Mi kértük, a Közoktatás-politikai Tanács.

DR. SZÜDI JÁNOS: ...amelyek az iskolai erőszak ügyében eddig történtek, és amely feladatok előttünk állnak. Ezt a feladatot szeretném teljesíteni, hogyha elfogadja a tisztelt tanács. *(Megérkezik dr. Sáska Géza.)*

Mindenki előtt ismert, hogy a miniszter úr felkért egy bizottságot, vizsgálja meg az iskolai erőszakkal összefüggő kérdéseket, - de tulajdonképpen nemcsak iskoláról van szó, hanem a kollégiumról, sőt, ha nagyon tág értelemben vesszük, akkor lehetnek gondok és problémák az óvodában is. Ebben az értelemben tehát ez egy szélesebb körre kitekintő bizottság volt, amely áttekintette, milyen gondok és problémák jelentkezhetnek.

A bizottság áttekintette a jelenlegi helyzetet, felhívta a figyelmet - ez is ismert, hiszen nyilvános az anyaga -, hogy az erőszak minden formáját, bármilyen megnyilvánulását el kell ítélni, nem lehet elfogadni. Ez azért nagyon fontos szempont, mert ez a téma alapvetően a tanulói oldalról jelentkező, nagy nyilvánosságot kapott cselekmények miatt került reflektorfénybe. Ugyanakkor feltárta a bizottság, illetve rámutatott arra is, hogy lehetnek erőszakos cselekmények akár a pedagógusok között, szülő és pedagógus között, vagy a pedagógus és a tanuló között. Ezért nagyon fontos, hogy az erőszaknak semmilyen formája nem fogadható el, nem támogatható.

Volt egy nemzetközi mérés, Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása címmel, egy húszéves múltra visszatekintő nemzetközi kutatás, amely 2007 végén tett le egy jelentést, a 2006-os eseményekre vetítve, és megállapította, hogy a bántalmazottá válás magyar adataiban nem történt jelentős változás 2002 óta, ellentétben a látszattal, amely alapján úgy tűnik, mintha az erőszakos cselekmények száma roppant módon megnőtt volna. Volt két-három esemény, amely megjelent a televízióban, de gyakorlatilag lényeges változások nem történtek.

A jelentés rámutatott arra is, hogy az áldozattá válás Magyarországon sokkal ritkább, mint az európai átlag. Van egy olyan kimutatás, amely a kétszer bántalmazottak arányát tekintve az ország intézményei minden korcsoportban az utolsó harmadban fordulnak elő. Harminckilenc országot vizsgáltak, tehát nemzetközi viszonylatban hazánkban jóval kevesebb a bántalmazás, mint más európai országban vagy Észak-Amerikában - ezeket az országokat vizsgálták.

Ebben az értelemben a bizottság úgy gondolja, hogy az erőszakos cselekmények előfordulása része a társadalomban zajló folyamatoknak, és ezért, miután az óvodák, iskolák és kollégiumok a helyi környezetben és társadalomban működnek, sajnálatos események előfordulhatnak.

Rámutattak ugyanakkor arra is, hogy a modern technikákkal több esetben fordul majd elő, hogy napvilágot látnak ezek az események. Ilyen cselekmények sajnos a múltban is voltak, csak általában az intézmények reflexszerűen arra törekedtek, hogy ezeket az eseményeket eltusolják, eltitkolják, és lehetőség szerint ne lássanak napvilágot.

A bizottság sokféle javaslatot tett le az asztalra. Alapvetően pedagógiai jellegű javaslatok fogalmazódtak meg, ezért szeretném felhívni a figyelmet, hogy ez a javaslat azért helyezi a hangsúlyt a pedagógiai eszközökre és módszerekre - már ami a tanulókkal szembeni erőszak

megelőzésére irányul, és most kizárva a tanár–tanár vagy tanár–diák-konfliktusokat -, mert alapvetően arra koncentrál, hogyan lehet megelőzni a tanuló és pedagógus közötti konfliktusokat.

Szeretnék rámutatni, hogy ez az anyag nem foglalkozik az egyéb eszközökkel, amelyek rendelkezésre állnak, de amelyek nem a pedagógiai területre esnek, hiszen ez már más szabályozási jogkörbe tartozik. Elhoztam magammal, megemlíteném, hogy miről van szó: van egy törvény a gyermekvédelemről, amely lehetővé teszi a gyermek védelembe vételét, különböző magatartási formák előírását - itt az állami kényszer, az állami eszköz, erőszak alkalmazása nem az iskola, óvoda és kollégium ügye, hanem a jegyző feladata. Ez azért nagyon fontos, mert az óvodák, iskolák és kollégiumok nem rendelkeznek hatósági eszközökkel, nem feladatuk, hogy állami kényszerintézkedéseket alkalmazzanak.

Csupán tájékozódás céljából: a szabálysértési törvény elzárással meg pénzbírsággal büntethető szabálysértésként tartalmazza a becsületsértést, a rendzavarást és a garázdaságot. Amennyiben az intézményekben már a cselekmény túlmegy azon is, hogy adott esetben védelembe kell venni valakit, akkor a garázdaság mint szabálysértési tényállás rendelkezésre áll, és a Büntető törvénykönyv - a másik, már legsúlyosabb eszköz -, amely adott esetben rendelkezésre áll a reinitens szülővel vagy diákkal szemben. Itt a hivatalos személy elleni erőszak egy fontos tényállás - mint tudjuk, a pedagógus hivatalos személynek minősül. Van a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak tényállása, és ebben az értelemben a büntetőeljárás megindításának és a bűncselekmény megállapításának megvan a lehetősége.

Visszakanyarodva azonban a pedagógiai eszközökre és lehetőségekre, a bizottság úgy gondolja, hogy sok esetben a nevelési-oktatási intézményekben nem ismerik, esetenként nem is tartják meg a jogszabályokat, az intézményvezetők számos esetben nem ösztönzik az iskolai szülői közösségek létrejöttét, a diákönkormányzatok megalakítását, holott ezekre támaszkodva nagyon jó partnert találhatnának a különböző erőszakos cselekményeket kiváltó helyzetek megelőzéséhez.

Rámutattak arra is, hogy az iskolai-óvodai - az óvodait most már kicsit hátrébb -, kollégiumi erőszak megelőzésének nagyon sok pedagógiai eszköze és lehetősége van. Itt gondolnak elsősorban az érdekes órákra, foglalkozásokra, a tanórán kívüli foglalkozásokra, művészeti és sporttevékenységekre.

A bizottsági ajánlások megismerhetők a honlapon. Ha valaki kívánja, elmondom, de úgy gondolom, ezek egyébként ismert tények, ezért inkább azt mondanám el, milyen intézkedések történtek az elmúlt időszakban. Ezek az intézkedések egyrészt jogi jellegűek, másrészt pedagógiai-módszertani jellegű intézkedések. Jogi intézkedésként módosult a közoktatásról szóló törvény, azzal a hangzatos címmel, hogy „Esélyegyenlőség érvényesülése a közoktatásban”, és ez a cím nem véletlenül fogalmazódott meg.

Nagyon fontos az intézményen belüli közösségi erő, ezért módosultak a szakmai munkaközösségek létesítésének szabályai. A korábbi rendszerben szakmai munkaközösségek létrehozása döntő formában tantárgyi alapokra épült, az új lehetőségek alapján ifjúságvédelmi feladatokra, a szabadidő hasznos eltöltésére is lehet munkaközösséget létrehozni, amely fontos eszköze lehet a különböző erőszakos helyzetek kialakulásának megelőzésében.

A közoktatásról szóló törvény kiegészült egy nagyon fontos szabállyal, amely egyrészt lehetőséget ad a szülőnek, hogy iskolapszichológusi vizsgálatra vagy fejlesztő foglalkozásra vigye a gyermekét, ugyanakkor lehetővé tette azt is, hogy a szülőt kötelezhesse a jegyző, hogy ilyen vizsgálaton részt vegyen, amennyiben akár a gyerek, akár a közösség megóvása érdekében indokoltá válik.

Szeretném elmondani, hogy a gyámhatóságról szóló törvény parlament előtti előkészítő folyamatában erősödni fog a védelemben vétel lehetősége: ott is a jegyzők további jogosítványokat kapnak, hogy az iskola, a kollégium megkeresésére az ilyen gyermekkel szemben el tudjon járni, és a különböző vizsgálatokon, fejlesztő foglalkozásokon való részvételt ki tudják kényszeríteni állami eszközökkel.

Az iskolapszichológusi szolgálat megerősítéséhez a költségvetésről szóló törvényben megkaptuk a szükséges fedezetet. A pályázati kiírás rövidesen megtörténik, a rendelet államigazgatási egyeztetése hamarosan befejeződik, és így három éven keresztül mód és lehetőség nyílik arra, hogy egy-egy létszámhellyel bővüljön ez a hálózat, annak a reménynek helyt adva, hogy ez segítséget fog nyújtani az intézményeknek a problémák megoldásához.

A törvény mellett módosítottuk az intézmények működését meghatározó miniszteri rendeletet - a 11/1994-es MKM-rendelet -, ahová beírtuk, hogy ha az iskola-óvoda-kollégium nem tudja megoldani a gyermekekkel kapcsolatos gondját, akkor keresse meg, segítse a gyermekjóléti szolgálatot és egy oktatásügyi közvetítői szolgálatot, amely már működik, és amely több esetben adott már segítséget az intézmények részére. Ami ennél is fontosabb, hogy a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz az intézményeknek, hogy mi módon tudnak az adott gyermeknek segíteni, és ez a kötelezettség megjelent a miniszteri rendeletben.

A gyermekvédelmi rendszer egyébként magában foglalja az óvodák-iskolák és kollégiumok mellett azt a figyelőszolgálatot, amelynek el kellene jutni mindenhová, ahol bármilyen probléma adódik. Erre is van remény és lehetőség, hogy ezt a gyermekjóléti szolgálatot erősíti, és valóban a családvédelmi szervezetek, a gyermekvédelmi szervezetek, a nevelési-oktatási intézmények remélhetőleg közösen kialakítanak egy olyan jelzőrendszert, amely segítséget tud nyújtani az intézményeknek.

Ugyanez - tehát a 11/1994-es - MKM-rendelet egészül ki egy olyan szabályozással, amely lehetővé teszi, hogy a szülői szervezet és a diákönkormányzat kezdeményezésére létrejöjjön az iskolában egy fegyelmi eljárást megelőző, úgynevezett egyeztető eljárás, amelynek célja a kötelezettségzegés feltárása, feldolgozása és ennek alapján a köteletségzegő és a sértett között egy megállapodás létrehozása. Ez az eljárás egy bevált gyakorlatot rögzít jogszabályban, amelynek keretei között föl lehet tárni azokat az okokat, amelyek elvezettek adott esetben egy kötelezettségzegő magatartáshoz, egy erőszakos cselekményhez, és bizonyított tény, hogy ennek az eljárásnak az eredményeképpen tudnak kialakítani olyan megoldásokat, amely mindkét félnek megfelel, és amely módot nyújt nem a már megtörtént cselekmény visszavonására - hiszen ez lehetetlen -, de a további ilyen cselekmény megelőzésére és az okok feltárására.

Az Oktatáskutató és -fejlesztő Intézetben belül létrejött egy olyan projekt, amely most már fél éve működik - a Szakképzési Alapból tudunk pénzt szerezni feladatainak ellátásához. Ennek a rendszernek az a lényege, hogy összegyűjti a jó mintákat, a jó magatartásokat. Beindult egy honlap, bárki megtekintheti, az ott található zöld számon bárki segítséget kérhet: szakemberek ülnek a vonal végén, és ha kell, akár a helyszínen is segítséget nyújtanak az érintett intézményeknek.

Kiírtak egy pályázatot a jó minták összegyűjtésére. Ez rövidesen meg fog jelenni. Több regionális tanácskozást tartottak, ahol a szakértők bevonásával kaptak tájékoztatót az érdeklődők. Több százan vettek részt a tanácskozásokon.

Akkreditálni fognak olyan továbbképzéseket, amelyek kifejezetten a pedagógusokat készítik fel a konfliktuskezelésre.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében indulnak olyan programok, amelyek helyszínén, a nevelőtestület egészének adják át a szükséges információkat, hogy hogyan kell megelőzni az ilyen helyzetek kialakulását.

Rövidesen meghirdetünk egy olyan pályázatot, amelynek még keressük a jelmondatát, logóját, amelyet felvállalhatnak az érintett intézmények: az Ökoiskolához hasonló program lenne, az intézmény vállalja, hogy kialakítja a biztonságos intézményt - azért nem mondom, hogy „iskola”, mert benne van a kollégium és minden más is -, felvállalja, hogy bekapcsolódik ebbe a programba, az ehhez szükséges segítséget megkapja az érintett szakemberektől, és a pályázat alapján évenként kiértékelik majd a résztvevőket, ki volt a legjobb, ki érte el a legnagyobb sikereket, és így egy kitüntető cím adományozására is sor kerülhet. Ennek a pályázatnak a kidolgozása most folyik, és rövidesen meg fogjuk hirdetni.

A mentálhigiénés továbbképzéseket elindítottuk: Zánkán több százan vettek részt ilyen jellegű felkészítésben. A felkészítés tovább folyik, cél, hogy minden intézményből legalább egy pedagógus profi legyen ezen a területen, ugyanakkor - ahogy jeleztem - szeretnénk, hogy mindenhová eljussanak a megfelelő szakemberek.

Nemsokára elindítunk egy reprezentatív kutatást az egészségfejlesztés és egészségnevelés keretében, hogy ténylegesen egyöntetű képet kapjunk az országos helyzetről, annak vonulatáról. Akkor lehet majd korrigálni az esetleges intézkedéseket, hogy beváltak vagy sem.

Megnöveltük a tehetséggondozó tanulmányi versenyeket. Olyan versenyeket próbáltunk elindítani, amelyek előtérbe helyezik a szabadidős foglalkozásokat, és minden olyan foglalkozást, amely a tanulókat leköti, és hasznosítja energiájukat.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv kiemelt figyelmet fordít a pedagógiai kultúra korszerűsítésére, a p kiemelt figyelmet fordít a pedagógiai kultúra korszerűsítésére: „Pedagógusok új szerepben” a címe ennek a programnak.

A művészeti és sporttevékenységről már tettem említést.

Készülni fog egy intézkedési terv a tapasztalatok alapján, amivel a minisztérium meghatározza majd a 2009-2010-es tevékenységet. Nagyon fontosnak tartom annak a miniszteri rendeletnek az előkészítését, amely ide fog kerülni, amely a közvetítő szolgálatról szól. A közvetítő szolgálat lenne az egyik szakmai segítőtje az intézményeknek, másrészt egy közvetlen segítségnyújtási eszköz azoknak, akik ezt kérik, szükségesnek tartják.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár úr. Üdvözljük körünkben a sajtó tisztelt képviselőit. Megkérem az oldalakat, hogy amennyiben hozzá kívánnak szólni, javaslatot tenni, véleményt nyilvánítani, azt tegyék meg. Megadom a szót a szakmai oldalnak.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen.

Értelemszerűen most hallhattuk a szóbeli tájékoztatást, ezért személyes véleményt tudok mondani, hiszen nyilván nem volt lehetőségünk egyeztetni a kérdésről. Több dologban vissza fogok utalni olyan kérdésekre, amelyeket a téma kapcsán az oldal véleményeként fejtettünk ki.

Köszönjük a tájékoztatást. Fontosnak tartom - és azt gondolom, ezt többes számban is mondhatom, hogy fontosnak tartjuk -, hogy ez itt most elhangzott.

Először azt kérdeztem volna - amire választ kaptam, és ennek külön örülök -, hogy történt-e mennyiségi változás ezeknek az erőszakos cselekedeteknek a számában. Azt hallottuk, egy kutatás azt mutatta, hogy nem történt. Tanulságos lenne, ha lehet tudni, hogy ennek a

kutatásnak mi volt a záró dátuma, vagyis mi az a záró intervallum, ameddig ez az állítás a szakmai kutatás... (Dr. Szüdi János: 2006.) Erre nem figyeltem, bocsánat!

Nagyon lényegesnek tartom, hogy 2006-tól máig értelemszerűen jelentős elmozdulás történhetett, hisz a társadalom jelentősen változott az elmúlt néhány évben. Ezért különösen fontosnak tartom, amit szintén hallottunk, hogy a kutatás folytatódik. Nyilván az lenne szerencsés, ha ez összemérhető lenne az előzővel, hogy lássuk azt is, hogy azóta történt-e mennyiségi változás, és ennek milyen trendjei vannak - ha jól értem, akkor erről szól ez. Tulajdonképpen nem vagyunk abban a helyzetben, hogy tudjuk, ténylegesen most több-e az ilyen cselekmény, vagy a társadalom érzékenyebb rá. Hogy a társadalom érzékenyebb, egyértelmű.

A következő, amit mindenképpen le szeretnék szögezni: én nagyon-nagyon helyesnek és fontosnak tartom azokat a szakmai irányokat, amelyekről itt hallhattunk, tehát akár az iskolapszichológusi hálózat megerősítését, akár a közvetítő szolgálatot, a különböző tréningeket, továbbképzéseket, a tanárok felkészítését. Természetesen ugyanilyen lényeges, hogy a diákoknak is legyen módjuk - és erre legyen forrás is -, hogy például délutáni programokat szervezhessenek az iskolák, hogy értelmesen lekössék a diákok energiáit. Nagyon sokszor ez a probléma - vagy ez is probléma.

Mindezek után muszáj elmondanom, hogy miközben mi az iskola felelősségét, a tárca lehetőségeit járjuk körül, ez egy társadalmi kérdés, és nem kizárólag a mi tárcánknak és az iskoláknak van ebben szerepe - miközben természetes, hogy van. Azt tartom, hogy a diákjainkra kiemelt erővel hat a média, nagyon hatnak rájuk kedvenc énekeseik, kedvenc sportolók - hogy csak néhány nagyon fontos elemet emeljek ki. Azt gondolom, tényleges társadalmi összefogásra van szükség - kezdeményezze, szervezze ezt bárki -, itt egy mozgalmat kellene indítani. Ha indulna, felteszem, hogy a Közoktatás-politikai Tanács nyilván támogatná, hogy együtt próbáljunk lépni ebben a társadalmi kérdésben.

És még egy dolog: attól tartok, hogy az ország jelenlegi helyzete, a gazdasági válság és mindaz, amit most megélünk, rövid távon nem javítja, hanem esetleg ronthatja is ezt a helyzetet. Éppen ezért különösen nagy a felelősségünk ebben a kérdésben.

Az oldal többi tagja is szeretne szólni.

ELNÖK: Tessék!

PECSENYE ÉVA: Két rövid kérdést szeretnék feltenni. Ez a tervezet a pedagógiai intézetekre mennyire számít? Ad-e valamilyen szerepet a meglévő és működő pedagógiai intézeteknek?

A másik, hogy az OFI képes lesz-e országos szintű koordinálásra?

Köszönöm szépen.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Dobos Krisztina is szólni kíván.

ELNÖK: Megadom a szót.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen.

Azt gondolom, alapvetően egyetértünk abban, amit az államtitkár úr mondott, csak ez egy terv, a valóság pedig nem erről szól. Lehet azt mondani, hogy számában nem növekedett az erőszak, de valószínű, hogy minőségében jelentős mértékben növekedett. Másrészt lehet, az is igaz, hogy bizonyos lappangó erőszak volt, de ritkábban hallottunk arról, hogy tanárt vertek,

ritkábban hallottunk arról, hogy úgy verekszik két gyerek, hogy annak kórházi következménye van. Én tehát azt gondolom, hogy az erőszak nagyon határozottan növekedett - és azt biztos, hogy mélységében növekedett. Ennek következtében alapvetően három problémám van:

Nagyon jó, hogy délutáni programokat csinálunk a gyerekeknek, csak pont azokat a gyerekeket nem fogjuk tudni elérni ezzel, illetve azok az iskolák jutottak olyan helyzetbe, hogy a szakköröket és egyéb foglalkozásokat megszüntették és korábban elengedik a gyerekeket, akik aztán végül nincsenek jó kezekben vagy pozitív élmények között.

A második, hogy a családok nélkül nem fogjuk tudni megoldani a problémát. Ez nem a minisztérium hatásköre, de azt gondolom, ha a családok nem fognak össze az iskolával, nem ítélik el az erőszakot, az iskola nem fogja tudni ezeket a kérdéseket megoldani.

A harmadik, ami minden kutatáshoz nagyon fontos, hogy újszerű pedagógiával foglalkozunk. De alapvetően be kellene vezetni a pedagógusképzésben azt a helyzetet, azt a szituációt, ami lassan elindul, hogy nem a gyakorlóiskolákba járnak a pedagógusjelöltek, ahol válogatott gyerekek között vannak, hanem igenis, ki kell menni az életbe, meg kell tapasztalni, hogy különböző típusú iskolák léteznek, ahol különböző gyerekek vannak és különböző konfliktusok. A pedagógusképzésben és a -továbbképzésben el kell indítani egy új irányt, mert e nélkül nem lesz eredmény.

Az utolsó, amit mindig el szoktam mondani: lehet, hogy a tárcának nincs módja, de szeretném, ha a televízió végre eljutna odáig, hogy családbarát lenne, és délután ötkor nem lehetne látni az összes erőszakos jelenetet, és ugyanígy az interneten is. Valahogy meg kellene fogni, mert a televízióknak, a médiának, az internetnek is van felelőssége.

ELNÖK: Kíván még a szakmai oldalról valaki szólni?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönjük, befejeztük.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót a munkavállalói oldalnak.

DR. HORVÁTH PÉTER: A magunk részéről köszönjük szépen államtitkár úr tájékoztatását, amit igazából önmaga is korlátozott a pedagógus-diák konfliktusra, mi azonban szeretnénk fenntartani azt a nyílt levelünket, amelyet miniszter úrhoz intéztünk. E szerint az utóbbi időben annyira megváltozott a helyzet, a szülők és gyerekek pedagógusokkal szembeni erőszakos megnyilvánulása megnövekedett, hogy ezzel a kérdéssel feltétlenül foglalkozni kell.

Nagyon várjuk mindazt, amit Arató államtitkár úr ígért a tett intézkedésekről, amelyek most már jogszabályi kérdéseket is felvetnek, hogy valami történni fog. Mi megismételjük azokat a javaslatokat, amelyeket ebben az ügyben mindig is tettünk, többek között szeretnénk, hogyha általánossá válna - és nemcsak bizonyos esetekben volna tapasztalható - a gyorsított eljárás, netán ne csak BKV-ellenőröket vigyenek el bilincsbe verve, hanem azt a szülőt is, amelyik a tanárral szemben agressziót követett el, hogy az önkormányzatoknak tegyék törvényi kötelességévé, hogy olyan rendszert működtessenek, amellyel az ilyen esetekben a gyerekek áthelyezését egymás között azonnal megtehetnék, saját intézményeik között vagy a szomszédos önkormányzatok egyezsége révén. Szeretnénk, hogyha - pontosan, mert látszik, hogy a szakképzés mai formájával sok-sok gond van, és nagyon sok oda járó gyereknek egészen más a véleménye a szakképzésről, mint amit mi szeretnénk - végiggondolnák bizonyos más formák és más lehetőségek visszaállítását a szakképzésben bizonyos szakmákban, és a tankötelezettséget nem leszállítani

kellene, hanem azt mondani, hogy a szakképzés teljesítésével teljesítette a tankötelezettségét is a gyermek.

Ugyancsak a biztonsághoz tartoznak azok az intézkedések is, amelyek azt kell szolgálják, hogy az iskolai vagyonvédelem és a pedagógusok, vezetők védelme érdekében is foglalkozni kell az iskolák biztonsági őrrel való ellátásának kérdésével, mert sem a takarító nénik, sem a portások ezt nem teszik lehetővé... *(Közbeszólásra:)* Kérem szépen, én Moszkvában jártam ebben az évben, és bizony, az óvodák-iskolák, szinte hermetikusan el vannak zárva, félvén a terrorizmustól, az agressziótól, és a színházba is úgy lehet bemenni szinte, mint egy repülőtérre. Én ezt nem kívánom, de hogy komoly biztonsági szolgálat szükségeltetik néhány intézményben a tulajdon védelme érdekében, a lopások meggátolása miatt, az agresszió megelőzése és egyéb okok miatt, az biztos, és a közoktatási törvény kötelező létszám részében kellene ezeket a dolgokat rendezni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván szólni még az oldalon valaki? Tessék!

KERPEN GÁBOR: Nagyon hiányolom az írásos anyagot ezzel kapcsolatban. Kollégám is említette, hogy Arató államtitkár úr közel egy hónapja azt mondta, hogy egy hónapon belül letesz jogszabály-módosító javaslatokat. Szerettük volna ezt látni, akár a mai nap folyamán, vagy legalább egy határozott állítást arról, hogy mikorra és milyen típusú jogszabály-módosítás várható ebben a kérdésben.

Nagyon fontos adat, amit államtitkár úr mondott, a 2006-os, de azóta eltelt két és fél év, és ahogy a szakmai oldal mondja, alapvetően az erőszak minősége az, ami megváltozott, és most már tűrhetlenné vált. Amikor az iskolán kívülről bejövő, nem az iskolához kötődő ember követ el erőszakos cselekményt az iskola dolgozójával szemben - legyen az akár szülő, akár nem szülő -, amikor már megszűnt egy tabunak tekintett dolog, hogy iskola épületében nem gyilkolunk - már gyilkoltak iskolaépületben is, teljesen mindegy, hogy milyen okból -, amikor iskolaépületen kívül már öltek meg diákok, azt gondolom, az erőszak minősége, ami az oktatási intézményekhez kötődik, messzemenőig megváltozott, és tűrhetlenné vált.

Az elképesztő tény, hogy a magyar oktatási rendszerben, ha egy gyerek direkt eltöri egy másik gyerek karját, az másnap nem tiltható ki az oktatási intézményből, még átmenetileg sem. Azt gondolom, ez demoralizálólag hat mind a többi gyerekre, mind a munkára, mind a pedagógusok és a többi oktatási dolgozó tevékenységére - udvariasan szólva. Egy ilyen irányú törvénymódosításra is alapvetően szükség lesz.

Nem azokkal a szülőkkel, ismerősökkel van a probléma, akik tartják a kapcsolatot az iskolával, óvodával, hanem azokkal, akik elérhetetlenek az oktatási intézmény számára. Ilyen típusú jogszabály-módosításra is szükség van. Bár történt egy utalás, hogy a jegyzők a gyermekvédelmi törvényen keresztül majd többletfelhatalmazást kapnak, de szeretnénk mielőbb látni ezt a jogszabály-módosítást. Nyilván nagyon fontos lenne az iskola és a szülő kapcsolatának ilyen típusú megerősítése.

Nagyon sajnálom, hogy végül nem került ide, amit a hivatalnak elküldtem, hogy a PDSZ mi mindent tesz és gondol erről a helyzetről. Azt gondoltam, hogy ha elküldöm, akkor ide kerül - de ez most mindegy is. Mi azt gondoljuk, hogy viszont pozitív mintákat is kell adni. Ha például az iskola és a szülői ház kapcsolatának megerősítéséről van szó, akkor különösen a nagyon nehéz szociokulturális környezetben élő szülők - akik többnyire munkanélküliek - jöjjenek be az iskolába, működjenek együtt a pedagógussal, akár egy új szakképzés megteremtésében is. Azt

gondoljuk, hogy ha a szülő nem konfliktusos helyzetben is találkozik a pedagógussal, akkor kevésbé lesznek rossz sztereotípiái az oktatási intézmények és a pedagógus működéséről - kevésbé kever le egy pofont a tanárnak alkalomadtán.

Sajnálatos módon, bár megerősödött az államtitkár úr előadásában az, hogy az iskolán kívüli eszközöket is alkalmazni kell, a gyermekvédelmi intézményekkel összehangoltan kell csinálni. De én még mindig úgy érzem, hogy megint az iskola felelőssége kapott nagyon nagy hangsúlyt, holott ez alapvetően társadalmi felelősség. Ahogy Aáry-Tamás Lajos is mondja, az iskolában, akár úgy nevezzük, hogy begyűrűzik, akár úgy, hogy megjelenik az egy társadalmi jelenség. Azt gondolom, nagyon fontos lenne a kisközösség összes ilyen típusú megerősítése, tehát a bűnmegelőzés, a gyermekvédelem, a nevelési tanácsadás és az iskola együttes fellépése, megelőző értelemben.

Nagyon fontosnak tartom, ami újra elhangzott - bár tavaly körülbelül május-júniusban hangzott el -, hogy a szülői és a diákjogok megerősödjenek az iskolában. Azt gondolom, nem szerencsés, sőt, roppant szerencsétlen dolog, ha a szülői és a diákjogok újra csak túlhangsúlyozódnak, a szülői és diákfelelősségek rovására, illetve a pedagóguskötelezettségek vagy pluszfeladatok erősödjenek meg újra, a pedagógus jogainak ellenében. Egyensúlyba kellene már hozni ezt, hiszen az egyensúlytalanság is okozhatja azt, hogy ha valaki vélt vagy valós sérelmét úgy kívánja orvosolni, hogy erőszakot alkalmaz akár a pedagógussal, akár diáktársaival szemben.

Én tehát azt szeretném, ha minél hamarabb megjelenének a jogszabály-módosító javaslatok, hogyha figyelembe vennék az összes jogszabály-módosító javaslatot, bármely szervezet fordult is korábban a tárcához, és mind Aáry-Tamás Lajos úr kutatását, mind az itt említett kutatási eredményt szeretnénk látni. Köszönöm.

ELNÖK: Kíván-e a munkavállalói oldalon hozzászólni még valaki? *(Nincs ilyen jelzés.)*

Mivel engem választott szóvivőnek a szülői oldal, átadom levezető elnöki szerepemet Simonné Toldi Ágnesnek, aki, remélem, megadja nekem a szót. *(Derűltség.)*

(Az ülés vezetését Simonné Toldi Ágnes veszi át.)

ELNÖK: Igen, megadom a szót.

KESZEI SÁNDOR: Köszönöm szépen a szót.

Lenne egy-két kérdésem. Az első az Aáry-Tamás Lajos-féle munka, ami zajlik, amiről semmi információnk nincs. A bizottság munkájáról van, mert az fönt van az interneten - esetleg az azóta történt események maradtak el, amiket viszont most szóban közölt velünk államtitkár úr. Szeretném megkérdezni, hogy mi ez: párhuzamos vizsgálat, és majd hoz egy másfajta eredményt vagy ugyanezt az eredményt? Elég kemény kérdés ez számunkra. A másik az OFI. Azt mondjuk, hogy az OFI különböző tevékenységeket folytat, és ezek között azt mondjuk, hogy szakemberek adják a válaszokat. Milyen szakemberek? Értenek a szülői érdekképviselőhöz egyáltalán? Megnéztünk egypár ilyen OFI-összejövetelt: egyetlen szülőt nem találtunk ott, még véletlenül se hívtak meg szülőket! Azt mondják, kiküldték az iskoláknak: pedagógusokat, iskolavezetőket, önkormányzati fenntartókat hívtak - egyiken se találtam szülőt, úgyhogy utána nem is tudtunk részt venni benne, mert akkor minek vegyünk részt... Ez a két problémánk van.

A másik: nagyon fontos számunkra a kiegyensúlyozott tájékoztatás a sajtóban, amit törvény ír elő. Századszor látom az egyik tévécsatornán, amikor a gyerek veri a pedagógust.

Ugyanazt mutatják be - hányadszor?! Miért nem mutatnak még kettőt vagy ötöt? Azért, mert nincs. *(Dr. Horváth Péter: Nem vették föl!)* Én nem szólok bele, senki véleménynyilvánításába nem szóltam bele, egyik oldaléba sem. Kérem, hogy mérsékeljék magukat! Elég sokan vannak itt pedagógusok... *(Hanti Vilmos: Ki a levezető elnök?)* Ja, igen... *(Derültség.)* Mindegy, most kénytelen voltam én mondani.

Most jön a lényeg: az iskola nevelési feladata. Nem jó az, ami folyik, akár a sajtóban, akár a pedagógusok különböző szervezeteiben vagy egyes pedagógusok részéről, amikor a szülőket okolják mindenért. Mi tartjuk a hátunkat, véletlenül se mondunk olyat, hogy pedagógus, akármilyen nyilatkozatunkban nem jelenik meg a „pedagógus” szó: „iskola”-t használunk helyette. Mi ugyanúgy érezzük, hogy maguk a pedagógusok alulfizettek, ugyanúgy hogy fáradtak, sok a kötelező óraszámuk - e mellett ki is álltunk mindig, ha erről szó volt. Ugyanakkor viszont vigyázzunk vele, mert 1,5 millió gyermek és tanuló és 3,5 millió szülő. Ez egy hatalmas szám, nem kellene magunk ellen hangolni - mondom a pedagógusoknak. Nem jó az. Nem süketek, látják, hogy mi van a tévében, és azt is tudják, mi van az iskolában. Majd rá fogok térni, hogy mik vannak az iskolában - csak röviden, mert tulajdonképpen nem akarok most erről szólni.

Ami nekem fontos, és ami mindig fölmerül, az a nevelési program, az iskola nevelési funkciója. A nyilatkozatokban mindig azt látom, hogy áthárítjuk ezt a szülőkre. Ez helyes, a szülők nyilván felelősek a gyerekükért, de azért azt tessék elfogadni - és a közoktatási törvényben is benne van -, hogy amikor az iskolába belép a gyerek, attól kezdve az iskola felelős a gyermekért. A szülő átadja a felügyeleti jogát, ezzel együtt gondozói jogviszony keletkezik, és attól a pillanattól kezdve az iskola felelős a gyermek testi épségéért és lelki, erkölcsi védelméért. Ha ezt nem fogadjuk el, akkor törölni kell a közoktatási törvényből. Ez így van. Ha mi ezt nyilatkozunk, akkor így van, és aki ellene nyilatkozik, az tulajdonképpen nem jól értelmezi a törvényt.

Térjünk rá a nevelési programra! Nem tudom, mennyire tudják, hogy a Nemzeti alaptantervben van egy olyan műveltségi terület, hogy életvitel és gyakorlat. Van a közoktatási törvényben egy nevelési program, amit be kellene tartani. De nem nevelik a gyerekeket az iskolában: gyorsan átadnak ismereteket, minél hamarabb túl legyenek azon, hogy osztályozzák őket - de hol a nevelés? Nem integrálható. A mi javaslatunk, hogy az iskola nevelési programja és a NAT alapján nem integráljuk, hanem tantárgy, nevelési tantárgyat: életvitellel kapcsolatos nevelési tantárgyat kérünk, heti négy órát. Nem az osztályfőnöki órán! Nem, az osztályfőnöknek van elég adminisztrációs meg egyéb kötelezettsége. Életvitel órán. Ha ez benne van, és van matek óra és egyéb műveltségi terület alapján tantárgy, akkor kérjük, hogy legyen nevelési tantárgy. Ez az egyik fő követelésünk. Mindjárt itt van a családi életre való nevelés, amit a szakmai oldal nagyszerűen fölvetett.

Tehát az iskolában kell nevelni a gyerekeket. Minek? Szülőknek! Nem most kezdjük el képezni a szülőket, hogy milyen szülők legyenek, hiszen ugyanezek a pedagógusok tanították vagy nevelték ezeket a szülőket is az iskolában gyerekkorukban - és mire nevelték? Szülőknek kell nevelni! Családi életre kell nevelni! Családi életre nevelést kell biztosítani, tantárgyi formában. Nagyon komoly dolgok vannak. Nem tudom, olvasták-e a kerettantervet és a Nemzeti alaptanterv rendelkezéseit. Bizony, itt komoly dolog van. A családi nevelés kultúrájának célja, hogy megtanítsa, miként célszerű családban élni, milyennek kell lennie annak a közösségnek, ahol életük nagy részét töltik stb. Az iskolának, a pedagógusoknak a kezébe adtuk a szülők nevelését - a gyerekek nevelését -, csak nem folyik ilyen. Az iskolában azt mondjuk, hogy integráltuk.

Van még egy nagyon fontos dolog: viselkedéskultúra. Olyan alapvető dolgokat ír le a kerettanterv - és nyilván ebből iskolai tantervet kell írni -, mint az ígéret, a megállapodás, a

határidők betartása; mások idejének, tulajdonának, nyugalmanak tiszteletben tartása; pontosság. Tanítani kell! Ezek a csóri gyerekek nem is tudják ezt, ha egyszer otthon nem tanulták meg, mert a szülő dolgozik! Másról beszélünk most - aztán beszélhetünk arról, hogy mi a szülő kötelessége otthon, amikor hazamegy a munkából. Utána lehet erről beszélni. Én most az iskolai nevelésről beszélek. Nyelvi igényesség, adekvátság, világosság, tömörség, a társalgás szabályai; nagyobb társaságban kezdeményezők, hangadók, passzívak, visszavonulók... stb., stb. Minden, amit önök kérnek tőlünk, a szülőktől, benn van a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben úgynevezett életvitel, életmód, a mindennapi élet kultúrája műveltségi területként.

Ez a mi fő követelésünk, hogy nevelési óra legyen, és az iskola lássa el a nevelési feladatot, vagy töröljük a közoktatási törvényből ezt a paragrafust. Ez a legfontosabb számunkra.

A másik ilyen fontos, amikor azt mondjuk, hogy a gyerekek, a pedagógusverés, a pedagógus így, meg a pedagógus úgy. Mondok egy példát: 18 éven felüli gyerek összeveszett a pedagógussal - több gyerek volt jelen -, és a pedagógus hölgy, pár évvel idősebb, lekevert neki egy nagy pofont. A tanuló meg visszaadta. A következő történt: a pedagógus semmiféle elmarasztalást nem kapott, a tanulót - 18 éven felüli - 2 év felfüggesztettre ítélték. Mit akarunk ezen még szigorítani? Mit kell még szigorítani? Két év felfüggesztett kapott! Ha ezt önök nem tudják, vegyék úgy, hogy ezt most elmondtuk.

Most jön egy fontos dolog, ami kapcsolódik a fegyelmi tárgyalásokhoz, amit az államtitkár úr bejelentett új rendelkezésként. Nem akarjuk a szülőket a pedagógusok ellen uszítani, de ha megtudják ezeket a jogosítványokat - nem is merjük leküldeni az iskolákba! Olyan erős jogosítvány van itt a szülők kezében, hogy meg kell óvnunk a pedagógusokat attól, hogy ne éljenek ezzel. Mi nem fogunk élni, pedig épp elég jogosítványt kaptunk mi is. Olyan erős jogosítványt kaptak a szülők és az iskolán kívüli szülői szervezetek, hogy bele tudnak szólni az iskola életébe, ellenőrzést kérhetnek stb. Ezt kell megelőzni. Én szeretném megelőzni. Mi együttműködünk a pedagógusokkal, ahol tudunk, de nagyon fontos lenne, hogy ők is együttműködjenek velünk.

Van egy olyan tétel, hogy a tanulók zaklatása, megalázása, a tanulók sértegetése. Most is hallottunk egy csomót, de ha olvassuk a sajtót: neveletlenek, kezelhetetlenek, alkoholizálnak, fiatalon kezdenek szexuális életet, drogoznak, bűnöznek, lusták, hiperaktívak, nem akarnak tanulni, nincs büntudatuk - ezeket mind a sajtóból szedtük ki rövid időn belül -, rossz a fizikai állapotuk, kövérek, satnyák, figyelmetlenek. Tessék meghallgatni, a Zöld könyvben mi van leírva a szakiskolai tanulókról: „alsó társadalmi réteg gyerekei”. Létezik ilyen, hogy alsó társadalmi réteg? Hol van ez definiálva? Mutassák meg! „Alacsonyan iskolázott szülők gyermekei”. Mit jelent az, hogy alacsonyan iskolázott? Iskolázatlan szülők gyermekei - ezt értem, de mit jelent az, hogy alacsonyan iskolázott? „Minden szempontból problémás gyermekek”, „magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő gyermekek növekvő számban”, „veszélyeztető családban élő tanulók”, „reménytelen, leszakadás állapotában tengődő családok gyermekei”. Lehet ilyet mondani? Ez a tanulók mindenek felett álló érdeke, ugye? Az érvényesül a közoktatási törvényben, a nemzetközi egyezmények és az európai uniós szabályok szerint. Én itt, a Közoktatás-politikai Tanácsban nem hallottam az utóbbi öt évben egyetlen szót sem, hogy a tanulók érdekeit képviselte volna valaki - rajtunk kívül. És a diákoldalon kívül. *(Derültség.)*

Van egy nagyon fontos kérdés: a PISA jelentés és a TIMMS. Van egy TIMMS-jelentés, ami most bejött, és az egész világ élvonalában vannak a magyar negyedikes és nyolcadikos gyerekek! Amikor jön a tizenötödik életévük, egy év alatt az utolsók a PISA szerint. Ezt az ellentmondást föl kellene oldani! Vagy sértegetjük a gyerekeket, vagy dicsérjük! A nemzetközi

szinten az élvonalban vannak - elhoztam a TIMMS-jelentés szövegét, itt van, ragyogóan szerepelnek -, egy év múlva meg ők az utolsók? Nem értjük - illetve dehogynem értjük...

Van egy nagyon fontos dolog, amit a pedagógustársadalom kér: a gyerekek büntethetősége, az iskolából való eltávolítás lehetősége. Mi azt mondjuk, hogy a közoktatási törvény mindenben megfelel, hogy akár megbüntessük a gyerekeket, akár eltávolítsuk az osztályból vagy az iskolából. A megrovás, a szigorú megrovás olyan figyelmeztetés jellegű, ha nem reagál rá a gyerek, akkor a meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése lehetséges, vagy áthelyezés másik osztályba, csoportba vagy iskolába. Az áthelyezés a másik osztályba. Az én gyerekkori emlékeim szerint a legnagyobb büntetés lett volna számomra vagy osztálytársaim számára, ha át kell menni egy másik osztályba - persze meghatározott időre, mondjuk két hétre, ahogy előírja a közoktatási törvény, vagy valahány hónapra, akár egész évre is. Ennél erősebb büntetést nem tudok. Igen ám, de ez fegyelmi vétség alapján lehet! Ehhez fegyelmi tárgyalásnak kellene lenni - de nem csinálják. Nem találunk olyan iskolát. Ha találunk, elmegyünk ilyen iskolába, kiderül, hogy koncepció-s fegyelmi eljárások vannak. Valódi fegyelmi eljárás, oknyomozás, a tényállás tisztázása, a bizonyítási eljárás - amit előír a törvény... Nem hallok itt ilyeneket, hogy a tényállás tisztázása, meg bizonyítási eljárás - pedig benne van a 11/1994-esben! Ezeket kell csinálni. És akkor jön, amit az államtitkár úr mondott: bekerült a törvénybe, hogy ebbe a diákönkormányzat és a szülői szervezet - idézőjelben pellengérré is lehet állítani azt a gyereket, aki elkövet valamit, vagy azt a gyerekcsoportot. Nagyon erős eszközök vannak.

Mi vizsgáltuk az iskolákat: nem működik, nincs is fegyelmi eljárás. Egy csomó iskolát megvizsgáltunk, és nem volt fegyelmi eljárás. Ahol meg volt, ha védtük, képviseltük a gyereket, kiderült, hogy koncepció-s volt.

A következő, ami nagyon fontos: eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától. Tetszenek tudni, ez mit jelent? Azt jelenti, hogy évfolyamisméltés. Hogyha ez igaz, ennél nagyobb büntetést...! *(Közbeszólásra:)* Akkor államtitkár úr ezt fogja felénk prezentálni, hogy mit jelent. De ez benne van a 11/94-esben, hogy ezt jelenti: évfolyamisméltést. Ennél nagyobb büntetés lehet egy gyereknek? Ne mondjuk már, hogy van ennél nagyobb büntetés! *(Közbeszólás: Olvasd végig!)* Felolvasnám neked, de nem akarom az időt húzni. *(Többen: Ne!)*

Nem tudom, mióta, nincs időkorlát. Ír erről valamit az alapszabályunk? Nincs időkorlát. Amennyiben időkorlátot kívánunk felállítani, módosítani kell az alapszabályt. Én elhallgattam itt, amikor az egyik oldal több mint fél órában fejtette ki az álláspontját bizonyos dolgokról - és egyetértettem vele, azt mondtam, hogy igen, mert hallani is akarom. Hogy a pedagógusok nem akarják hallani a szülői véleményeket, az számomra nem újdonság.

Kérem tehát kivizsgálni: mindenki járjon utána. Én megmondom, melyik paragrafus mondja, hogy évfolyamisméltés - de menjünk tovább!

Kizárás az iskolából - és itt jön az a komplikáció, hogy kit lehet, kit nem. A következő javaslatunk van erre. Amennyiben nem lehet kizárni a gyereket az iskolából, helyezük át a felnőttoktatásba. Mi az akadálya, hogy egy ilyen büntetési tétel - ha nem is törvényes - legyen? Ott a felnőttoktatás! Kevés gyerek van, megszervezhető, keményen lehet biztonsági őr, lehet rács az ablakon - nem bánom, csak akkor nem felnőttoktatásnak kell nevezni.

Ez a szülői oldal javaslata: a nevelési óra tantárgy bevezetése, és ennek a kérdésnek a tisztázása - mondhatjuk a többit is, de ez nekünk fontos -, áthelyezés a felnőttoktatásba.

A többi viszont nagyon jól meg van csinálva. A TIMMS és a PISA-jelentés között tudjuk, hogy mi a különbség. Nem lehet ezeket a gyerekeket sértegetni éveken keresztül: dicsérni kell a gyerekeket. Azt kell mondani az értékelésnél, osztályozásnál, hogy önmagához képest mennyit

fejlődött. Nem azt, hogy bemegy, és kap három egyest egy órán. Ez az illegális fegyelmezés egyik része. Köszönöm szépen a szót, elnök asszony.

ELNÖK: Megadom a szót Novák Jánosnak - és visszaadom az elnöklést Keszei Sándornak.

(Az ülés vezetését Keszei Sándor veszi át.)

NOVÁK JÁNOS: A szülőkkal kapcsolatban nem Keszei úrnál, hanem az azt megelőző felszólalásnál elég komoly kritika hangzott el. Szeretném az úr figyelmébe ajánlani, hogy olvassa el a Fekete pedagógia című könyvet. A szerzők az Oktatási Minisztérium és a Tudományos Akadémia felkérésére végeztek vizsgálatokat, és megállapították, milyen mértékben létezik ez a tabu dolog a világban és Magyarországon. Magyarországi felmérésekkel kapcsolatban azt szeretném mondani, hogy a megkérdezettek 84,7 százaléka mondta, hogy a pedagógusok részéről érte őt bántalmazás - kétezer körüli személyt kérdeztek meg. Az volt még a vizsgálat érdekessége, hogy a megkérdezettek nagyobb része pedagógus volt, tehát jelen pillanatban pedagógusként működik. Maguk a pedagógusok, akik ebben a szakmában működnek, mondták, hogy ez igenis így van.

Azzal szeretném még Keszei úr véleményét kiegészíteni, hogy az iskolában történő nevelés jelen pillanatban is könnyen megoldható lenne: az iskoláknak nem kellene kiüresedni a tanórák után. Ez azért történik így, mert a pedagógusok a 22 kötelező órájukat tanítással töltik el, és mivel nem kell, hogy többet tartózkodjanak az iskolában, nem finanszírozza a fenntartó ezeket a délutáni foglalkozásokat. A délelőtti órák alatt, amikor feleltetnek, és továbbmennek, akkor tulajdonképpen nem történhet nevelés. Teljesen más a pedagógus-diák viszony, hogyha délután más minőségben találkozik a pedagógus a gyerekkel. Elég sokat vagyok iskolákban (*Dr. Sáska Géza: Nem eleget! - Elnök: Te mennyit vagy iskolában?*), és többször megkérdeztem gyerekektől, van-e olyan pedagógus az iskolában, aki a példaképe. Nagyon ritkán lehet ma olyan diákkal találkozni, aki pedagógust jelöl meg példaképnek - és ez nagy probléma. Higgyétek el, hogy azok az agresszív dolgok, amikről beszélünk, nagyon nagy mértékben csökkenthetők lennének, és nagyon olcsón, ha ezzel a kérdéssel az oktatási kormányzat többet foglalkozna, és valamilyen formában megteremtenék az anyagi feltételeit, hogy a jó pedagógusokat vissza lehessen vinni délután az iskolába, hogy neveljék a gyerekeket.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Megadom a szót a szülői oldal harmadik tagjának, Simonné Toldi Ágnesnek.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Köszönöm a szót, elnök úr. A szakmai oldalról meg a szakszervezeti oldalról is elhangzott, hogy nem járnak be a szülők az iskolába. Én már évek óta mondom, hogy a szülők zöme azért nem jár be sem az óvodába, sem az iskolába, mert olyan anyagi problémája van neki magának, hogy nem érdekli, hogy az iskolának milyen anyagi problémája van.

Ugyanakkor nem tudom, ez a kutatás kérdőív formájában történik-e, szülőket is megkérdeznek-e, diákokat, pedagógusokat, mert nagyon jó lenne, hogyha valóban tényfeltárás lenne, beszélnének az okokról. Egyetlen szülő és egyetlen diák sem úgy ébred föl reggel, hogy „Bemegyek, és megverek egy pedagógust!”. Nagyon jó lenne, ha a kutatás kitérne az okokra, és a média, ha hírt ad egy esetről, beszélne arról is, hogy mi volt a kiváltó oka.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót a diákoldalnak.

HANTI VILMOS: Köszönöm, elnök úr.

Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Tanács! A diákok részéről megtett hozzászólásomban szeretném emlékeztetni a tanácsot, hogy magával az agresszió kérdésével pont tíz évvel ezelőtt foglalkoztunk a Közoktatás-politikai Tanács ülésén, a diákoldal javaslatára. Akkor a médiaagresszió volt terítéken. Saját szervezetem, a Gyermekbarát Mozgalom már tizenegy éve foglalkozik ezzel a kérdéssel, és épp tavaly rendeztünk egy igazán jó konferenciát is a Magyar Televízióval erről. Akit érdekel, odaadom a kis füzetet, ami erről készült. Ez volt a reklám helye.

A témával kapcsolatban a környezetét szeretném először megemlíteni. A diákoldal rendkívül jelentősnek tartja ezt a problémakört, épp ezért kicsit hiányoljuk, hogy nem készült írásbeli előterjesztés. Ez talán sugallja a tárca részéről a probléma kezelésének a szintjét is. Ha egy alaposabb írásbeli anyagot kapunk, akkor jobban fel tudunk rá készülni, és nem csak a problémafelvetés szintén karcogatjuk a kérdést, hanem a terápiára is jobban tudott volna javaslatokat tenni ez a bölcös testület.

Amit államtitkár úr elmondott ténymegállapításként, erre a bizonyos bizottságra támaszkodva, történetesen hogy az agresszió az iskolákban nem emelkedett, csak jobban érzékeljük a nyilvánosság kiteljesedése által, ez egy alapvető premissza. Ha ebből vonjuk le a következtetéseket, nyilván az ad egy intézkedési metódust, meg az is, hogyha nem ez a premisszánk. Mi azt mondjuk, hogy lényegesen erősödött az agresszió az iskolákban - ennek ellentmond, amit az államtitkár úr állít -, épp ezért az intézkedéseket is - mivel ez egy fejlődő tendencia - sokkal határozottabban, ha úgy tetszik, radikálisabban fogalmaznánk meg. Ha azt állítjuk, hogy nem erősödik, akkor nyilván egy szinten tartás nem igényel annyi erőfeszítést.

Ellentmond az államtitkár úr megállapításának, hogy amikor készültem a mai hozzászólásomra, olvastam egy március 6-ai kis interjút, amit Aáry-Tamás Lajos adott. Ő így nyilatkozott: „Kilenc éve vagyok a posztomon, és azt kell mondanom, egyértelműen nő az iskolai erőszakos esetek száma.”. Gyakorlatilag az egészben ezt taglalja. Ha már egy civil szervezetet nem fogadunk el véleményformálóként, akkor azt kérdezem, hogy a minisztériumon belül kinek van igaza: ennek a bizottságnak - ennek kapcsán államtitkár úrnak -, vagy Aáry-Tamás Lajosnak, aki ezt kilenc éve csinálja, és tapasztalja, hogy növekszik az erőszak?

Én azt mondom, ez kellene legyen a kiindulási pontunk. Ha azt mondjuk, hogy erősödik, nyilván radikálisabb, határozottabb intézkedés szükségeltetik ebben a témában.

Hiányolom, hogy nem jártuk körül már a problémafelvetés kapcsán, hogy mi az erőszak iránya egy iskolában. Beszéltünk diákok és pedagógusok közötti erőszakról, diákok-szülők, szülők-pedagógusok közöttiről stb. A diákoldalt képviselve azt tudom mondani, hogy sajnálatosan a diák-diák erőszak is jelentősen emelkedik, sőt, ha úgy tetszik, etnikai szintet is jelez az erőszakos megnyilvánulások száma, amikor akár cigány-nem cigány vagy cigány-cigány gyerek közötti erőszak is megjelenik. Úgy gondolom, ez egy olyan társadalmi kérdés, amit korábban nagyon sokan megemlítettek, amivel ilyen módon sokkal nagyobb súllyal kellene foglalkozni, mint amit eddig tapasztaltunk.

Én fontosnak tartom, hogy amit államtitkár úr elmondott - és azt hiszem, azzal egyetérthetünk, tehát hangsúlyozom, ez nem olyasmi, amit megkérdőjelezhetünk - szükséges, de nem elégséges intézkedéssor. Ha úgy tetszik, sodródunk a problémával, és nem tudjuk alakítólag befolyásolni.

Korábban elhangzott, hogy ki felelős a diákokért. Nyilvánvaló, hogy itt szinte mindenkinek igaza van. Az biztos, hogy ha az iskola visszavonul kizárólag az oktató tevékenységbe, és a nevelési tevékenységet nem tekinti saját területének, akkor ezek a problémák erősödhetnek. Nem szabad lemondani a nevelési tevékenységről, és a tárcának mindenképpen alakítónak, ösztönzőnek, serkentőnek kellene lennie a saját területét illetően. Eddig azt tapasztaltuk az elmondások alapján, hogy az iskolai tevékenység keretét próbáljuk meghatározni, meg javaslat érkezett, hogy legyen ott biztonsági ór, meg nem tudom, micsoda - ez mind, mind fontos, de ha a nevelés eszközét is alkalmazzuk, ami egy iskola alapvető célja, eszköze kell legyen, akkor tulajdonképpen a gyerekekre tudunk hatni, hogy a saját személyiségük pozitív alakítása legyen gátja az erőszakos események elkövetésének, netán elítélésének stb., stb.

Nem győzi hangsúlyozni a diákoldal, amióta én itt vagyok, tizenhat éve, ha úgy tetszik, már minden kurzust megéltünk már - Géza, te vagy még itt tizenhat éve... *(Dr. Sáska Géza: Korábban...)* Amikor indult, ne haragudj, korábban nem lehetél! *(Dr. Sáska Géza: De volt előzménye! - Derűltség.)* Az a lényeg, hogy most már minden kurzust megéltünk, és hangsúlyozzuk, hogy a diákönkormányzatok erősítése - amit végülis államtitkár úr is említett, csak a minőségét, mennyiségét, illetve hatékonyságát szeretnénk hangsúlyozni - a fokozódó iskolai erőszak egyik visszatartó ereje lenne, amikor a diákok a saját kisebb közösségükben saját maguk próbálnak tenni annak érdekében, hogy az erőszak csökkenjen, úgy, hogy elítélik a környezetüket, elítélik a társaikat, saját maguk is előbb-utóbb ennek a pozitív erkölcsi tartalomnak a részesévé lesznek, ha úgy tetszik, a publikus fikció értéknövelő hatása, tehát mondják, mondják a gyerekek, és talán ezzel változhatnak is egy pozitív irányban.

Fontos a szabadidős programok kérdésköre is. Ha az iskola leszűkíti a tevékenységét a kizárólagosan oktató tevékenységre, és azt mondja, amikor véget értek az órák, becsukom az iskolakaput, akkor nyilván a gyerekek szabad idejének hasznos eltöltése nem az iskolában, szervezett módon történni, hanem egyéb, marginális csoportokban, és nem biztos, hogy társadalmilag hasznosan.

A harmadik ilyen terület a gyermekszervezetek területe. Látjuk - és ez is egyértelmű helyzet -, hogy rendkívül kevés a kortárs csoportok száma Magyarországon, ahol gyerekszervezetekben saját kortársaikkal tudnak egy közösségben lenni. Nyilvánvaló, hogy valami módon ez is a túlzott és nem kívánatos irányú cselekvést erősíti, mert egy gyerekszervezeten keresztül a szabad idő hasznos eltöltésében jobban tudnak alakulni a gyerekek. Ezeknek a szervezeteknek az ösztönzése - hogy erősödjének, hogy működjenek - kulcsa lehetne annak, hogy bizonyos agresszió csökkenjen. Egy német nyelvű képeslapot láttam nemrégiben, ahol egy felnőtt fogja a táskáját, három zsvány gyerek veszi körül késsel meg parittyával, és oda van írva, hogy „Szép az élet gyerekszervezetek nélkül!”. A gyerekszervezetek visszafogó hatása óriási, de ha nem ösztönözzük, ha nem tudnak ezek működni, a kimutatások szerint - de nyilván sokféle számadat létezik - mindössze a gyerekek 4-5 százaléka, akik valamilyen gyerekközösségbe tartoznak.

Elhangzott utalás korábban a televízióra. Mi azt mondjuk, hogy mindazok a hatások, amelyekkel a gyerek találkozik, hatnak rá. Ha olyan a szülő, akkor olyan szülő, ha olyan a környezet, olyan a környezet - nem szabad lebecsülni a társadalomban meglévő agresszió erősödését, mert ez hat a gyerekekre is. Ha itt nem tudjuk közösen az újabb generációkat valami módon az agresszió irányából eltántorítani, és számukra hasznos, közjót szolgáló cselekvésformákat bemutatni, mintául nyújtani, akkor lényegesen súlyosabb problémák lesznek a későbbiekben.

Befejezésül tehát, amit hallottunk, az szükséges, de nem elégséges, a probléma sokkal nagyobb, az iskola ilyen jellegű szerepét sokkal erőteljesebben kellene növelni, nagyobb figyelmet kellene rá fordítani. Aáry-Tamás Lajos azt nyilatkozza, hogy az iskolai erőszak ellen külföldön komoly programok léteznek, Magyarország kivétel, mi ennek az oka stb. Úgy gondolom, fontos lenne egy komplex cselekvési programot elhatározni.

Hadd említsek némi kritikát is az általam dicsért, illetve gondolatilag egyező Aáry-Tamás Lajos-kijelentéseknél: amikor arról beszél, hogy ő hogyan tudná csökkenteni az erőszakot, ha úgy tetszik, különféle kriminológusok meg egyéb szakemberek bevonását igényli, de amit én elmondtam, ez a bizonyos diákokra irányuló, cselekedtető program mintha hiányozna az ő szavaiból is.

Tisztelettel kérem a Közoktatás-politikai Tanácsot, hogy ezt a kérdést súlyának megfelelően kezelje, és a továbbiakban is ilyen döntéseket hozzunk ezzel kapcsolatban.

Köszönöm szépen, és a diákoldal másik tagja, amennyiben elnök úr megengedi.

ELNÖK: Megadom a szót.

FÁBIÁN TIBORNÉ: Köszönöm szépen, elnök úr.

Egyszer azt mondta Ranschburg Jenő tanár úr, hogy előbb-utóbb minden gyerek kiheveri a szüleit és a tanárait. Az a szomorú tény, hogy egyre inkább kitolódik ez az időszak, amikor végre felszabadulhat a gyerek ez alól a stressz alól. Én most is ezt láttam itt: egymásnak feszül a két oldal, és okokat, felelősöket keresünk, hogy miért alakult ki ez a helyzet. Azt elképzelhetőnek tartom, hogy az európai átlag alatt vagyunk mennyiségileg az iskolai erőszakot tekintve, de minőségileg nem elfogadható, az egészen biztos. Azt is gyanítom, hogy ha ez a tendencia tovább folytatódik, akkor hamar fel fogunk zárkózni, tehát nem olyan sokáig lesz ez a statisztika ilyen szép. Azt gondolom, mialatt egymásnak feszül a két oldal - és még kihagytuk a harmadikat, aki utánam fog szólni. a felelős fenntartót, aki szerintem legalább annyira fontos szereplő -, elfelejtjük, hogy a gyerek továbbra is kallódik, és továbbra sem vesz részt a nevelés színtereiben.

Azt gondolom, azt vitatni, hogy az iskola felelős vagy a család, ráadásul, hogy ki nem mondja a másikra és ki mit mond - az iskola önmagában nem nevel, hiszen az egy intézmény, a benne dolgozó pedagógusok nevelnek, tehát ha az iskolát sértegetem, akkor a benne dolgozó pedagógusokat, ha pedig a családot, akkor a benne lévő szülőket -, nem érdemes. A nevelés első színtere a család - azt gondolom, ez egy törvényszerű és igaz tény. Nem háríthatja át az iskolára - és fordítva sem lehet mutogatni. Konkrét cselekvések kellene, ennél sokkal nagyobbak és átfogóbbak, mint amit itt hallottunk államtitkár úrtól, bár ezek is nagyon pozitívak és nagyon jók, sőt, azt gondolom, hogy ezt egy csomagban ki is kellene adni, és propagálni, hogy mindenki tudja, akár iskola, akár szülő, hogy milyen intézkedéseket készül foganatosítani a tárca annak érdekében, hogy csökkentse az erőszakot.

Én ennél sokkal tovább mennék. Az egész eddig elhangzott dologban két oldalról hallottam csak pozitív és előremutató cselekvési terveket: a kormányzati oldaltól meg a szakmaitól. Szerintem azon kellene gondolkodnunk, hogy mit lehet tenni.

Amit én javaslok - nem tudom, egyet lehet-e vele érteni -, hogy önmagában az oktatási tárca szerintem kevés, ágazatközi összefogás kell. A felnövekvő generációt minek is tekintjük? Megoldandó problémahelyzetnek, konfliktusnak vagy dinamizáló erőforrásnak, és összefogunk annak érdekében, hogy az ő jövőjük sokkal jobb legyen a mostaninál. Azt gondolom, éppen ezért együtt kell működni a szociális tárccal, aki az ifjúság ügyéért felelős. Tudjuk, hogy az ifjúsági források drasztikusan csökkennek, ebben az évben is közel felére csökkent a tavalyihoz képest,

amit a gyerekek és fiatalok szabadidős tevékenységére lehet fordítani. A szociális tárcával, az egészségügyi tárcával, a környezetvédelemmel, akár a belüggyel, a rendészettel is együtt kell működni. Nagyon jól működő példa volt éveken keresztül a rendőrség DADA-programja, ami lement az iskolákba. Biztos, hogy a forrásokat koncentrálni kellene, tárcaközi egyeztetésekkel.

Ha lejjebb megyek, a diákönkormányzatok megerősítéséről már beszélt Hanti Vilmos. Azt gondolom, igen, a kortárscsoport hatása a legerősebb a gyerekek körében, csak ezt a kortárscsoportot meg kell erősíteni, hogy ez működjön.

Az iskola nevelési tevékenysége nagyon fontos, csak ennek meg kell teremteni a hátterét. Ha erre nincs forrás, nincs lehetőség, akkor nem tudja az iskola ezt felvállalni - nyilván csak úgy, hogyha a hátterét is megteremtjük.

Lehet, hogy az iskolában nemcsak azt az akciót hirdetném meg, hanem családbarátnak tekinteném, mert szerintem is nagyon fontos, hogy a család és az iskola nagyon szorosan... (*Hanti Vilmos: Gyerekbarátnak.*) - én családra tágítanám - működjön együtt, és biztos, hogy ennek a hátterét teremteném meg elsődlegesen.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm a véleményt. Megadom a szót a helyi önkormányzatok érdekképviselői szervezeteinek, ha kívánnak szólni. Ki kíván szólni?

DR. SÁSKA GÉZA: Érteni vélem én ezt a helyzetet, hogy ez a bizonytalanság, ez a rossz érzés, ami az erőszak, az erőszaknak való kiszolgáltatottság érzése, uralkodik - nyilván Európában is, nemcsak ebben a teremben. Azt sugallja, hogy jobb lenne, hogyha valami végső megoldást találnánk, amivel ez a probléma, mint egy rossz álom, elmúlna. Ennek eleme az, hogy jó, hogyha írásos anyag is lett volna. Azt gondolom, a probléma kezelésének részeként jó az, hogyha egy szóbeli tájékoztatót kapunk, ugyanakkor hiba lenne lemondani arról, hogy belátható időn belül egy írásos anyagot is megtárgyaljunk, és ezt még alaposabban tárgyalnánk meg. Jó az, hogyha elébe megyünk a problémáknak, és jó az, hogyha erről beszélünk. Úgy érzékelem, úgy érzékeljük ugyanis önkormányzati szinten, hogy elég komoly társadalmi feszültségek vannak, és, ennek részeként, iskolaiak is. Melyek ezek? Néhány tételt szeretnék csak fölillantani, hiszen a Közoktatás-politikai Tanács ülésén vagyunk.

Egy évvel ezelőtt volt az állami szociális népszavazás, hogy az állam oldja meg a szociális kérdéseket, ne az egyén. Most a szakszervezetek követelik a tizenharmadik havi fizetést, az álláshelyek fenntartását, miközben a piaci szféra válságában lévőkkel egyáltalán nem szolidárisak, ahol 10-12 százalékos a recesszió. A közszolgálatban ez lehetetlen. A szakszervezetek, a közszolgálatban dolgozó szakszervezetek védik a saját pozíciójukat, ugyanakkor tökéletesen távol tartják és érzéketlenek azokkal a munkavállalókkal, akik a piacról élnek, ezt pedig természetesen szakmával vagy más - esetünkben oktatási - ideológiával mutatja meg. Érttem én ezt, és ez nem magyar specifikum, nem személyektől függ, hiszen ebben a gazdasági-politikai légkörben minden vizsgálat, minden történelmi tapasztalat azt mutatja, hogy csökken a szolidaritás, nő az etnicitás iránti érzéketlenség, növekszik a xenofóbia. Ha ezeket a társadalmi hatásokat nem vesszük figyelembe, hogy ez megjelenik az iskolában, és hogyha csak a szövegekből lehet tudni, hogy az alsóbb társadalmi rétegekből származók és pedagógusok közötti konfliktusról van szó, akkor valószínűleg a konfliktus tárgya szokatlan vagy a megítélés szokatlanságából adódik.

Mi van az iskolában? Azt gondolom, hogy a 90-es vizsgálatok szerint - amiből persze politikailag nem korrekt kiemelni azokat a mondatokat vagy passzusokat, amik nem illenek bele

a mi jó képünkbe, és lehet, hogy módszertanilag nem korrekt, ezt is hozzáteszem, mert ezt mindig nagyon nehéz mérni, de ez a skála mégis mutat valamit - az iskolában lévő hangulat Európában Magyarországon a legrosszabbak közé tartozik. A diákok hangulata. Nem vagyok pszichológus, valószínűleg naiv iskolai pszichológiai tapasztalataim is mondatják, hogy ha rosszul érzik magukat a gyerekek az iskolában, az valamiféle feszültséget szül, és valami módon hol agresszióba, hol depresszióba vagy másba menekül.

A másik: a nemzeti vizsgálatok. Ha több, egymástól független nemzetközi vizsgálat van, az mindegyik kimutatja, hogy ebben a nemzetközi vizsgálatban több terület van. Az egyik, hogy mit loptak el a tanulóktól az elmúlt fél évben, illetve részt vett-e verekedésben, illetve verekedés tárgya volt-e. Kiderül, hogy Magyarországon egy közép-európai mintázaton belül vannak olyan kulturális régiók, pedagógiai régiók, ahol sokkal brutálisabb: ezek a balti államok, ahol hihetetlenül nagy a verekedés kultúrája, sőt, a finnek esetében is. Az én kedvenc példám: valószínűleg nem nagyon viselik el azt a hallatlanul erős komprehenzív iskolai kultúrát meg a személyiségfejlesztést, amit mások annyira szeretnek.

Bajok vannak ennek az értelmezésében. Ebben nincs változás. Van viszont egy dolog, amiben jelentős változás van, és ez egy új, mostani kutatás, hogy az iskolai erőszakos esetek - beleértve hogy a pedagógusok szexuális abúzust követtek el a gyerekekkel szemben, vagy a gyerekek milyen brutalitással élnek egymás között - számát megvizsgálták a Magyar Nemzetben és a Népszabadságban, és megmutatkozik egy exponenciális trend, egy igen jelentős trend. Ebből csak egy dolog következik, hogy a közbeszéd tárgya az iskolai erőszak, a közbeszédben pedig ezek az események kerültek előtérbe. Ebből adódik a következtetés. Előtte az iskolában a béke, a barátság honolt, ahol ilyenek nem voltak, ahol ezek az események egyszerűen nem történtek meg? Vagy most van egy olyan közhangulat, amire ezek a médiamunkások - szakmájukat jól ismerve - ráharapnak. El lehet dönteni - hogy én mit gondolok, azt hiszem, teljesen egyértelmű: nem válik súlyosabbá, hanem a közérzet hiszterizálódik, és a közérzet hiszterizálódásában ezek az elemek... (*Hanti Vilmos: Te is tagja voltál a bizottságnak?*) Ennek a bizottságnak tagja vagyok.

ELNÖK: De nem összeférhetetlen!

DR. SÁSKA GÉZA: Nyilvánvaló, hogy két teendő adódik. A kettő közül az egyik az, ami nem hangzott el ebben az előterjesztésben. Ha úgy tetszik, ez ugyanis egy szakmai anyag. Nevezetesen ami nem hangzott el, hogy mi az a magatartás, amely lehetővé teszi, hogy a problémákat súlyuknak megfelelően, tárgyyszerűen kezeljük, és hogy az iskolai erőszak körüli hisztériát tompítsuk. Ez a legfontosabb.

De van egy másik magatartás, amely ráül erre a hisztériára. Az is egy lehetséges politikai magatartás, és magának vagy annak a pozíciónak több jogot akar. Ez az egyik probléma. A másik pedig, hogy mit lehet tenni, hogy az iskolában meglévő természetes konfliktusok, érdekütközések kielézési formája ne legyen elfogadhatatlan, agresszív természetű.

Az iskola, tisztelt Tanács, eleve veszélyes hely, nem biztonságos és nem barátságos hely. Ezt nagyon jól tudjuk, hiszen még a család talán a leginkább ilyen. Ez egy közintézmény. Az viszont, hogy ezeket a veszélyeket milyen pedagógiai magatartásbeli, önkormányzati eszközökkel lehet kezelni, elfogadható formába tenni, élni - hiszen veszélyes világban élünk, tehát nem az a baj, hanem ezeket megtanítani -, a nézetkülönbségek kezeléséhez bevethető eszközök körében valami konszenzust tenni, erre tesz javaslatot ez az anyag.

Ami az önkormányzati szövetségeket illeti, a TÖOSZ-on belül azt a politikát követjük, azt tanácsoljuk az önkormányzatoknak, hogy egyfelől meg kell nyugtatni a pedagógusokat a tekintetben, hogy ezek az események rendkívüli események, és a rendkívüli eseményeket rendkívüli módon kell kezelni, ugyanakkor amelyek szisztematikus, krónikusan megjelenő események, azokra hatékony önkormányzati intézkedéseket kell tenni, kezdve azzal, hogy ha kell, akkor - de csak abban az egy iskolában - megerősíteni a belépés biztonságát, ha pedig nem kell, akkor elegendő a tornateremben a lakatot kicserélni. Ezt a skálázást csak az önkormányzat tudja megcsinálni, és azt hiszem, senki más.

Azt javaslom zárásképpen, kérjük az oktatási kormányzatot, hogy amint elkészül az anyag, ezekben a politikai és technikai javaslatokkal együtt tárja ismét a tanács elé.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván az oldal részéről még hozzászólni valaki? Megadom a szót, parancsolj!

HELTAI MIKLÓS: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Köszönöm szépen, hogy a MÖSZ nevében is szólhatok néhány szót. Előjáróban, mint újonc a Közoktatás-politikai Tanácsban - bár régebben már voltam tagja -, szeretettel szeretném indítványozni, hogy a tárgyalás rendjét tovább kellene egy kicsit javítani. Elképzelhetőnek tartom például, hogy a hozzászólások időtartamának korlátozása történjék, hogy egy ütemesebb és érdemibb tárgyalási szisztéma alakulhasson ki.

Ami a tárgyat illeti, a sztálini idők vice, hogy Vorosilov felháborodva rohan be Sztálinhoz, hogy „Sztálin elvtárs, olvassuk a Pravdában, hogy a Vörös téren épül egy tízemeletes szálloda - arra jártam, és egy kapavágás nem történt!“. Sztálin erre azt mondta, hogy „Vorosilov elvtárs, kevesebbet kell járni a Vörös téren, és többet olvasni a Pravdát!“. (*Derűltség.*)

Én most megfordítanám ezt a dolgot: kevesebbet kellene olvasni a Pravdát, és többet kellene járni a Vörös téren - már az adott helyzetben az iskolában, a terepen. Pedagóguscsalád sarja vagyok, négy gyermekem közül három pedagógus, nyolc unokám iskolás, úgyhogy minden szempontból ismerem az iskola világát. Már többször hangsúlyoztam, nem az a baj, hogy megöltek egy-két-három gyereket, ámbátor - mindig eszembe jut Karinthy vice, a Höfer-jelentésekről, hogy a keleti fronton csendes nap volt, csak öt halálos áldozatunk volt, és milyen boldogan mondhatja az az öt anya, hogy ezen a napon csak az én gyerekeim pusztultak el - az a három is sok. A probléma az, hogy lassan általános iskolákban a gyerekek nincsenek biztonságban, és ez a dolog az esélyegyenlőség ellen szól, amelyet a minisztérium és a közoktatási törvény - nagyon helyesen - hangsúlyoz. Az esélyegyenlőség megkívánja, hogy gyerekeink az iskolában biztonságban legyenek, harmonikus, nyugodt körülmények között tanulhassanak.

Amikor bejöttem, én a bejáratnál ezt a táblát láttam kitéve: „Oktatási és Kulturális Minisztérium“. Nem egészségügyi, nem belügy - amit most nem tudom, hogy hívnak -, önkormányzati, nem családi és szociális: oktatási. A kérdés tehát szerintem mindenkor az lehet, hogy mit tehet az Oktatási Minisztérium ez ügyben.

Nagyon helyesen mondja az Oktatási Minisztérium - teljesen egyetértek -, megteheti, hogy felhívja a pedagógusok figyelmét a pedagógiai módszerekre a megelőzésben, kezelésben. Ez különösen azon pedagógusok számára lesz hasznos, akik annak idején nem tanulták meg rendesen a pedagógiai tárgyakat, avagy nem él bennük eléggé a hivatástudat. Még egyet tehet azonban a minisztérium: javítja a jogszabályi környezetet. Többször kifejtettem, de kénytelen vagyok elmondani: amit a közoktatási törvény meg a 11/1994-es MKM-rendelet lehetővé tesz,

azok álbüntetések. Sándor barátom idézte ezeket, csak azt felejtette el hozzátenni, hogy kizárás, eltiltás vagy igazolatlan mulasztás miatt az iskolából eltávolítás csak nem tankötelezett tanulóra értendő, a tizennyolc évet elhagyottra. Ez pedig azt jelenti, hogy az a gyerek, aki előző nap fölpofozta az unokámat, vagy elvette a mobiltelefonját, másnap ugyanott van. Ezeket az SNI - sajátos nevelési igényű - tanulókat - mert a deviánsok is azok, az aszociálisak is azok - igenis ki kell emelni abból a közösségből, amelyet ők kriminalizálnak. Mióta kifejtettem álláspontomat ez ügyben, többször kaptam azt a vádat, hogy a Magyar Önkormányzatok Szövetsége kriminalizálni akarja ezt a problémát. Szó sincs erről! Az aszociális tanulók kriminalizálják azt a közösséget, amelynek kárára vannak. Azt jelentené ez, azt szeretnénk, hogy lökjék az utcára ezeket a tanulókat? Szó sincs róla, kérem! Minden lélekért kár. Ezek a tanulók is lelkek, ezeket is meg kell menteni, akik kriminálisan viselkednek és veszélyeztetik a többi. Az SNI-tanulóknak - megtanultam ezt, bár problémát okozott föloldani a rövidítést, de sikerült - SNI-iskolákra van szükségük, hogy aztán vissza lehessen majd vezetni őket a többiek közé. Ez egy teljesen káros felfogás, hogy ezek az aszociális tanulók majd kikupálódnak a többi között: rontják őket. Majd ha őket kikupálják, visszakerülnek a többiek közé. Hogy mindez pénzbe kerül? Igen, és a gazdasági válság körülményei között mondom: van-e vajon pénz, amit nem adnánk meg gyermekeink megmentéséért, beleértve a deviáns cigánygyerekeket is?

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még az oldal részéről szólni valaki? *(Nincs ilyen jelzés.)* Köszönöm szépen. Megadom a szót a kisebbségi önkormányzatok képviselőinek.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Csatlakozva az előttem szólók megjegyzéseihez, szeretném mondani, hogy itt most rekordot fog dönteni egy nagyon érintettnek a hozzászólása, ugyanis egyetlen szót nem szól hozzá a cigány képviselő - mert nincs itt. És nagyon régóta nincs itt. Valószínű, ebben a ciklusban már nem is lesz. Azon egyszerű oknál fogva, mert ugyanúgy, ahogy a magyar társadalom, a cigánytársadalom is megosztott, a problémák pedig jönnek, és egyre tornyosulnak. Egy kisgyereknek nem lehet megmagyarázni, hogy te miért vagy más, neked miért nem jut, téged miért utálnak.

Szeretnék kapcsolódni a tanárképzéshez, ami elhangzott, hogy a magyar tanárképzésbe járónak bizony már közel 40 százaléka előítéletes. És aztán jön a következő: a napokban hallottam, hogy a tanárképzésnél a gyakorlati képzés marad a gyakorlóiskoláknál, amelyek köztudottan elitiskolák, és majd egy mentori képzés külső gyakorlatra ötödévben előjön. Természetesen akkor, ha mi, iskolák ezt felvállaljuk. Mert ettől a perctől kezdve ez már egy önkéntes dolog. Mi, a külső iskolák ugyanis nem tartozunk bele ebbe a rendszerbe.

Azért mondom mindezt, mert tulajdonképpen az utóbbi hetek-napok eseményei is azt mutatják, hogy itt nagyon gyorsan és nagyon alapvetően kellene dolgokhoz hozzányúlni. A cigánykérdés eszméletlen mennyiségű pénzeket visz el, és ha nézték a televíziót, hallgatták a rádiót, és figyelik a minisztérium összefüggéseit, akkor látják, hogy egészen ide is begyűrűzve vannak nagy gondok a cigányproblémák megoldásában.

Ezt a kérdést az iskola nem fogja megoldani. Néhány évvel ezelőtt - már több mint tíz évvel ezelőtt - az ELTE-n elkezdődött egy családpedagógus-képzés, ami egyetemi diplomára kétéves képzést adott, hogy meg tudja közelíteni ezeket a problémákat. Szociológia, pedagógia, pszichológia, jog stb. képzés volt. Én ugyan csak sima, mezei pedagógiaszakos vagyok, de otthon érzékelem, mert a nejem egy ilyen ezres létszámú, hatalmas dzsumbujban dolgozik, és csak ez a feladata, mert ez a megoldás. Szeretném eloszlatni azokat a nézeteket, hogy eddig nem voltak,

meg nincsenek konfliktusok - legfőljebb nem bicskás konfliktusok. De ha van egy ember, akihez oda tudnak menni, és ő szakértelemmel nyúl az egészhez, és megbíznak benne - mert ez a következő, a bizalomnak van óriási szerepe -, akkor hihetetlen eredményeket lehet elérni. Ja, igen: és tanítottak romológiát is - ez sem utolsó szempont. Mert ehhez csak ennek birtokában lehet hozzájárulni. Azt, hogy egy roma szülőt hogyan lehet megközelíteni az ő kultúráján keresztül, azt a többségnek kell megtanulnia.

Én egy másik továbbképzés keretében tanultam anno Németországban. Bizonyos nacionalista nézetek kezelésére próbáltak bennünket kiképezni - és erre szeretném felhívni a figyelmet, hogy a cigánykérdés területén hogy fog jelentkezni. Bizonyított tény, hogy az úgynevezett nagy nacionalizmus hatványozottan erősíti meg a kis nacionalizmusokat. Ha tehát itt elterjed a romaellenesség, és ennek nagymértékben a tudatlanság az oka, akkor ez hihetetlenül föl fogja rántani a romák részéről azt a fajta védekezési mechanizmust, amelyik egy idő után nagyon nehezen lesz kezelhető. Ebbe azért nem szeretnék tovább belemenni, mert nyilván kellene legyen ennek egy szakértője.

A másik oldalról ezeknek a konfliktusoknak a kezelésére szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a főváros elkezdett egy programot, amely - és itt szeretném mondani, hogy valószínűleg itt található a főváros kezdeményezése a minisztérium kezdeményezésével - a jó eszközök, módszerek továbbadása. Szilárd meggyőződésem - és mindjárt bocsássanak meg, hogy belemegyek, de nagyon fontosnak tartom -, hogy a problémák megoldásának egyik legfontosabb és legeredményesebb eszköze azok kibeszélése. Az elhallgatás ugyanis indulatokat kelt, robban, a kibeszélés az, ami segít. Konkrétan elmondom, mi történt.

Amikor a főváros meghirdette, hogy próbáljunk meg segíteni ezeknek a konfliktusoknak, ennek az agresszióknak a kezelésében, akkor az iskolánk színjátszó csoportja megpályázta ezt a lehetőséget, és azt mondta, hogy egy interaktív színházi előadással próbálkozzunk meg. Ez annyit jelent, hogy a helyszínen - természetesen erre rengeteget kell készülni különböző konfliktushelyzeteket már előtte fel kell dolgozni -, megszavaztatják a gyerekeket, az ott lévő felnőttekkel együtt, hogy milyen típusú legyen, amit ők most eljátszanak, milyen típusú konfliktus. Erről a konfliktusról eljátszanak egy húszperces előadást, hatalmasat csattan a végén, és ezek után újra elkezdik játszani az előadást, de úgy, hogy a nézők megállíthatják, és megváltoztathatják, beleszólhatnak, hogy hogyan lehet megállítani, javítani. Szeretném elmondani, hogy ezeknek a gyerekeknek a „táncrendje” egészen júniusig tele van. Ennyire igénylik az iskolák ezt a fajta módszert, és rettenetesen élvezik a gyerekek az iskolákban - főként a nehéz iskolákba mennek ki -, mert ők maguk tudják megoldani. De kik azok, akik írják ezt? Van hozzá egy pszichodráma szakos és egy iskolapszichológus. Ők dolgozzák föl előre az alaplolgokat, és felkészítik a gyerekeket az eljátszására. Valami ilyesmikre gondoltam. Mert arra, hogy kiállunk, ismertetjük a jogait és kioktatjuk, a mai ifjúság már nem vevő.

Én úgy gondolom, nagyon jó ez a kezdeményezés, és ebbe nagyon jól bele lehet kapcsolódni. Remélem, hogy nagyon-nagyon sok konkrétum jön már - ez az egyik.

A másik pedig, hogy még egyszer szeretném mondani: a cigányproblémával nagyon sürgősen olyan igazi szakemberekből álló csapatot kell összehozni, akik ezt próbálják családszinten kezelni, és nem kifejezetten a gyerekekkel, nemcsak az iskolával kapcsolatban.

ELNÖK: Köszönöm szépen a hozzászólást. Megadom a szót a nem önkormányzati iskolafenntartóknak - tessék!

PAPP KORNÉL: Köszönöm szépen, elnök úr, a szót. Mi bölcszet mondhatnék két óra elteltével erről a témáról ebben az időkeretben, amit a Közoktatás-politikai Tanács lehetővé tesz - nyilván ennél többet érdemel. Két gondolatot szeretnék csupán nagyon röviden megfogalmazni.

Az egyik, hogy tüneti jelenségnek tartom az iskolai erőszakot, ugyanúgy, ahogy az egész társadalomban eluralkodó erőszakot - a baj ennél jóval nagyobb. Könnyen elintézhetném azzal, hogy a politika és az oktatáspolitikai kudarc, ahová érkezünk, de nem teszem, mert ez ugyanolyan leegyszerűsítése volna a kérdésnek, mint annak a meghatározása, hogy az iskola a hibás vagy a szülő.

A másik alapgondolat az, hogy a fizikai ütések hamar begyógyulnak - ezt a közvetlen családomon tudom, mert hárman szenvedtek el iskolai erőszakot az elmúlt időben. A monokli, amit a fiam kapott azért, mert Fradi-sálban mert megjelenni az iskolában, hamar begyógyult - két-három hét alatt -, de a lelki sebek nehezebben. Sokszor a lelki sebeket nem az okozza, aki a fizikait - mert ők egymással hamar meg tudnak békélni -, hanem inkább az okozza, amit mi teszünk velük, hogy a felelős sokszor maga az áldozat. Úgy hiszem, az oktatáspolitikának is itt van nagy felelőssége, amikor kijelenti, hogy az iskola a felelős. Vajon megteszünk-e mindent annak érdekében, hogy a pedagógus referenciaszemély legyen, hogy a pedagógus példakép legyen - itt is elhangzott, hogy kevés a pedagóguspéldakép, vagy kevesen vallják a diákok közül, hogy a pedagógus példakép -, vajon odaálltunk-e, odaállt-e az oktatáspolitikai pedagógus mellé, hogy referenciaszemély lehessen? Költői a kérdés: az én válaszom erre nyilvánvalóan az, hogy nem - és ez az, amit nem lehet öt percen belül kifejtetni. Az oktatáspolitikában én teljesen új alapokat képzelek el, csak ez tudja megoldani az erőszakot. Minden egyéb tüneti kezelés.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még az oldal részéről valaki hozzászólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor megkérem az államtitkár urat, hogy amennyiben kíván, reagáljon az elhangzottakra. Nem tudom korlátozni az időt. Én úgy érzem, ez egy olyan fontos kérdés, amire rá kell szólni. Bizonyos értelemben még egy kört is engedélyeznék vagy javasolnék, mert ez nagyon fontos kérdés, és a következő napirendi pontoknál majd önmérsékletet tanúsítunk.

Köszönöm szépen, megadom a szót a kormányoldal részéről szakállamtitkár úrnak.

DR. SZÜDI JÁNOS: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Azt gondolom, megpróbálhatok rövid lenni, mert teljesen lehetetlen az itt elhangzott és kicsit szélesebb körre nyitott véleményekre reagálni, de azt hiszem, egy-két mondatot el kell mondanom.

Sajnos, én is elég öreg vagyok ahhoz, hogy azt mondhassam, az általánosítás nem jó dolog. Általában elhangzott, hogy rossz a pedagógus, rossz a család, rossz az iskola, rossz minden - nem hiszem, hogy ez így van. Azt gondolom, mint minden társadalmi jelenségben, intézményben stb. van ilyen is meg olyan is, az iskolára, az óvodára, a kollégiumra sem lehet ráhúzni mindegyikre ugyanazt a mércét. Ha valaki figyelemmel kísérte az elmúlt három-négy évet, azokat a törekvéseket, amelyek a pedagógiai folyamat megújulását, megújítását célozták meg, akkor talán meg lehet adni azt a választ, hogy igen, fontos, szükséges egy másfajta pedagógiai szemlélet az intézményekben, amelyet nem lehet elrendelni, amelyre föl kell készülni, és föl kell készíteni magát a rendszert. Ez a folyamat elindult, úgy mondja a Nemzeti alaptanterv, hogy egy kompetenciajellelű képzés, amelyre való átállítása a rendszernek nem két perc, és amelynek a lényege, hogy egy tanulócentrikus, a gyermekek, tanulók fejlődését előtérbe helyező, a pedagógus, szülő és tanuló kapcsolatát központba helyező oktatáspolitikai és folyamat alakuljon ki. Ez volt az elmúlt év oktatáspolitikája, és erre indult el az Új Magyarország Fejlesztési Terv I.-

ben egy több milliárdos program, amely most fejeződött be több száz iskola részvételével, és indul egy új 27 milliárdos program, amelynek középpontjában az iskola, a tanulás, a tanítás, a szülő, a pedagógus és a tanuló áll.

Elmondtam, de talán nem eléggé hangsúlyosan: az iskola nem lehet az állami erőszak gyakorlásának eszköze, nem kaphat olyan jogosítványokat, mint amelyekkel rendelkezik a jegyző vagy a bíróság. Nem olvastam fel, de felolvashatom: a védelembé vétel magába foglalja indokolt esetben a gyerek kiemelését a környezetből. Szó sincs arról, hogy aki erőszakos bűncselekményt követ el, annak ugyanabba az iskolába kell járni - más kérdés, hogy ezt a felelősséget az iskola állapítja meg, a bíróság vagy a hatóság. Én azt gondolom, hogy a büntetőeszközök alkalmazására nem az iskolákat kell kényszeríteni.

Erősödni fog a gyermek- és ifjúságvédelem rendszere - erről szó volt -, és erősödni fognak a büntetőjog eszközei is. Én elmondtam, milyen jogszabályi változások voltak. Azt gondolom, hogy a közoktatás terén sokkal többet nem kell tenni. Természetesen az Alkotmánybíróság utat engedett annak a népszavazási kezdeményezésnek, hogy tanköteles gyereket ki lehessen zárni az iskolából, tessék elmenni szavazni. Ez a lehetőség biztosan megnyílik. Az a probléma, hogy nincs benne, hogy a hatéves vagy a tizenhat éves gyereket fogjuk kitiltani az iskolából, és mi lesz vele. Ez biztosan nem. De azt mondta az Alkotmánybíróság, hogy ez összhangban áll a nemzetközi joggal. Én elolvastam az alkotmánybírósági ellenvéleményt: két alkotmánybíró azért hoztátette, hogy lehetnek ezzel gondok és problémák - de majd ez is megoldódik.

Magyarul: nem tudom, hogy Arató úr mit ígért, én úgy tudom, hogy a büntetőjogi eljárás során ígért egy olyan módosítást, amely meggyorsítja ezeket a folyamatokat. A pedagógus közfeladatot ellátó személy, és mint ilyen, kiemelt büntetőjogi védelmet élvez. Bárki, aki a pedagógussal szemben fellép, azzal szemben megvan a büntető eszköz. A gyerek nem közfeladatot ellátó személy, őt a közoktatásról szóló törvény próbálja többé-kevésbé megvédeni.

Említettem talán, és azt gondolom, ebben a minisztérium kezdeményező, hogy induljon el egy olyan mozgalom, amihez csatlakozhat mindenki, minden szervezet - az is, akinek a képviselője most fölvetette, hogy mi nem csinálunk semmit -, mert csak a szülők, a pedagógusok, a civil szervezetek közösen tudnak eredményt elérni. Ott van a honlap, és ahogy említettem, több százan jelentkeztek már ebbe a mozgalomba. Ezt el kell indítani, meg kell szervezni. Ezt föl tudtuk vállalni. A Szakképzési Alapból 540 millió forintot tudtunk ide tenni, ennek a mozgalomnak kell, hogy eredményei legyenek. Ebben benne van a kibeszélő show, amiről itt szó volt, a személyes tanácskozások, az oktatásügyi közvetítő szolgálat fejlesztése. El is jöhetnek elmondani a gondolataikat, helybe is mennek - én azt gondolom, hogy a pedagógiai eszközök ezzel párosulva segíteni fognak, és ebben a vonatkozásban a minisztérium kezdeményező volt - még pénzt is tudtunk szerezni. Azt gondolom, hogy ez az összeg indulásnak elégséges.

A jogszabályi módosításokról beszéltem. Amiről itt többen is azt mondták, hogy jó, hogy beszéljék ki a problémákat az intézményekben, mert ez a leghasznosabb, annak megteremtettük a jogi kereteit. Ezt szeretnénk beindítani, mozgatni, és megoldani ezt a kérdést, hogy helyben megtalálják a legjobb megoldásokat.

Azt gondolom - és ebben Sáska Gézával értek egyet -, hogy helyben, a helyi közösség, az ott lévő polgárőrök, ha kell, a rendőrség tehet. Ki lehet alakítani az intézmények védelmét mindenütt, ahol erre szükség van. Nem lehet országosan egységesen kezelni, mert van iskola, ahol ez probléma, és van, ahol kevésbé probléma.

Az OFI egyedül ezt nem tudja megoldani. Azt gondoljuk, hogy a pedagógiai intézetek bevonásával, segítségével egy országos hálózatot kell erre kialakítani, a civil szervezetekkel, a pedagógus szakmai szervezetekkel lehet csak eredményt elérni.

Nem tudom, Aáry-Tamás Lajos mit mért, mit nem - megkértem Brassói kollégámat, hogy hozza le. Én egy nemzetközi mérésre alapoztam a kijelentésemet. Nincs párhuzamos mérés. Nekünk az Országgyűlés előírta, hogy az egészségnevelés keretében végezzünk el egy kutatást. Miután tudjuk, hogy a drog jelentős kihatással van az erőszakos cselekményekre, mi az Országgyűlés határozatát végrehajtva fogjuk ezt a kérdést bevonni az egészségneveléssel kapcsolatos vizsgálatok körébe.

Elég nehéz bármit mondani, hogy hogy áll és nő-e az agresszió vagy sem. Már csak azért sem, mert a korábbi időszakban jellemző volt ennek a szőnyeg alá söprése. Nem lehet tudni tehát, hogy tíz évvel ezelőtt hány konfliktus volt: nem volt mobiltelefon, nem tudták fölvenni, tehát egyszerűen nem kerültek elő ezek a jelenetek. Szó volt itt a sajtó meg a tévé felelősségéről. Valójában azért kár mutogatni egy ilyen konfliktust, mert a háttért nem tárja föl, és miért jutott el odáig, hogy ez a konfliktushelyzet kialakulhatott, milyen tanítási problémák vannak egy intézményben, volt-e bármilyen előzménye ezeknek az eseményeknek, amik ott megtörténtek. Én nem vagyok pedagógus, de például kiderült, hogy arról a lányról, aki köpködött a tanárja felé, korábban csak azt mondták, belőled úgysem lesz semmi, hiába ülsz itt, akármit csinálsz, akkor is mész a kukába. Önök mind pedagógusok, tudják, hogy akinek ilyen mondanak, annak már sokkal több lehetősége nincs arra, hogy kitűnjön, mint hogy elkezd köpködni.

Lehetnek gondok, problémák, amit közösen kell tudni megoldani, közösen kell megtalálni az eszközöket és lehetőségeket.

A szakképzés átalakítása is előjött. Igen, napirenden lévő probléma, hogy legyen egy olyan út, ahová azok a tanulók tudnak bejutni, akikkel gond van, és akik adott esetben másfajta felkészítést igényelnek, mint általában a többiek.

A nevelési tevékenység, meg az, hogy legyen egy tantárgy, a családra nevelés - amit elnök úr kezdeményezett. Nekem ezzel az a gondom, hogy vannak olyan kérdések, amiket nem lehet tantárgyhoz kötni. Ez tipikusan ilyen. Elnök úr állandóan hivatkozik a Nemzeti alaptantervre. Azért nem helytálló ez ebben az esetben, mert ott pontosan arról beszél, hogy a gyerekek különböző készségeit, képességeit fejleszteni kell, és meg kell próbálni kialakítani azokat az ismereteket, amik a családi gondoskodás körébe esnek. Ezt én nem nagyon hiszem, hogy tantárgyasítani lehet.

Számos új kerettanterv készült például az iskolaotthonos oktatáshoz, ami az egyik legjobb forma, és külön finanszírozást tettünk hozzá, hogy a gyerekek iskolaotthonos nevelésben és oktatásban részesüljenek. Ezzel zárnám, mert ez az ellátási mód, amelyben megoldható a gyerek egész napi ellátása, megoldható a felkészítése és megoldható a szabadidő hasznos eltöltése is.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem az oldalakat, hogy kíván-e valaki esetleg reagálni. Tessék parancsolni! Megadom a szót a szakmai oldalnak.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. Csak azért, hogy ne maradjon elvarratlanul egy fél mondat, amely elhangzott az egyik oldal egyik hozzászólója részéről - a jegyzőkönyv számára mondom. Természetesen az sni-s gyerekek nem azonosak az antiszociális gyerekekkel, bár természetesen van köztük ilyen. Hogy integráltan vagy külön kell képezni és nevelni valakit,

egyféle módon nem válaszolható meg, és ez egy külön, nagyon fontos szakmai kérdés. Csak a jegyzőkönyv miatt szerettem volna elmondani a szakmai oldal nevében. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még valaki szólni? A munkavállalói oldalnak adom meg a szót.

KERPEN GÁBOR: Van két dolog, amit én sem szeretnék a levegőben hagyni. Nincs konfliktusunk semelyik oldallal - a szülői oldal által lett megnevezve, mint a szülők és a pedagógusok konfliktusforrása. Nincs konfliktus. Itt hangsúlyeltolódások vannak. Mi azt gondoljuk, hogy egy-két-három gyerek családbeli nevelése legalább olyan hangsúlyos, sőt hangsúlyosabb, mint ahogy a diákoldal megfogalmazta, a gyerekek intézményi nevelése. Ha a családból nagy a lemaradás, azt intézményi szinten nagyon nehéz bepótolni, különösen azért, mert a személyek közötti kapcsolat más. Egy szülő és a gyerek közötti kapcsolat természetes módon egészen más, mint egy pedagógus és a tanítványa közötti kapcsolat.

A másik dolog: nagyon örültem, hogy megerősítést nyert mind államtitkár úr korábbi nyilatkozatában, mind itt szinten minden oldalon, hogy a tanórán kívüli tevékenységeket meg kell erősíteni. Mindig jól kell kérni, nehogy többet ártsunk, mint amennyit használni akarunk: ehhez nemcsak előírások kellene, hanem finanszírozás is, mind kormányzati, mind fenntartói szinten.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szülői oldal nem kíván szólni. A diákoldalnak adom meg a szót.

HANTI VILMOS: Tisztelt Elnök Úr! Mondandóm kezdetén kértem, tisztázzuk, hogy mi a kiindulás, hogy az iskolai erőszak maradt azon a szinten, csak a sajtó felnagyítja, vagy növekszik. A saját tapasztalatainkat megfogalmaztuk - nem akarom még egyszer elmondani -, hogy ez növekszik, sőt, a minisztériumon belül Aáry-Tamás Lajos nyilatkozata is - ami pénteki -, hogy egyre több az iskolai erőszak. Ezt én ellentmondásnak éreztem az előterjesztésre vonatkozóan. Nem kaptam választ államtitkár úrtól. Ha a kiindulási pontunkban egy növekedés van, az is más intézkedést igényel, meg az is, hogyha szinten marad. Erre kérnék egyértelmű választ, hogy kinek van igaza, mi a kiindulási pontunk. Mert teljesen mást igényel további mondanivaló.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az önkormányzati oldal?

HELTAI MIKLÓS: Magam is a jegyzőkönyv számára szeretnék egy pontosítást. Itt primus inter pares ülnek, tehát senki nincs jogosítva arra, hogy az igazság egyedüli letéteményeseként lezárjon valami kérdést. A sajátos nevelési igényű gyermek sajátos nevelési körülmények között válik antiszociálissá és sajátos nevelési igényei vannak, hogy ebből kivezethető legyen. Ez is egy álláspont. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még valaki szólni? Megadom a szót Sáska Géának.

DR. SÁSKA GÉZA: Annak a problémának, amit a diákoldal fölvetett, egyszerű a magyarázata: a diákok magatartása vagy az ilyen életkorúak magatartása nem változott az elmúlt

időszakban, csak amit korábban, a középfokú oktatás expanziója előtt az iskolán kívül gyakoroltak, most az iskolán belül. *(Hanti Vilmos: Ez egy oldal véleménye.)* Egy pillanat! Van a jelenség, és a jelenségnek valami magyarázatát kell adni. Ez nem olyan, mint hogy valaki szép, és a kormányzati oldal eldönti, hogy mi a szép. Nem, racionális magyarázatot találtunk, hogy mi történik.

ELNÖK: Elnézést, általában kifogásolom, ha egyik oldal a másik oldal véleményét támadja vagy minősíti. Sajnálom. Kíván-e még valaki hozzászólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem, akkor a napirendi pont tárgyalását lezárom...

HANTI VILMOS: Amit kérdeztünk, arra mi a válasz?

ELNÖK: Bocsánat! Van válasz, államtitkár úr?

DR. SZÜDI JÁNOS: Az a furcsa, hogy nekem kell válaszolni arra, amit más kijelentett. Ez egy elég furcsa kérdés. Itt van Brassói Sándor kollégám, meg fogja nekem mutatni azokat az adatokat, amikre készült ez az anyag. Hogy Aáry mire építi a nyilatkozatát, arra én nem tudok választ adni. Ezt tudom bemutatni, amire mi alapoztuk a jelentést.

DR. SÁSKA GÉZA: Határozati javaslat lehet, elnök úr?

ELNÖK: Ügyrendi kérdés - igen, parancsolj! Megadom a szót.

DR. SÁSKA GÉZA: Két dolgot javasolnánk. Az egyik az, hogy a Közoktatás-politikai Tanács kérje a média munkatársait, hogy ha az iskolai erőszak ügyéről tudósítanak, körültekintően, minden résztvevő szempontjait figyelembe... *(Hanti Vilmos: A gyermekeket érintő!)* Ha a pedagógust érinti az erőszak, ott miért kellene? Tudom, az nem számít neked, de nekem igen. De félre a tréfával - bocsáss meg!

Azt gondolom, az iskolai erőszakkal: ha a fűtőt megverik, az nekem épp olyan nagy baj, mint ha bárki mást. *(Hanti Vilmos: Az iskolai erőszak rendben van, csak általánosan fogalmaztál.)* Megpróbálom általánosabban megfogalmazni. De értjük, ugye? Az iskolai erőszakot érintő tudósításaikban tárgyyszerűen, minden szempontot figyelembe véve, kerüljék a hatásvadász elemeket, mert ez az iskolai nyugodt légkör fenntartását és a pedagógiai módszerek hatékonyságát növeli. Én ezt a határozatként javaslom a tanácsnak... *(Ambrus István: Ajánlás.)* Van itt határozati javaslat, de ez ajánlás vagy kérés. Tehát ez az egyik határozati pont. *(Dr. Dobos Krisztina: A média csinálja az erőszakot?)* Én azt gondolom, hogy miután ez egy sokszereplős játék, ha ezek közül van egy... A javaslatom az, hogy egy szereplőnek a magatartását, ami körülhatárolható, arra kérjük. Utána mindenki levonja a maga területére ennek az üzenetéből a következtetést. Ez az első.

A második pedig az, hogy a kormányzat által javasolt időpontban tárgyaljuk meg újra ezt, amikor írásos anyag lesz, tekintjük át még egyszer, hiszen elég fontos. Vagy akkor, amikor a vizsgálatok eredménye megvan, vagy előtte. Ne hagyjuk, hogy ez a probléma bármely irányba egyoldalúan el tudjon szaladni.

Ez a két határozati javaslatom van, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván valaki az előterjesztéshez hozzászólni még? Tessék, a szakmai oldal következik.

DR. DOBOS KRISZTINA: Magam egyetértek azzal, amit Sáska Géza úr mondott, egyetlen problémám van. Tulajdonképpen ma tíztől egy óráig tanácskoztunk az iskolai erőszak ügyében, és mindannyiunknak megvan ebben a felelőssége: tanároknak, szülőknek, diákoknak, fenntartónak. Mindezen felelősségről egyetlenegy szót nem mondunk, de azt kimondjuk, hogy a média felelős. Ez egy felelősség-áthárítás, ezért én úgy gondolom, hogy ezt nem tudjuk elfogadni. Miközben van benne logika, azt gondolom, ha a saját felelősségünket nem vesszük bele, csak a médiáét, mi nem tudjuk támogatni.

DR. SÁSKA GÉZA: Egyetértek...

ELNÖK: Egy pillanat! A szülői oldal előbb jelentkezett, de ha ehhez a kérdéshez, akkor megadom a szót.

DR. SÁSKA GÉZA: Egyetértek Dobos Krisztinával. Azt gondolom, a határozati javaslatomnak abba a részébe, ami a következő tárgyalásra vonatkozik, ez a fajta szempont, amit ő mondott, szó szerint kerüljön bele.

ELNÖK: Kíván a szakmai oldal válaszolni? Parancsolj!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Jómagam mondtam talán először ma, hogy ez egy osztályadalmi kérdés és probléma, és én személyesen is egyetértek azzal, hogy a médiának ebben megkülönböztetett szerepe van. De jómagam is említettem más fontos szereplőket, pontosan olyanokat - és más hozzátett még egyebeket is -, akik pontosan a diákoknak különösen fontosak: sportolók és mások. Azt gondolom, hogy miközben a szándékot tisztelem, nagyon egyet is értek velem, de lehet, hogy a következő tárgyalásunk után lenne érdemes megfogalmaznunk úgy, hogy ezt a szempontot külön is végiggondolnánk, hogy egyáltalán, ha a társadalom más szereplőit meg akarjuk szólítani, akkor kiknek szóljunk és mi módon.

ELNÖK: Köszönöm. A szülői oldal is kíván még szólni.

A médiát és a szólásszabadságot vagy véleménynyilvánítási szabadságot szerintem nem tudjuk korlátozni, nem is lehet. Van erre egy törvény, ami kimondja, hogy a kiegyenlített tájékoztatás a kötelezettsége a médiumoknak. Ez azt jelenti, hogy mind a szülői oldalt, mind a pedagógusoldalt stb. meg kell jelenítenie. Ennek ez a neve. Ha ez ellen valamit tenni akarunk, nekünk szokásunk volt, hogy írtunk a különböző médiumoknak, és erre a jogszabályra, erre a pontra hivatkozva, ahol utána szót kaptunk természetesen, hogy kifejtsük a véleményünket.

Fölteszem szavazásra Sáska Géza javaslatát, ha nincs más hozzászóló.

A Közoktatás-politikai Tanács kéri a médiát, hogy körültekintően, tárgyyszerűen közvetítse az eseményeket, illetve az iskolai erőszakkal kapcsolatos történéseket. Ha még van valami, hozzá lehet tenni, de ez a lényege. Kérem az oldalakat, hogy amennyiben egyetértenek a határozati javaslattal, kézfeltartással jelezzék. (2) Tartózkodás? (Szavazás.) Megállapítom, hogy nem támogatja a Közoktatás-politikai Tanács ezt a javaslatot.

A másik úgy hangzott, hogy kerüljön még egyszer az új adatok és egyebek birtokában a Közoktatás-politikai Tanács elé az iskolai erőszak kérdése. Ezt úgy érti az előterjesztő, hogy maga a bizottság vegyen részt ebben, vagy az egész összefoglalva?

DR. SÁSKA GÉZA: A szándékunk az, hogy írásbeli anyag legyen, amely kérielt formában jelenjék meg a tanács előtt.

ELNÖK: Megadom a szót a kormányoldalnak.

AMBRUS ISTVÁN: A dolog lényege, én azt mondanám, hogy amit Géza mond, azzal egyetértek: a KT áttekintette az iskolai erőszakra szóló tájékoztatót, és megállapítja, hogy a tárca a rendelkezésre álló jogi és egyéb eszközrendszerét e tárgyi helyzet javításának céljába állította. Megállapítja azt is a testület, hogy még rengeteg tennivaló van az iskolák, a szülők, a diákok és minden résztvevő részéről, melyről a későbbiekben írásos tájékoztatót kíván.

Tavaly, amikor a bizottság elvégezte az első nagy munkáját, a testület előtt tájékoztatást adtunk erről. Közel egy év eltelt, most ismét tájékoztatást adtunk. Ha új ismereteket akarunk szerezni, körülbelül egy év múlva lehet újra.

ELNÖK: Kíván hozzászólni még valaki? Megadom a szót a munkavállalói oldalnak.

KERPEN GÁBOR: Alapvető módosító javaslatom van ehhez a határozati javaslatához. Azt gondolom, ez a téma megéri a határozatot.

A Közoktatás-politikai Tanács most meghallgatta - nem tudom, hogy az államtitkár úr most mint a bizottság vezetője volt-e itt, de én úgy mondanám - a bizottság vezetőjének beszámolóját a bizottsági munkáról, az államtitkári beszámolót az Oktatási Minisztérium eddigi és tervezett tevékenységéről.

A másik mondat, hogy a Közoktatás-politikai Tanács kéri, hogy az ismert két kutatási eredménnyel és a bizottság egyéb jövőbeli tevékenységével kapcsolatban írásos anyag szülessék a lehető legrövidebb időn belül, és az kerüljön a KT elé.

Ebben az értelemben a lehető legrövidebb idő - ha ezt a kettőt összekötjük -, a kutatások lezárulta után. *(Hanti Vilmos: Egyre rosszabb!)*

ELNÖK: Megadom a szót a munkavállalói oldal másik tagjának - parancsolj!

DR. HORVÁTH PÉTER: Úgy vélem, ha a „jogi” kifejezés belekerül az Ambrus úr által elmondottakba, tehát ha belekerül az is, hogy jogi változtatások, akkor az számomra elfogadhatóvá válik.

ELNÖK: Kíván még valaki szólni?

HANTI VILMOS: Lehet, hogy nem volt plasztikus a diákoldal mondanivalójának tálalása, de kifejezetten elégedetlenek voltunk azzal, ahogy a tárca ezt a nagyon fontos témát kezeli. Egy ilyen elmosásra alkalmas határozatot nem tudunk elfogadni, hogy megtárgyaltuk, mindent kimerített a tárca stb. *(Közbeszólás: Ezt senki nem mondta!)* Az előterjesztés ez volt.

Azt mondtuk, hogy azok a tevékenység módok, amit hallottunk államtitkár úr szájából, jók, azokat nem kérdőjelezzük meg, de nagyon kevésnek tartjuk. Sőt, mi a kiindulási pontot is

megkérdőjeleztük, mert mi azt érzékeljük, hogy növekszik az erőszak. Ilyen módon egy ilyen stagnáló állapotra készített tevékenységi halmazt keveslünk. Nem tudjuk elfogadni ezt a kijelentést, ami az előzetes előterjesztése volt Ambrus úrnak.

ELNÖK: Kíván még valaki szólni? A szülői oldal kíván.

Mi a következőket kérnénk, ezzel egybehangzóan. Egyáltalán nem ismerjük az Aáry-féle kutatást, és annak az eredményeit. Én azt javasolnám - de nem kívánom javasolni -, hogy számoljon be a Közoktatás-politikai Tanács előtt az ombudsman eddigi munkájáról - nemcsak erről, hanem az eddigi munkájáról. Eddig minden évben beszámolt, az utóbbi két évben nem számolt be, tehát nem tudunk róla. Megszűnt ez a kötelezettsége az ombudsmannak? (*Ambrus István: Nem szűnt meg.*) Én nem vágtam közbe senki beszédébe, időkorlátot se tettem. Teszünk egy javaslatot, le lehet szavazni.

A közvetítő szolgálat bele lett vonva most már több mint egy éve, és ott eredmények vannak az iskolai erőszakkal kapcsolatban - mi ismerünk egy párat, pozitívat és negatívát -, és az OFI munkája is: száz millió forint áll rendelkezésére, ami szintén ezzel kapcsolatos. Önmagában a bizottság munkája egy olyan munka, amit most tárgyaltunk, de minket egészében érdekel. Érdekel az OFI, a közvetítő szolgálat és a Aáry-féle, meg a bizottság. Különben időpocsékolás, ha még egy ülésen itt leszünk, és halljuk, hogy valamelyik mit mond. Mind a három vagy négy tegyen le írásos anyagot, és jelenjen meg, és legyen ez egy KT-ülés. Ez a mi javaslatunk.

Köszönöm szépen.

Kíván-e még valaki határozati javaslatot tenni, vagy megszavaztathatom, ami eddig elhangzott, hogy még egyszer kerüljön a KT elé, azzal, amit elmondtunk? Vagy elfogadja-e a KT azt, hogy komoly írásos anyaggal mind a négy vagy öt szereplő számoljon be egy KT-ülés keretében. Szabad ezt kérni?

AMBRUS ISTVÁN: Sándor, most az a dolgod, hogy az elhangzott határozati javaslatokat sorrendben szavazásra kell bocsátanod. Arra koncentrálj, hogy ki mit mondott.

ELNÖK: Akkor kérdezem az önkormányzati oldalt, az elhangzottak alapján kívánja-e úgy módosítani, amit kaptunk információt, hogy a jogi háttérével együtt?

DR. SÁSKA GÉZA: Mire szavaznánk? A mondatot kérnénk. (*Zaj, közbeszólások.*)

Mi azt javasoltuk, hogy a Közoktatás-politikai Tanács a kormányzat által kitűzött időpontban - mármint hogy technikailag nem kívánom megmondani, hogy mennyi idő alatt készülnek el - terjessze a Közoktatás-politikai Tanács elé e problémakörben készült írásos anyagát. (*Ambrus István: Ennek semmi akadálya.*) Én ezt javasoltam. (*Hanti Vilmos: Ez a „kormányzat által kitűzött időpontban” frázis.*) Visszavonom. Azt gondolom, a szerepemből az adódik - mint önkormányzati lobbysta -, hogy nem tudom megmondani a kormányzatnak jogi meg semmilyen tekintetben, hogy mit szeretnék. Én azt szeretném, hogy holnap... (*Hanti Vilmos: Miért kell beírni?*)

Visszavonom az időpontot. Azt mondom, hogy ebben a naptári évben terjessze... Ez így megfelel?

ELNÖK: Szavazásra teszem fel a kérdést. Aki támogatja az önkormányzati oldal szóbeli határozatát, kézfeltartással jelezze! (7) Megállapítom, hogy a határozati javaslatot a Közoktatás-politikai Tanács elfogadta.

Kíván-e még valaki ügyrendi kérdésben..

KERPEN GÁBOR: Nem ügyrendi, csak a jegyzőkönyv számára: a PDSZ eljuttatta korábban az ügyosztályhoz a javaslatait, kérem ezeket a jegyzőkönyvhöz mellékelni.

ELNÖK: Kíván-e még valaki szólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* A napirendi pontot lezárom, és tíz perc szünetet rendelék el.

(Szünet: 12.40 - 12.58)

ELNÖK: Kedves Kollégák! Folytatjuk a KT munkáját. Lenne egy javaslatom: a 2.1 és a 2.2 pontot, amennyiben lehetséges - mint a korábbi ülésen - vonjuk össze, hogy hamarabb végezzünk vele. Amennyiben ezt támogatja a KT... *(Fábián Tiborné: Határozatképesek vagyunk?)* Igen, öt, a kormányzati oldallal együtt hat oldal van jelen. Köszönöm a figyelmeztetést. Megállapítom, hogy a KT határozatképes.

Aki tehát támogatja, hogy a két napirendi pontot összevontan, egyszerre tárgyaljuk, kérem, tegye föl a kezét! *(Szavazás.)*

Kérem az előterjesztőt, amennyiben kíván szóbeli kiegészítést tenni az írásos anyaghoz, tegye meg.

CSILLAG MÁRTA: Köszönöm szépen. A pedagógiai szakszolgálatok és a sajátos nevelési igényű tanulók támogatásához csak egypár mondatot kívánok hozzátenni. Hét jogcímen támogatja a közoktatási intézményfenntartókat ez a rendelettervezet.

Elsős helyen a sajátos nevelési igényű tanulók tankönyvtámogatása szerepel. Ez a támogatás évek óta szerepel a költségvetési törvény 5. számú mellékletében. Önök előtt is ismert, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket oktató intézmények tankönyvgondokkal küzdenek hosszú évek óta. Ezt a gondot igyekszik orvosolni a költségvetési törvény. Itt nagyon kis példányszámú, fejlesztett, speciálisan fejlesztett tankönyvekről van szó. Általában a tankönyvtámogatási rendszer kevésbé ismeri, hogy a tankönyv létrehozóit, előállítóit támogassa, ezért inkább az igénybe vevőket támogatja a magyar állam. Ennek a célnak a segítésére szerepel ez a lehetőség az intézményfenntartók számára. Minden esztendőben várják és élnek is azzal, hogy pályázzanak erre a jogcímre.

A szakiskolai felzárkóztató oktatás támogatása a második feladat, amellyel a rendelet foglalkozik. A jogszabály értelmében a szakképzésben a felzárkóztató oktatásra jogosult gyermekek létszáma után lehet ezt a támogatási formát megigényelni. Várhatóan 120-130 millió forint közötti összeg áll rendelkezésre az intézményeknek.

A HHH-s tanulók Arany János kollégiumi szakiskolai programjának támogatása szerepel még a feladataink között. Egy nagyon jól működő együttműködésről számolhatunk be a kollégiumok és szakiskolák között: azoknak a gyermekeknek a támogatását szolgálja, akik olyan szociális hátránnyal küzdenek, hogy vélhetően elvesznének a szakmaszerzés szempontjából a közoktatás berkeiben. Itt a kollégium és a szakiskola összefogásáról van szó. Ez egy nagyon fontos cél, rendszeresen követjük ezt a programot, külön monitorozza a minisztérium háttérintézménye, hogy hogyan teljesítik az intézmények ezeket a célokat, mekkora a lemorzsolódás, és nagyon szép eredményekről számolhatunk be.

A negyedik jogcím a nem magyar állampolgár tanulók oktatásának támogatása. Egyre több a migráns gyerek a magyar oktatási rendszerben. Beillesztésük az oktatási intézmények

számára elvégzendő nehéz nevelési és oktatási feladat. Ezt a feladatot támogatja a rendelet, és ennek a feladatnak a keretében támogatja a kormányzat a NATO légierő Magyarországra érkezett katonái gyermekeinek oktatását, nevelését is.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy megjelenhetett a költségvetési törvényben egy-két évvel ezelőtt egy fontos, bár hál'istennek, keveseket érintő közoktatási probléma: azoknak a gyerekeknek a segítéséről van szó, akik tartós gyógykezelés miatt egy kórházban hosszú hónapokat kényszerülnek eltölteni. Nem volt intézményesült támogatása ennek a problémának. Itt különböző műtétekről, nagyon súlyos egészségügyi problémákról van általában szó. Az egészségügyi intézmény fenntartóját támogatjuk, aki megoldja ezeknek a gyerekeknek a felzárkóztatását, segítését.

Új feladatunk, amelyet kormányhatározat ír elő: az iskolapszichológusi hálózat fejlesztésének támogatása. Ez a feladat az Új tudás program egyik kiemelt feladata volt. Kistérségenként egy fő iskolapszichológus létszám bővítését várja el a rendelet, tehát itt határozottan szeretném hangsúlyozni, hogy a rendelet értelmében nem a feladatok újraelosztását támogatjuk, hanem új létszám létesítését szeptembertől, kistérségenként egy főt.

A pedagógiai szakszolgálatok szervezésének támogatása. Két évvel ezelőtt ugyanezen a jogcímen gépkocsivásárlás támogatására tettünk javaslatot, és borzasztóan örültek neki a fenntartók, nagy volt a sikere, hiszen azokat a pedagógiai szakszolgálati feladatokat támogatja ez a gépkocsi, amit a megyei helyszínen, a megyei városban lévő nevelési tanácsadó szakszolgálati intézmény a falvakban, a környezető településeken lát el. A legnagyobb gondjuk az utazás, az eljutás a helyszínekre, ezért várhatóan ismét nagy lesz a pályázati kedv. Kérték is többször tőlünk, hogy ismételjük meg ezt a pályázatot, mert nagyon örültek annak, hogy megpályázhatnak egy gépkocsit, és minden esetben vállalták eddig a fenntartók ennek a fenntartási költségeit, ami a pályázat egyik feltétele.

Köszönöm szépen.

A komprehenzív iskola előterjesztésére Brassói kollégámnak adnám át a szót, ha megengedi, elnök úr.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács! A másik rendelt a költségvetési törvénybe beépített 5. számú melléklet 25. pontjában megjelenő címhez igazodó rendeletervezet, amelynek a címe a komprehenzív iskolamodell meg szervezéséhez kapcsolódó támogatások igénylésének, folyósításának, elszámolásának rendjéről szóló dokumentum. A törvénybe a közoktatásról szóló törvény 33. §-ával összhangban került be ez a szabályozás, ami megerősíteni szándékozik a hazai közoktatás rendszerében azon iskolatípusokat, azon iskolákat, intézményeket, amelyek az egységes iskolamodellnek megfelelően, a tanulók tartós elkülönítése nélkül, esélyteremtő oktatást folytatnak, illetve szerveznek meg. A támogatási rendszer arra épül, hogy azok a fenntartók, akik, lefolytatva a törvény által előírt egyeztetési folyamatokat az intézményvezetők, az önkormányzat, a pedagógusok, diákönkormányzat bevonásával, úgy döntenek, hogy vállalják a komprehenzív iskolamodell megszervezését 2009. szeptember 1-jétől, igényelhetik a támogatást az Államkincstár igazgatóságain keresztül. A támogatás célja, hogy ezek iskolafenntartók - a humánszféra is - a rendelkezésre álló 271 millió forint terhére pénzügyi támogatást kapjanak ahhoz, hogy eszközt, de leginkább továbbképzést, felkészítést, szakértői tevékenységet vásároljanak azért, hogy 2009. szeptember 1-jétől meg tudják szervezni az első évfolyamon, majd azt követően felmenő rendszerben a komprehenzív iskolamodellt.

Mi is érzékeljük, hogy a költségvetési törvénybe elég későn került be ez a rendelkezés, és nem lesz könnyű a fenntartóknak az igénylés, illetve azok részéről, akik egy kicsit elalszanak,

vagy nem figyelnek oda a rendeletekre. A fenntartónak március utolsó munkanapjáig döntést kell hozni arról, hogy az intézményét átszervezi. Ez a dolog ilyen értelemben azért fontos, mert úgy szabályozzuk a rendeletben, hogy a fenntartó képviselőjének kell nyilatkozni, hogy a képviselő-testület - vagy alapítvány, illetve egyéb fenntartó - meghozta a döntést arról, hogy ezt az átalakítást megszervezi. Ekkor a rendeletben lévő feltételek alapján benyújthatja az igénylését, és a beérkezett igények alapján fogunk tudni dönteni. Látható ugyanis, hogy az országban van sok iskola - több, mint száz -, aki magáról hirdeti valami módon, hogy egységes iskola, de a tényleges pedagógiai tartalmakat nem látjuk át pontosan, hogy ezekben milyen tevékenység folyik. Arra számítunk, hogy a jelenlegi pályázati keretösszeggel megmozdul az az iskolafenntartói kör, aki érdekelt abban, hogy egységes, igazából komprehenzív iskolatípust hozzon létre.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kíván-e még a kormányoldal szólni? *(Nem.)*

Megkérdezem az oldalakat, kívánnak-e hozzászólni. Megadom a szót a szakmai oldalnak.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. Az előbb hallott sorrendben fogok hozzászólni. A szakszolgáltatokról szóló jogszabályhoz tényleg csak címszavakban, és egy picit többet a másik tervezetről.

Csak jelzem, hogy amiket korábban jómagam, illetve az oldal korábban általában elmondtunk a pályázati rendszerrel, az 5. számú melléklettel kapcsolatban, azt most is érvényesnek tekintjük.

A konkrét jogszabályhoz általánosságban csak annyit mondanék, hogy nagyon különböző kérdések kerültek egy jogszabályba, és ezek így vagy úgy, de mind lényegesek és fontosak. Szinte csak lábjegyzetet szeretnék fűzni az előbb hallottakhoz: itt kivételesen olyan helyzet várható egyes területeken, ahol nagy eséllyel még a rendelkezésre álló forrást sem fogják kihasználni az adott intézmények. Jelesül a gyermeküdülőkben folyó lehetséges szakmai munkára gondolok, ami látszólag periférikus kérdés, de azoknak a gyerekeknek, akik tartósan betegek, lényeges.

Nem most fogjuk tudni megoldani ezt a problémát, de egyszer érdemes lenne szakmailag végiggondolni, hogyan lehetne a jelenlegi gyakorlathoz képest erősíteni azt a rendszert, hogy ezek az intézmények inkább akarjanak, inkább éljenek a jelenleg meglévő lehetőségekkel, amihez ad absurdum még némi forrás is van. Ma, amikor például pedagógus-munkanélküliség van, erre érdemes lenne felhívni az érintettek figyelmét. Ebben a munkaügyi központoknak is lehetne szerepe - és így tovább. Nagyon lábjegyzet, de ha már egyszer itt van ez a lehetőség, akkor érdemes lenne élni vele.

És most a másik anyagról, a komprehenzív iskolamoddellel kapcsolatos témáról szólnék. Nekem úgy tűnik - de ha figyelmetlenül olvastam, köszönöm a korrekciót -, mintha nem lenne minden esetben következetes az anyag fogalmazása. Egyes helyeken, jelesül a második oldalon nem említi, vagy mintha nem említene a pedagógiai programot, csak a helyi tantervet feltételként, de később ez megjelenik. Ebből viszont adódhat egy kérdés is: vajon ez tudatos fogalmazás-e? Vagyis az a jogalkotó szándéka, hogy elegendő, ha helyi tantervet nyújt be a pályázó, hiszen majd a pedagógiai programot alakítani kell, de az már a pályázat része? Tehát a beadáshoz ez tudatosan nem jelenik meg, vagy nem tudatosan?

A következő megjegyzésem a 4. oldalon a (7) bekezdéshez kapcsolódik. Mintha a felsorolásból kimaradna a gépek, eszközök megnevezése, holott máshol, a jogszabály későbbi pontjain ez előkerül. Ez véletlen vagy tudatos, koncepcionális elem vagy itt helye van?

Külön szeretném kiemelni - tényleg csak kivételként teszem, mert szakmailag sarkalatosnak tartom -, messzemenően egyetértek azzal, hogy előfeltételül szabják a nevelőtestület ülését, és ott a résztvevők több mint 50 százalékának előzetes támogató nyilatkozatát. Ez annyira alapvető szakmai kérdés, hogy ez tényleg legyen alapfeltétele annak, hogy ebbe a munkába belevágnak, hogy ezt a szakmai oldal nevében abszolút üdvözlöm, és a reménybeli fenntarthatóságnak egy alapfeltétele.

A következő bekezdésben, még mindig az 5. oldalon, nevesítve jelenik meg az Educatio, mint a továbbképzés szervezője. Van-e ennek valami külön oka, hogy nevesíteni kell a továbbképzés szervezőjét - ha van, nyilván meg fogjuk ezt hallani -, mert az, hogy legyen egy ilyen továbbképzés, természetesen szakmailag messze támogatható, sőt, szükséges.

A 6. oldalon a 4. § (1) bekezdés b) pontjában szerepel egy dátum, és később, részben ehhez kapcsolódva egy másik dátum: 2009. április 20. Eddig a dátumig a jogszabálytervezet szerint számos feltételt kell teljesíteni, az időhiány miatt nem sorolom föl, hogy mi mindent. Tisztelettel kérdezem: reális? Nézzünk a naptárra, hogy ma hányadika van, mikor fog megjelenni ez a jogszabály, ehhez képest azt már mondani se merem, hogy mikor jelenik meg nyomtatott formában a közlőnyben. Jól tudjuk, egy korábbi Közoktatás-politikai Tanács-ülés kapcsán is, hogy azért a gyakorlat szerint számos intézményvezető a nyomtatott közlőnyt veszi kézbe. Vajon reális-e ez az időpont? És van egy még durvább időponti probléma is, mert hátul, a vezetői anyagban van egy március 31-ei dátum, így még inkább fölmerül a kérdés, tartható-e az, hogy ezt a két időpontot teljesíteni tudják a pályázók, nem maradnak-e le e miatt sokan. Mert a többi időpont nekem tarthatónak tűnik.

Kénytelen vagyok itt is megemlíteni, mint minden más pályázat esetében: jó lenne egy olyan rendszert végigvinni a pályázatok rendszerén, hogy évente egyszer lehessen igazolásokat és egyebeket bekérni. Sokszor elmondtuk már.

Konkrétan rátérve erre az anyagra, a 7. oldalon van a 4. sorban, hogy az OKNT-t nevezi meg a jogszabálytervezet a döntést előkészítő bizottság egyik tagjaként, onnan két főt. Van-e esetleg olyan szándéka az előterjesztőnek, hogy ebben helye van vagy lehet netán a KT képviselőjének is. Nem azt mondom, hogy legyen, kérdezem, van-e ilyen szándék, hogy részben az OKNT, részben a KT. Amennyiben az OKNT-re gondol továbbra is az előterjesztő, annak nyilván van valami szakmai magyarázata, hogy miért onnan javasol két főt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kíván még a szakmai oldal szólni? *(Miklósi László: Nem, köszönjük.)* Akkor felkérem a munkavállalói oldalt.

KERPEN GÁBOR: Azt kérem jegyzőkönyvileg, hogy a szakszervezetek által már eddig leadott vagy a héten leadandó az anyagot tekintsek a jegyzőkönyv mellékletének.

Egy konkrét ügy van, éppen a március végéhez kapcsolódóan: ez nyilván az új közoktatási törvény módosítása miatt van, mert az átszervezésről végre eddig kell dönteniük a fenntartóknak. Én azonban megerősítem a szakmai oldal aggályát, és nem hátsó gondolatként, de azzal az előfeltételezéssel élek, hogy akik nem tartják be a közoktatási törvény egyeztetési szabályait, előnybe kerülnek ebben a kérdésben. Hiszen végig kell vezetni a pedagógiai program módosítását, a tanterv módosítását, az önkormányzattal való elfogadtatását, egyeztetését a

szülőkkel, a diákközösségekkel - ez egy nagyon hosszú folyamat. Igazából, hogyha azt akarjuk elérni - márpedig a jogszabály szelleme az -, hogy e nevelőtestület valóban nagy arányban támogassa, az nem megy ilyen gyorsan. Ezért kérdezem, nincs-e lehetőség arra, hogy az ez évre a költségvetésbe betervezett összeget jövő évre biztosan át lehessen tenni ezzel a céllal. Mert tényleg attól tartok, hogy a jogszabályt megsértők kerülnek előnybe.

Köszönöm.

ELNÖK: A szülői oldal kérdése a felzárkóztató oktatással kapcsolatos. Van-e az elmúlt évhez képest valami tapasztalatunk, hogy hány fő került a felzárkóztató oktatásba? Véleményünk szerint az a szám nyilván hivatalos, de jelenleg a fővárosban - mint már többször elmondtuk - 192 hely van felzárkóztató oktatásra. Álláspontunk szerint országosan is, de a fővárosban is jóval több gyerek esik ki tizenhat éves korában az általános iskolából, hiszen csak addig lehetnek ott. Ezek a gyerekek most már tankötelesek, tehát vagy a felzárkóztató oktatásba mennek, vagy sehová. Az utcára már nem tehetjük őket. A tavalyi szám is mértékadó lenne nekünk, de az ez évi szám és majd az igénylés lesz az, hogy hány gyerek nem tanul tovább - sajnálatos módon -, pedig tanköteles.

A komprehenzív iskolával kapcsolatban felmerült egy kérdés, amire már kaptam választ, hogy nem minden iskola felel meg stb. Kérdésem, hogy a 12 évfolyamos gimnáziumok megfelelnek-e a komprehenzív iskolának, vagy csak akkor, ha átírják a pedagógiai programjukat annak a kerettantervnek megfelelően.

És akkor most jön egy másik kérdés: a komprehenzív iskola vagy a 12 évfolyamos gimnázium első évfolyamára történő beiskolázásra vonatkoznak-e a közoktatási törvény rendelkezései, hiszen a törvény csak általános iskoláról beszél. Ezek pedig középfokú iskolák. Azt hiszem, hogy itt esetleg törvénymódosításra is szükség lesz. Most felmerült, kérdezik a szülők, hogy vonatkozik-e arra is a sorsolás, mert a törvény csak általános iskoláról beszél. *(Brassói Sándor: Nem véletlenül. Majd válaszolok.)* Csak hát akkor én most mit mondjak, mert elég sok telefon van ezzel kapcsolatban.

Tegnap megkérdeztünk két-három önkormányzatot a teljesítésről - már nem az ideiről, hanem a régiről. Ott az merült föl, hogy mikor jutnak hozzá a pénzhez, hogy a Kincstár mikor utalja át a pénzt. Ők azt panaszolták, hogy nem érkezik meg 30 napon belül, sokszor hatvan napon belül sem, és addig meg kell finanszírozni. A kisebb önkormányzatok hogy finanszírozzák meg? Hiába van itt az augusztus 14-ei határidő az egésznek a lebonyolítására, a pénz nem érkezik meg az önkormányzat számára, legalábbis akiket megkérdeztünk - és ebben benne van a főváros is. A főváros benyúl a zsebébe, megfinanszírozza ezeket, az összeset. De a kistételepüléseknek vagy kisebb önkormányzatoknak erre nincs pénzük.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna.

Megkérdezem a diákoldalt, kíván-e szólni.

FÁBIÁN TIBORNÉ: Köszönöm szépen, elnök úr, elhangzott már a szakszervezet részéről.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az önkormányzati oldalnak adom meg a szót.

HELTAI MIKLÓS: Néhány kérdést tennék föl, akár ha lehet, rögtön választ - legalább bólogatást - tessék kedves lenni. Sajnos, nem figyeltem, hogy mikor módosították a közoktatási

törvényt a komprehenzív iskolák ügyében. Mikor, hány éve lehet? Egy, kettő vagy három? Ebben a szezonban, ugye? *(Csillag Márta: Öt vagy hat éve.)*

Mínt hogy nem szól erről a szöveges rész, azt szeretném megkérdezni, hogy hol próbálták ezt ki Magyarországon, hol található a tapasztalatok összegzése és az esetleges korrekció e tárgyban? Ha lehet, azonnali választ kérek: kipróbálták egyáltalán valahol a komprehenzív iskolát? *(Brassói Sándor: Szívesen válaszolok, csak általában nem ez a menetrend.)*

ELNÖK: Elnézést kérek, kapsz választ majd.

HELTAI MIKLÓS: Csak ettől függ a hozzászólásom, hogy kipróbálták vagy nem.

ELNÖK: Tessék!

BRASSÓI SÁNDOR: Kipróbálták. Magyarországon pont az OKNT jelenlegi elnöke, Loránd Ferenc az, aki ezért az iskolafejlesztési programért volt felelős 1993 óta, aminek keretei között létrejött egy olyan komprehenzív iskolamodell, fejlesztési program, amelyik az elmúlt hét-nyolc-kilenc évben folyamatosan az OFI-n belül, aztán az Educatio Kht.-n belül működik. Az OKNT más szakértője is a tagja, aki kifejezetten az egységes iskolával, az esélyteremtő iskolával foglalkozik. Ezen belül több kistérségi társulás és több önkormányzat - Baja, Barcs, Kiskőrös, a IV. kerület - be volt vonva ebbe a projektbe, aminek a keretei között körülbelül 30-40 olyan önkormányzat van - kivétel nélkül önkormányzat egyébként, tehát települési önkormányzat -, akik ezen a területen már bizonyos értelemben tapasztalatokat mutattak föl. Ha felmennek az OFI honlapjára, az egységes iskola, komprehenzív iskola kapcsán számos ilyen jelentés van.

Egyébként 2006-ban került be a közoktatási törvénybe az egységes iskola fogalma.

HELTAI MIKLÓS: Köszönöm szépen. Jól értem-e a rendelkezés szövegéből azt, hogy minimalizálják a tanulókkal való foglalkozás idejét? *Conditio sine qua non*, hogy a tanulói érdeklődést csak a nem kötelező órakeretben lehet kielégíteni, ami, tudjuk, elég kevés. *(Csillag Márta: Nem, sőt!)* Nem jól érttem.

És a tehetséggondozás csak a kötelező tanórai keretben - ezt sem jól érttem? *(Csillag Márta: Nem.)* Köszönöm szépen.

Végezetül csatlakozom azokhoz, akik azt mondják, hogy március 10-én dönteni arról, hogy szeptember 1-jén általános bevezetésre kerüljön egy iskolamodell, szakmai képtelenség. Ezért a MÖSZ nem támogatja.

ELNÖK: A kisebbségi oldalé a szó.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A migráns tanulók, a nem magyar állampolgár tanköteles tanulók oktatásáról szeretnék kérdezni. Vannak olyan kisebbségi iskolák, ahol ez tömegesen jelentkezik, tehát gyakorlatilag majdnem hogy többségben vannak ezek a gyerekek a magyarországi kisebbségekhez képest, ugyanakkor viszont ezeknek az iskoláknak a tanítási nyelve nem a magyar. Itt feltételként a magyar nyelvre való felkészítés, integrálás stb. szerepel. Ezeknek a gyerekeknek leginkább a megközelíthetősége vagy egy rokon nyelven vagy azonos kisebbségi nyelven keresztül lehetséges, vagy akár azon a nyelven, amit ő tanult valahol mint idegen nyelvet. Itt tulajdonképpen az ezek után igényelhető plusz kvóták a magyar nyelvhez kötik az igénylést, ugyanakkor az összes többi fennáll, kivéve a magyarnyelvűség. Én úgy

gondolom, nem szerencsés a magyar nyelvhez való ragaszkodás, hiszen ezekkel a gyerekekkel akkor nagyon sokáig nem lehet mit kezdeni. Nyilván ezeknek a gyerekeknek tanítják a magyar nyelvet, de más az, hogy tanítjuk a magyart mint idegen nyelvet, és más az, hogy a tanítás nyelve a magyar. A kettő között különbség van, és én úgy gondolom, ezt meg kellene nézni ebben az anyagban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, a nem önkormányzati fenntartóknak adom meg a szót.

PAPP KORNÉL: Köszönöm szépen a szót. Mivel a költségvetési törvény 5. mellékletének a végrehajtási rendeletéről van szó, a mozgásterünk nyilvánvalóan szűk. Két érdemi észrevételem lenne, legalábbis amit én annak tartok. Viszont, ha már az első napirendi pontnál kiemeltük a jó gyakorlatot, itt is a végrehajtási rendeletek kavalkádjában két jó gyakorlatra hadd hívjam fel a figyelmet: a komprehenzív iskolával kapcsolatos rendeletben nagyon pontosan, precízen szabályozták - szemben a többi végrehajtási rendelettel -, hogy a közoktatási humánszolgáltatóknak a létezésüket igazoló milyen iratot kell becsatolni. Itt pontosan az egyházakra vonatkozó kitételekre gondolok, hogy „kivéve az egyházak”, merthogy az egyházakat egészében jegyzi be a bíróság, és a kisebb jogi személyiségeknek maga az egyház adja a belső jogi személyiséget. Ezt nagyon kiválóan, pontosan szabályozza a komprehenzív iskoláról szóló rendelet.

A másik rendeletben pedig a közoktatási intézkedési esélyegyenlőségi terv létezéséről szóló melléklet, a 20/b melléklet a nagyon precíz és pontos, amelyik különbséget tesz az intézményfenntartók között. Nem ártana legközelebb az összes végrehajtási rendeletben egységesen így szabályozni ezt a témakört, mert teljesen eltérő, és zűrzavart okozhat a fenntartók körében mindez.

Ami pedig az általam érdeminek tekinthető két vélemény:

Az egyik, hogy ha a gazdasági válság mélypontján vagy ahhoz közeledve szeretnénk egy kis pénzt megtartani, akkor talán a komprehenzív iskolával kapcsolatos kiadásokat most, például az időbeli elcsúszás miatt - hogy szabályosan már nagyon nehéz elkölteni ezt a pénzt - meg lehetne fogni, és vagy parlamenti felhatalmazással más célra fordítani - ami nyilvánvalóan az oktatással összefüggő -, vagy a következő évre átvinni, de erre a nemleges válasz elhangzott, hogy ez nem lehetséges. Számos jó gyakorlat van a pedagógiában, amire ezt a pénzt rá lehetne költeni, nem biztos, hogy az egységes iskola az a gyakorlat, amire ezt a kétszázhetvenvalahány millió forintot szükséges rááldozni.

A másik pedig - és itt is a jó gyakorlat kifejezést használnám: annak ellenére, hogy általában önkormányzati fenntartásúak a komprehenzív iskolák - mert ez hangzott el az előbb -, mégis lehetőséget teremt arra, hogy nem önkormányzati fenntartók is pályázzanak, szemben a másik rendelettel. Én elég rossz szájízzel olvastam az Arany János szakiskolai kollégiumi program kapcsán, hogy a nem önkormányzati fenntartók nem pályázhatnak. Tudom, hogy nincs önkormányzati fenntartó bevonva ebbe a programba, de mégis más lenne olvasni úgy, mint a másik esetében.

Amin pedig, ha lehet, jó lenne változtatni, az az iskolapszichológusi hálózat támogatásának kérdése. Súlyosnak tartom, véteknek, hogy kizárólag kistérségi társulásokban gondolkodunk, amikor az iskolapszichológusi hálózatot akarjuk létrehozni, és nem gondolkozunk más hálózatokban, fenntartói csoportokban, akik szintén méltán tartanák fontosnak az iskolapszichológus alkalmazását. Én itt túl szűknek tartom a kistérségi társulásokra való

leszűkítést. Örültem, hogy a komprehenzív iskolákhoz hasonlóan, a pedagógiai szakszolgálatok támogatásához is a nem önkormányzati szakszolgálatok fenntartói is pályázhatnak. Ezt üdvözlöm, és hasonlóképpen szeretném a lehetőséget az iskolapszichológusi hálózat esetében is. Gondolom, más feltételt kellene még ide meghatározni, hogy regionális hatáskörű legyen, vagy országos hatáskörű legyen az a szervezet, amelyik erre pályázik.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót a kormányoldalnak, amennyiben válaszolni kíván a kérdésekre.

CSILLAG MÁRTA: Köszönöm szépen, sorra vesszük kollégámmal.

A szakszervezetek kérdése, hogy az 5. számú mellékletből át lehet-e tenni a komprehenzív iskolát. Szeretném mondani, hogy ez a költségvetési évhez kötött előirányzat, és azt lehet tenni, hogy nem használja föl a rendszer ezt az előirányzatot, de semmiképpen sem vihető át a következő évre.

A szülői oldal kérdése a felzárkóztató oktatásra vonatkozott - én csak az egyik rendeletről beszélek -, hogy adjunk adatokat. 1400 gyerek után vették tavaly igénybe a felzárkóztató oktatási normatívát. A mostani keretünk létszámbővítést tesz lehetővé e tekintetben. Reméljük, hogy ki is használják a fenntartók.

Az önkormányzati oldal kérdése inkább a komprehenzívvel volt kapcsolatos, csak szeretném megjegyezni, hogy jól mondta elnök úr: a március 31-ei határidő a törvényi határidőhöz való alkalmazkodást jelenti. Belekerült a közoktatási törvény 2007. évi módosításakor az az eljárási szabály a törvénybe, hogy az intézményátalakításnak, intézményátvezetésnek a fenntartó részéről március 31-éig meg kell történnie. Akkor ezt ez a testület is erősen támogatta, és a másik közoktatási testület is, tekintettel arra, hogy az intézményeknek fel kell készülni az ilyen változásokra. Természetesen ez a részletszabályokat meghatározza ezeknél a miniszteri rendeleteknél.

A migráns tanulókról szeretnék néhány mondatot mondani. Létezik egy interkulturális pedagógiai program. Ez a támogatás elsősorban ezt a pedagógiai programot, ennek a végrehajtását segíti ezekben az intézményekben. Ennek a pedagógiai programnak több eleme van, többek között a tanórán kívüli foglalkoztatás, de a magyar mint idegen nyelv tanítása is. Ez többletköltségekkel jár: sokszor csak két-három fő van egy közoktatási intézményben - középiskolában gyakori -, beillesztése ugyanakkor költséges multság. Mindezeket támogatja ez a forrás. Nem a magyar nyelv tanítása csak a cél, hanem a gyerek integrációja, annak az oktatási intézmény által történő segítése, amennyire mi képesek vagyunk ezt megtenni.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A magyar nyelv tanítása kritériumként...

CSILLAG MÁRTA: A magyart legjellemzőbben mint idegen nyelvet tanítják ezekben az intézményekben. Ha középiskolába érkezik a gyerek, ebből is szokott érettségizni - talán ismerik ezt a problémát, hogy nem tud a magyar nyelv és irodalomból leérettségizni, hanem a magyar mint idegen nyelvből tud.

Az iskolapszichológusi hálózatról szeretném mondani, hogy kormányhatározat írja elő, az Új tudás program megerősíti, és ez a miniszteri rendelet hajtja végre ezt a kormányhatározatot, ami az iskolapszichológusi hálózatot a kistérségekhez telepíti. Erről szól a kormányhatározat, ennek pedig vélhetően az az oka, hogy egy területi ellátást kíván fejleszteni az elkövetkező

időben. Nem egy állásról van szó, hanem a következő költségvetésbe igyekeznek beépíteni további lehetőségeket és folytatást. A területi ellátást pedig lényegében önkormányzati feladatellátásban írta elő a kormány, amikor ezt a határozatot meghozta. Nyilván nem kizárt ez olyan fajta szabályozás, hogy más intézményfenntartó is vállaljon kötelező állami feladatot, területi ellátást, de ez most nem alaphelyzet. Az egyházi intézményfenntartóktól ez nem lehet elvárás a kormány részéről, nyilván sajátos feladatrendszerük okán fogalmazódott ez így meg.

Én Köszönöm szépen, a komprehenzív iskola ügyében meg átadom a szót Sándornak.

BRASSÓI SÁNDOR: A szakmai oldalnak. Én megnéztem, pedagógiai program van ebben az anyagban. Ott csak annyi van definícióként, hogy egy helyi tantervet használ, de egyébként végig a pedagógiai programmal kapcsolatos dokumentumot kell benyújtani, és a pedagógiai program része a 48. § alapján a helyi tanterv. Ez tehát egy nagyobb halmaz. De ha valahol mégis így lenne benne, megnézzük, mert természetesen így igaz.

A 3. § a) és d) pontja szól arról, hogy mire lehet felhasználni a támogatást. Ez a jogcím a költségvetési törvénybe az utolsó pillanatban került be képviselői indítvánnyal, e miatt már nekünk sem volt lehetőségünk, hogy ezt ne 2009. szeptember 1-jétől, hanem 2010. szeptember 1-jétől kelljen megcsinálni az iskoláknak. Ez egy nehéz helyzet. Van egy jogcím a törvényben, nekünk ki kell adni rá egy rendeletet, amely rendelet működőképessé teszi ezt azon intézményfenntartók esetében, akik meg akarják szervezni. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy mire van ez a pénz: komprehenzív iskolamodellek megszervezéséhez. Nem egyfajta, hanem a lehetséges modellek megszervezéséhez, szeptember 1-jétől. Ezért van a rendeletben, hogy mire lehet felhasználni, másrészt hogy milyen időzítéssel lehet felhasználni. Fel lehet használni, a 3. § a)-d) pontjait lehet megnézni, egyrészt a pedagógus-felkészítésre, a szükséges eszközök beszerzésére, pótlására, továbbképzésre, a szülők tájékoztatására, a diákok stb. Ezt nem kell szeptemberig megcsinálni, sem április 20-áig, hiszen erre van számukra idő gyakorlatilag egészen 2010. júniusáig. A fenntartók ezzel a pénzzel gazdálkodhatnak több mint egy évig, csak le kell kötniük december 31-éig. Az egy másik dolog, hogy a pályázatot vagy az igénylést valameddig valóban be kell nyújtani. Fenntartói fejjel gondolkodva úgy vélem, a fenntartónak az a jó, ha minél előbb hozzájut ehhez a pénzhez, és tervezni tudja a feladatát. Minél későbbre viszem a benyújtási határidőt, annál bizonytalanabbá válik a fenntartó munkája, és annál inkább arra van szüksége, hogy saját forrásaiból hitelezze meg ezt a fejlesztést. Így a lehetőség benne van az anyagban, hogy április 20-áig mit kell neki benyújtani: nagyon kevés dolgot. Igazából csak egy ütemtervet, egy koncepciót, illetve azt a dokumentumot, hogy a szülői szervezetekkel, a diákközösséggel, az alkalmazotti közösséggel egyeztette ezt a döntést, és a fenntartói döntés dokumentumát - nem az alapító okiratot kell már módosítani, elegendő csak a döntés. Itt még az van benne, de már átírtuk, mert mi is úgy gondoljuk, elegendő, ha a fenntartó döntést hoz, és ennek a hitelesített másolatát megküldi a pályázathoz. Mindenképpen idő ez a fenntartóknak arra, hogy ha megvan a szándéknyilatkozat, és megvan a lefolytatott egyeztetés a törvény 102. § (2) bekezdése alapján - tudjuk, hogy szűk, de vagy megengedjük a fenntartóknak, hogy májusig szervezgesse, vagy le kell nekik egyeztetniük március végére. Nehéz ügy, én értem, de sajnos, ebben az esetben nem tudunk mást tenni.

Szakmai eszközökre is, továbbképzésekre is, a tantestület szemléletformálására is - ez nem sorrend. Ők döntenek róla. Ez egy fenntartói döntés.

Hogy miért az Educatio? Azért, mert a komprehenzív iskolamoddellel foglalkozó szakmai team, aki korábban az OFI-ban, aztán a SuliNovában volt, most az Educatioban van helyileg. Ennek az egyik tagja épp Loránd Ferenc tanár úr, az OKNT elnöke. Velük egyeztetve az volt a

felvetés, hogy azok az iskolák, akik szeretnék ezt megcsinálni, a fenntartó döntést hoz erről, kapjanak egy szemléletet, hogy ez miről szól. Mivel ez a team foglalkozik vele, ezért tettük bele ezt az opciót ebbe a rendeletbe. Pont ezért került be az OKNT - szintén a szakmai oldal kérdezte - , merthogy igazából az OKNT elég sokszor foglalkozott ezzel a napirenddel az előző években, többször körbejárta, és azt gondoltuk, bevonjuk abba a folyamatba, amiben sok éve munkát végeznek. Nem tudom...

ELNÖK: Sok pénz.

BRASSÓI SÁNDOR: Nem sok pénz ez. Mi ebben a sok pénz?) Én nem érzem ezt a sok pénzt.

A szakszervezet április 20-át jelezte. Erre továbbra is azt tudom mondani, hogy ha későbbre toljuk, a fenntartóhoz a pénz csak később fog odaérkezni. Gyakorlatilag valószínűleg csak szeptember-októberben. Érdemben már azzal nem tud dolgozni, így viszont a döntés megjelenhet június közepén, júniusban látják a fenntartók, hogy ki az, aki kap támogatást, és gyakorlatilag a hátra lévő időben megnyílik az a forrás, amivel a pedagógiai program, a helyi tanterv tételes kidolgozását és az ütemtervet elkezdheti megvalósítani. Nagyon feszített tempó, ezt aláírjuk, de nem tartjuk lehetetlennek.

A szülői oldal kérdését, a 12 évfolyamos gimnáziumot, nem tudom, az elnök úr honnan vette: nincs 12 évfolyamos gimnázium. A közoktatási törvény 28. §-ának (1)-(2) bekezdése rendelkezik a gimnáziummal mint nevelési-oktatási intézménytípussal. De az úgy van, hogy nyolc évfolyamos általános iskola, és ezt követi a gimnázium. De a gimnáziumnak négy, illetve (2) bekezdésben meghatározottak alapján hat vagy nyolc évfolyama van. Ilyen, hogy 12 évfolyamos, nincs. Az már egy egységes iskolának tekinthető, vagy mint számos budapesti iskola esetében: 8 évfolyamos általános iskolai tanintézmény és középfokú gimnáziumi vagy szakközépiskolai profillal rendelkezik.

ELNÖK: Lehet beiskolázni.

BRASSÓI SÁNDOR: Így van. A fenntartó mikor kapja a finanszírozást? Az augusztusi normatíva utalásával ott van a számláján. A döntés előtte megvan, tehát ő ezzel már jogosult arra, hogy kötelezettségeket vállaljon.

Azt gondolom, válaszoltam a kérdésekre.

CSILLAG MÁRTA: Igyekeztünk az utalási időpontokat normatíva utalási időpontokhoz kötni, mert úgy biztosabb.

ELNÖK: Köszönöm. Ki kíván még szólni? Szakmai oldal!

DR. DOBOS KRISZTINA: Három problémám lenne.

Az első egy definíciós probléma. Az egységes iskola és a komprehenzív iskola ebben a dologban párhuzamosan működik, miközben mindannyian tudjuk, hogy nem ugyanaz. Jó lenne, hogyha a megfelelő módon lenne a rendeletben. Szeretném külön felhívni a figyelmet az 1. § utolsó bekezdésére: minden tanuló részére átadásra került közös tananyagot, továbbá az egyes iskolatípusokra épülő egyéb tananyagot. Az egységes tizenkét évfolyamos iskola esetében, ami az általános iskola és egy középiskola, nincs közös tananyag, meg kiegészítő se. Ez egy más

fogalom. Például ebből a szövegből nem derül ki, hogy ez egy komprehenzív iskola, ahol egy gimnázium, egy szakmunkásképző és egy szakiskola együtt van - de az nem egységes iskola. Ugyanakkor komprehenzív iskola.

1993-ban én nyitottam meg az első országos konferenciát. Voltak komprehenzív iskolák, mi is támogattuk a létrejöttüket, hogy nézzük meg. 1993 óta eltelt tizenöt év, és azóta valamilyen eredményt kellett volna hozni. Szeretnék az Új tudás programra hivatkozni, ahol a 6. oldal egyik pontja, hogy javasoljuk a 12 évfolyamos komprehenzív iskolák számának növelését, biztosítva ezzel a kistelepüléseken felkészülő tanulók továbbhaladását. Ezt be kellene bizonyítani, hogy ők tudják biztosítani. Mert egyáltalán nem biztos. Beiratkozik a gyerek egy egységes iskolába az általános iskola első osztályába, és kiderül, hogy a nyolcadik után kereskedelmi szakközépiskolába akar menni, tehát nem folytatja ebben az iskolában, hanem egy másikba megy át. Ha ez olyan iskola lenne, amikor azt mondom, hogy a nyolc általános meg egy gimnázium, meg egy kereskedelmi szakközépiskola, meg egy forgácsoló szakmunkás, akkor három lehetőség közül választhat a gyerek. Ez az igazi komprehenzív iskola.

Én azt látom, azért hivatkozom arra, mert nem definiáltuk normálisan a tartalmi szabályozást, ebbe folyamatosan beleütközünk, és ebbe bele is fogunk ütközni.

A másik dolog: ha én szülő volnék most, akinek a gyereket, beíratom felvették a Budai Nagy Antal Általános Iskolába, oda be is íratam, és szeptemberben a Szerb Antal Komprehenzív iskolába járna. Miután most vannak a felvételik, értesítjük a szülőket, hogy fölveztük a gyereket, egyáltalán nem biztos, hogy a szülők ezt nagyon jó szívvel veszik. Magyarul, legyünk őszinték: becsapjuk a szülőket, hiszen közben alakul át az iskola. Nem, amikor meghirdette, hogy ő milyen iskola akar lenni, hanem majd most át fog alakulni, illetve vagy átalakul, vagy nem, vagy megkapja a támogatást, vagy nem.

Az utolsó, a harmadik dolog pedig: nagyon örvendetesnek tartom, hogy vannak kiemelt projektek. Ezeket támogatjuk. De akkor lennének nyugodtak, és szívesen vennénk - nem akarok itt személyi összefüggéseket mondani, mert a múlt alkalommal is volt és most is van -, ha be tudnánk bizonyítani, hogy ezek valóban működnek. Hogy valakinek ez az érdeklődésének homlokterében áll, és ezért le tud nyúlni 200, 50 vagy 40 milliót, az nagyon szép dolog. De miközben az iskolák azzal szenvednek, hogy nincs támogatásuk, akkor őszintén azt kell mondanom, hogy én nem tudom ezt jó szívvel támogatni, mert úgy érzem, hogy egyéni ambíciók vannak. Egyébként szeretném megjegyezni, hogy én a perszonális iskolát támogatom, hogy minden gyerekkel személyesen kell foglalkozni - a következő költségvetésben remélem, hogy kapok néhány száz milliót. Köszönöm.

ELNÖK: Kerpen Gábor!

KERPEN GÁBOR: Ez a helyzet azért nagyon nehéz a komprehenzív iskolák tekintetében, mert - most a PDSZ nevében tudom mondani - mi támogatjuk a komprehenzív iskolákat, viszont az az eljárás, amit ez a rendelet előír, nem támogatható. Ha jól értem, akkor 2010-től induló helyzetről van szó. A 2010-ben való induláshoz elegendő lenne 2010. március 31-éig dönteni a fenntartóknak. Ahhoz, hogy a pénzhez hozzájussanak, nyilván nem 2010. március 31-én kell dönteniük, hanem jóval korábban, merthogy előkészítő tevékenységek vannak. De itt nem a közoktatási törvénynek arról a nagyon jó állapotáról van szó, nem arról beszélünk, hogy március 31-én kell dönteni egy ugyanazon év szeptember 1-jei átszervezésről, hanem most március 31-éig kell dönteni a következő év szeptember 1-jéről. De lehet, hogy rosszul értem.

BRASSÓI SÁNDOR: 2009-től kell szervezni, felmenő rendszerben.

KERPEN GÁBOR: Akkor ezért sem mozdulhat.

CSILLAG MÁRTA: A költségvetési törvény írja elő, hogy azon intézményfenntartók pályázhatnak, akik 2009. szeptember 1-jén...

KERPEN GÁBOR: Tehát így írja elő... Kár...

ELNÖK: Az önkormányzati oldalon adom meg a szót.

HELTAI MIKLÓS: Örülök, hogy Dobos Krisztina kolléganő kifejtette, amire én csak céloztam, de a biztonság kedvéért részletesebben is leírtam, ezért felolvasom ezt az egy mondatot. Elgondolkodtató, hogy nem túlzott-e a pályázható támogatás mértéke stb., és ez nem vezet-e majd oda, hogy tényleges pedagógiai tervezés helyett pénzszerzési célú potemkin-tervezésre csábítsa közoktatásban érintett szereplőket - igazgatók, tantestületek, önkormányzatok. Másrészt azt is leírtam, hogy a komprehenzív iskola egy bizonyos törekvésnek a gyümölcse, amelyről azonban még senki nem bizonyította be, hogy igazán hasznos.

Eszembe jut a régi Eötvös-kollégiumi mondás, hogy „te aztán igazán pártatlanul ítélsz egy elolvasott könyv ügyében, mert te nem olvastad”.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tessék parancsolni!

PAPP KORNÉL: Köszönöm szépen. Két üléssel ezelőtt foglalkoztunk a 20/1997-es kormányrendelettel, ha jól emlékszem, és elnök úr a mai nap során emlékeztetett, hogy túl hosszú volt a hozzászólásom, és jelezte, hogy még egyet is értett vele - bár ezt szavazatával akkor nem fejezte ki... (*Derültség.*) Mindenesetre akkor a nem önkormányzati szféra finanszírozásával kapcsolatos rendelkezéseket szerettem volna kivenni a rendeletből, mert az előterjesztésben elhangzott, hogy az önkormányzati finanszírozási gyakorlathoz igazítják most a nem önkormányzati finanszírozási gyakorlatot. A legnagyobb aggályom akkor is a működési engedély kifejezés, fogalom volt, és most is itt van az eb elhantolva. Komprehenzív iskola, tehát nincs nem önkormányzati, csak elvekről beszélek. Nincs olyan, hogy júniusban alakítjuk át a pedagógiai programot, mert május 31-éig be kell adni a működési engedély iránti kérelmet. Megint csak a lehetőségek szétválnak a gyakorlatban, nem teszik lehetővé a határidők, hogy egyenlő eséllyel pályázzunk, ha van olyan fenntartó, amelyik erre az útra szeretne lépni, ő sem tehetné meg.

A másik rendelet esetében az iskolapszichológusokkal kapcsolatban nekem megint jogtechnikai aggályaim vannak, merthogy ha valóban a kistérség a pénz elköltője, akkor lett volna lehetőség a költségvetés 8. mellékletének 4. részébe - ahol a kistérség hívhat le pénzeket - helyezni az iskolapszichológusi álláshely fedezetét. Az 5. melléklet 16/b pontjában van viszont, és erről a pontról a költségvetési törvény 30. § (1) bekezdésének a) pontja pont azt mondja, hogy a nem önkormányzati fenntartók egyenlő eséllyel hozzájuthatnak. A gyakorlat az, hogy nem juthatnak hozzá egyenlő eséllyel.

Most tehát a kormányhatározat van a költségvetési törvény fölött? Vagy úgy értelmezi a kormányzat, az előterjesztő a költségvetési törvényt, ahogy ezt a kormányhatározat szűrője alapján szeretné. Az Arany János program esetében is nagyon egyszerűen meg lehetett volna

oldani a problémát, ahogy a komprehenzív iskola esetében megoldódott: nyitva hagyja a lehetőséget. Azzal, hogy a kistérséghez telepítik az igénylési jogosultságot, nyilván az esélyét is elveszik. Nekem aggályos, hogy akkor megfelelünk-e a költségvetési törvény normaszövegének.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kisebbségi oldal?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Elég sok 12 évfolyamos iskola van nálunk, főként a németeknél, de a többinél is: óvodától a gimnáziumig van. Kezdődik ott, hogy 4. osztály végén, 6. osztály végén, 8. osztály végén beindul egy mozgás, ami annyit jelent, hogy aki ebbe az iskolába beiratkozott, előfordul, hogy a 4. osztály végén, a 6. osztály végén vagy a 8. osztály végén elmegy az iskolából, ugyanakkor viszont szabad helyek lesznek, és kintről egészen sima általános iskolákból becsatlakoznak gyerekek. Gyakorlatilag az is előfordulhat már, hogy adott esetben akár az 50 százalékot is meghaladja az ilyen gyereklétszám-mozgás. Nem biztos, hogy egy nemzetiségi gyerek tovább is nemzetiségi iskolába fog járni, lehet, hogy átmegy egy magyar szakképzési vagy egyéb iskolába, mert nálunk nincs ilyen. Másrészt lehet, hogy egy magyar iskolából egy gyerek a 8. osztály után, elvégezve egy nyelvi előkészítő programot, megtanult annyira németül, hogy hozzám belép a kétnyelvű oktatásba. Akkor ezek az iskolák végülis hogyan foghatók fel? Egységes iskola? Finanszírozási szempontból kérdés, másrészt pedig, hogy hogyan tolerálja ezt ez a program. Én, mint iskolaigazgató hogyan kell, hogy nyilvántartsam ezeket a mozgásokat?

ELNÖK: Komprehenzív iskola akarsz lenni?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Nem én. Pécsen ilyen van. A szlovák iskola ilyen, a szerb iskola ilyen, a horvát iskola is ilyen. A budapesti iskolák gyakorlatilag ilyenek, tehát egytől tizenkettőig, és aztán ezeken a helyeken indul be. Nálunk az jellemző, hogy magyar iskolákból lép be a gyerek, de előfordul...

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kívánunk még a komprehenzív iskolával foglalkozni? Mert a közoktatási törvény módosításánál kellett volna megvitatni ezt, most már hiába beszélünk róla. Mi is tudnánk beszélni a komprehenzív iskoláról, de azt javaslom, hogy zárjuk le ezt a kérdést, ha lehet.

PAPP KORNÉL: Csak annyit, hogy elnök úr is szokott minden témakörben olyan kérdéskört előhozni...

ELNÖK: Nem zavar, nem azért mondtam, hogy ne szóljanak hozzá! Megkérdeztem, kíván-e valaki még hozzászólni. Csak azt mondtam, hogy nem tudom értelmezni, mert akkor nekem igazán lenne még egy fél órával ezzel kapcsolatban, hogy a komprehenzív iskolát elemezzük, mert nagyon komoly kifogásaink lennének. De most egy pályázatról van szó.

Kíván még valaki szólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* A kormányoldal kíván válaszolni?

CSILLAG MÁRTA: Papp Kornél úrnak mindenképpen szeretnék válaszolni, mert nem szeretném, ha a levegőben maradna, hogy felülírja egy miniszteri rendelet a költségvetési törvényt. Idézném a költségvetési törvény előírását. Az 5. számú melléklet 16/b pontja: 2061.

(2008. VI. 16.) kormányhatározat 3. pontja alapján az iskolapszichológusi hálózat 2009 szeptemberétől induló fejlesztésének támogatásához a többcélú kistérségi társulásokban... Tehát maga a költségvetési törvény megnevezi a kormányhatározatot, és megnevezi a fejlesztés helyét. A miniszteri rendelet ettől nem térhet el.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kíván-e a Közoktatás-politikai Tanács valamely tagja határozati javaslatot előterjeszteni, vagy elfogadjuk a tájékoztatást azzal, hogy véleményt nyilvánítottunk, és észrevételeket tettünk a két jogszabályhoz? Amennyiben valaki kíván határozati javaslatot megfogalmazni, kérem, jelezze! *(Nincs ilyen jelzés.)* Ha nem, akkor megtartjuk...

AMBRUS ISTVÁN: Az utolsó, amit mondtál, az határozat.

ELNÖK: Az a határozat, hogy a Közoktatás-politikai Tanács megtárgyalta, véleményezte, javaslatokat tett, és ezzel teljesítette egyeztetési kötelezettségeit. *(Miklósi László közbeszólására:)* Szokásosan: kéri és javasolja az elhangzottak figyelembevételét.

A második napirendi pont tárgyalását lezárom, szünetet nem tartunk, és rátérünk a harmadik napirendi pontra: a katolikus kerettanterv véleményezésére.

PAPP KORNÉL: Szakértőként szeretném bejelenteni Leibninger Jánosnét.

AMBRUS ISTVÁN: A napirend tárgyalására meghívtuk, köszöntjük Rostáné Zentai Ildikó osztályvezető asszonyt az Oktatási Hivatalból, és Szűcs Ibolyát szintén az Oktatási Hivatalból. Ők ennek a témának a gondozói, kezelői, és ha jól látom, el is hozták a kerettantervet - ott lehet látni egy kocsin. Ki lehet rakni. Ha valaki nem tudta volna kezelni azt a húsz darab e-mailt, amit ebben az ügyben küldtem - ígérem, hogy többé nem fogom megtenni... *(Közbeszólások, zaj.)* Szerettem volna, hogyha mindenkihez eljut ez a kerettanterv, mert ez egy nagy lépés.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Én viszont nagyon örültem neki elektronikusan, mert nem akarom a végét megelőlegezni, de remélem, hogy minél gyorsabban el tud jutni hozzánk ezáltal.

AMBRUS ISTVÁN: Trencsényi Lászlót, a bizottság elnökét is meghívtuk a mai ülésre az 1. és a 3. napirendhez - egyelőre nem tudom, miért nem jött el -, valamint volt egy kezdeményezése a Kerettantervi Bizottságnak, hogy hívjuk meg az ülésre a Kerettantervi Bizottság minden tagját. Ennek én ellenálltam, arra való hivatkozással, hogy az ülés nyilvános, ott karzatként - tehát nem vitatkozó kollégaként -, némán végigülhetnék a mai ülést. Az internetre föl is tettem a minisztérium honlapjára a mai meghívót, de természetesen nem adtunk helyt annak, hogy a Kerettantervi Bizottság a mi ülésünkön folytassa az ott megkezdett munkát.

A mai tárgyalásra az a javaslatom, hogy úgy foglalkozzunk ezzel a kerettantervvel, mint a többivel: mondjunk róla véleményt, hallgassuk meg, hogy mi az előterjesztés - gondolom, hogy rendelkezésre áll a hivatalnak -, és utána az oldalak véleményét. Köszönöm.

ELNÖK: Megkérdezem az előterjesztőt, hogy kíván-e szóbeli kiegészítést tenni.

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: Néhány gondolatot szeretnék elmondani. A katolikus kerettantervet 2008. december végén nyújtotta be a Patrona Hungariae Általános Iskola és Gimnázium. Az eljárási rendnek megfelelően két szakértővel véleményeztettük, és úgy került a Kerettantervi Bizottság elé, január 29-én, Miklósi László úr volt a referense. Gyakorlatilag a KTB akkor megállapította, hogy bizonyos átdolgozásokat szeretne. Az egyes tantárgyi részek jól kidolgozottsága mellett főleg a Tantervkészítési alapelveink című fejezetben talált olyan ideológiailag esetleg átdolgozandó kérdéseket, amiket az ott is meghívottként jelen lévő benyújtók elfogadtak, és egyéb apró módosítások és észrevételek átdolgozását is elvállalták.

A második fordulóra február 26-án került sor, amikor a Kerettantervi Bizottság egyhangúlag egyetértett abban, hogy nagyon magas színvonalú kerettanterv áll a bizottság előtt, az átdolgozásokat, illetve a Tantervkészítési alapelveink című kifogásolt fejezet elhagyásával még jobb tanterv készült, mint korábban.

Ezek után csak az volt a probléma, amit a KTB végül is az OKNT döntésére bízott, és így kerül most a KT elé is: nem szeretett volna a KTB állást foglalni abban a kérdésben, hogy a kerettantervet jóváhagyja a bizottság vagy esetleg azt javasolja az OKNT-n keresztül a miniszternek, hogy rendeletileg kihirdetett legyen.

Tulajdonképpen ennek kapcsán merült fel annak a kérdése is, hogy vajon a jelenlegi jogszabályhelyek elég pontosan megfogalmazzák-e a kettő közötti különbséget. Egyrészt a jóváhagyásra vonatkozólag volt olyan bizottsági tagunk, aki úgy értelmezte a kerettantervi rendelet 5. § (10) bekezdését, hogy a vallásilag vagy világnézetileg elkötelezett és az alternatív iskolák kerettantervét jóváhagyó határozatban ezeket a tényeket fel kell tárni, mintha nem is kaphatna más határozatot, csak jóváhagyót. Holott az is elhangzott a minisztérium részéről - az emlékeztetőben is megjelenik -, hogy törvényileg nincs akadálya annak, hogy kihirdetés legyen akár a kerettanterv elfogadásának mikéntje.

Mindenesetre egy kis pontosítás is szükséges lenne, hogy a törvényhozó szándékát jobban tükrözze - ez is megfogalmazódott -, mert azzal kapcsolatban, hogy jóváhagyást vagy kihirdetést kapjon egy kerettanterv, az is felmerült, hogy a benyújtó mint minőségbiztosító hogyan tudja és akarja-e kézben tartani a további fejlesztéseket, illetve a felhasználást, a beépítést, az adaptálást. A kihirdetéshez a benyújtó szándéka, hozzájárulása is kell. Előfordulhat, hogy azért nem kérik a kihirdetést, mert saját maguk szeretnék kézben tartani és a minőségbiztosítást garantálni, más tekintetben pedig nagyon sok kerettanterv kihirdetésre került az elmúlt években, a honlapunkon megtalálható 56 kerettanterv közül... *(Ambrus István: Most adtuk ki CD-n, egy hónapja, a kollégáknak!)* 13 kihirdetett.

Különös hangsúlyt kapott a Kerettantervi Bizottság ülésén a Waldorf-kerettanterv is, ami korábban kihirdetésre került, habár még nem a jelenlegi eljárással és a KTB működésével kapcsolatos időszakban.

Ezért a KTB úgy döntött, a mellett, hogy alapvetően elfogadja a kerettantervet, az OKNT hatáskörébe teszi annak a kérdését - mert oktatáspolitikai kérdésnek tartja -, hogy elfogadás legyen jóváhagyással vagy rendeletileg kihirdetéssel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem az oldalakat, kíván-e valaki hozzászólni. Az alapszabály szerinti sorrendben a szakmai oldalnak adom meg elsőként a szót.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm. Sajátos helyzetemből adódóan az oldal nevében nem szeretnék szólni, a saját nevemben, úgy is, mint a kerettanterv egyik ismerője, igen.

AMBRUS ISTVÁN: Egyetlenegy kerettantervnek sem volt itt a referense, és én nem javaslom, hogy élj ezzel.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Én bizonyos információkat szerettem volna megosztani a Közoktatás-politikai Tanáccsal, és azt gondolom, annak érdekében, hogy a Közoktatás-politikai Tanács felelősségteljesen állást foglalhasson, szükséges lenne, hogy ezeket az információkat és dilemmákat elmondjam.

ELNÖK: Elnézést, szabad hozzászólnom?

AMBRUS ISTVÁN: Mindent megkaptak írásban.

ELNÖK: Ebben az esetben fölteszem a kérdést: nem volna jobb, ha ott ülnél, az előterjesztőknél? Azzal mindjárt legalizálnánk a hozzászólásodat.

AMBRUS ISTVÁN: Megküldtük a referensi véleményt, a szakértői véleményt, mindent.

ELNÖK: Szabad ilyet kérnem?

PAPP KORNÉL: Egyenlő bánásmódot kérünk.

ELNÖK: Igen, és az milyen.

AMBRUS ISTVÁN: Szavaztasd meg ezt a kérdést.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Megkaptad, ott van szakértőként a benyújtó.

ELNÖK: Akkor ügyrendi javaslat?

HELTAI MIKLÓS: Azt javaslom, hogy Miklósi kolléga csak a szokásos rendnek megfelelően válaszoljon majd az elhangzottakra, az információkat megkaptuk.

AMBRUS ISTVÁN: Itt vannak a válaszadók: az előterjesztő válaszol.

ELNÖK: A kisebbségi oldal kíván szólni.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Ügyrendileg azt szeretném elmondani, hogy én már a referensi jelentést is egy kicsit soknak tartottam, ugyanis kénytelen vagyok reagálni rá olyan értelemben, amikkel nem értek egyet. Attól kezdve, hogy megkaptam a szakértői véleményeket, az nekem bőségesen elég lett volna ahhoz, hogy eldöntsük a magunk álláspontját. Most van egy referensi jelentés a katolikus kerettantervről, amelyik önmagában állást foglal.

Javasolnám, hogy az elkövetkezendőkben ilyen anyag ne kerüljön elénk. A referens önmagában... *(Dr. Dobos Krisztina: Nem mi jelöltük ki referensnek, nem a mi testületünk.)*

AMBRUS ISTVÁN: A Kerettantervi Bizottságba mi küldtük őt.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Igen, csak magáról az anyagról beszélek, nem a személyről. Állásfoglalás ne legyen benne, mert nem az volt a feladata. Ezt ne küldjék meg a jövőben nekünk, hanem küldjék meg a szakértői jelentéseket, magát az anyagot - pont.

AMBRUS ISTVÁN: Elvileg, ha a bizottság javasolja, akkor úgylis ide kerül, ha nem javasolja, nem hozzuk ide.

Ügyrendi kérdésben, elnök úr, vita nélkül kell dönten, tehát szavazzátok meg.

ELNÖK: De mit?

AMBRUS ISTVÁN: Egyszer azt, hogy szólhat-e Laci, másodszor meg azt a javaslatot, amit Pista mond.

ELNÖK: Fenntartod a véleményedet, hogy szólni kívánsz?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Én elmondtam az álláspontomat. Ha nem akarjátok, döntsétek el.

ELNÖK: Ezért kérdeztem, hogy fenntartod-e, hogy szavaztassak-e.

Kívánja a Közoktatás-politikai Tanács támogatni Miklósi Lászlót abban, hogy mint a bizottság tagja...

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Nem mint a bizottság tagja - én nem ezt mondtam.

AMBRUS ISTVÁN: Mint referens akar szólni.

ELNÖK: Jó, akkor referensként hozzászóljon-e? Aki egyetért azzal, hogy hozzászóljon, tegye fel a kezét! (1) Látható kisebbség.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Itt van nálam egy anyag, amire kénytelen vagyok reagálni, nyilván kell, hogy kapjon válaszadási lehetőséget.

DR. DOBOS KRISZTINA: De nem úgy, hogy magyarázza, hanem válaszol.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Nem a magyarázatra, hanem válaszadásra.

ELNÖK: Ezért mondtam én, hogy ott kellene ülnie.

AMBRUS ISTVÁN: Nem hívjuk meg ide a referenseket - miért ülne ott?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Nekem lenne válaszom erre is, amit mondtál.

ELNÖK: Tehát a kisebbségi oldal támogatja?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Nem.

ELNÖK: Akkor megállapítom, hogy a referens nem szólhat. Szakmai kérdésekben a szakmai oldal véleményét szóvivőként pláne elmondhatja. Kérdezem a szakmai oldalt, kíván-e valamit mondani a napirendhez.

DR. DOBOS KRISZTINA: Én megnéztem a bírálatokat, és azt gondolom, két dolgot kell tisztáznunk. Mi Közoktatás-politikai Tanács vagyunk, tehát nem megyünk bele a szakmai kérdésekbe, nem kívánunk sem a földrajz, sem a matematika tantárgyba beleszólni. Azért vannak a szakértők, mert megbízunk bennük, hogy megfelelő módon átnézik. Az előterjesztő közölte, hogy a felmerült problémákat megfelelően kijavították, ezek után - mivel ismerem, hogy a kerettanterv előzményét is már több iskola használja - a szakmai oldal javasolja, sőt, mi több, kihirdetésre javasolja, hogyha ezt kérte. Mert teljesen egyetértek, mindig azt kell nézni, hogy a benyújtó mit szeretne.

SZÚCS IBOLYA: Hozzájárult.

DR. DOBOS KRISZTINA: Ezzel megnyitjuk annak a lehetőségét, hogy más iskola is használhassa. Nem gondolnám, hogy bele kellene menni apró részletekbe: nem a mi kompetenciánk. Annak meg külön örülök, hogy sokszínű az oktatási rendszer, vannak különböző pedagógiai szempontok szerint működő kerettantervek, és ezek közül egy, amelyik megjelenik, amelyik nyíltan vállalja, hogy ő a katolikus iskola kerettanterve, tehát ha úgy tetszik, a sokszínűséget tovább erősíti. Támogatjuk.

ELNÖK: Ez a szakmai oldal véleménye egyik oldalról. Tessék!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Amennyiben az előző a szakmai oldal véleményeként hangzott el, akkor a szakmai oldal egyik tagjaként én egy kisebbségi álláspontot szeretnék bejelenteni.

Nincs mód referensként szólnom. Nyilván nem azt tettem volna, hogy belemegyek a szakmai részletekbe, hanem a Közoktatás-politikai Tanácsnak kimondottan közoktatás-politikai dilemmákat szerettem volna fölvetni. Ezt most az oldal tagjaként szeretném megtenni. Ugyanezt szerettem volna az előbb elmondani, csak éppen azért hangsúlyoztam az érintettségemet, mert nyilván nem az oldal nevében óhajtottam szólni, nem lett volna korrekt.

Először is hallottunk egy utalást az előterjesztő részéről, hogy a jelenlegi jogi szabályozás mintha nem volna egyértelmű a kihirdetés és a jóváhagy kapcsán. Itt most a KT tagjaként - és nem az oldal nevében - azt javaslom, hogy a KT fogalmazzon meg egy olyan ajánlást, miszerint úgy tűnik, hogy ez nem egyértelmű, és érdemes lenne a jogalkotó szándékát egyértelművé tenni. Ez az egyik. Ezt lehet mérlegelni.

A második: úgy tűnik - a Kerettantervi Bizottság ülése teljesen alátámasztotta ezt -, az sem egyértelmű, hogy mit jelent maga a kihirdetés. Az egyik szakmai felfogás szerint azt, hogy vannak az úgymond jó, elfogadható tantervek, és vannak a még jobb, kiváló tantervek, és a kiváló - amennyiben a benyújtó is akarja - lesz a kihirdethető. Ez az A-változat.

A B-változat szerint pedig nem erről van szó, hanem a benyújtó szándékáról, hogy akar-e minőségbiztosítást a maga programjára, akarja-e külön nyomon követni, hogy kik használják. Amennyiben igen, jóváhagyást kér.

Én nem teszem le a voksomat a két változat egyike mellett sem, csak jelzem, érdemes lenne személyes véleményem szerint itt is tisztába tenni a helyzetet, hogy mi a jogalkotó célja.

A harmadik, amit szerettem volna elmondani: a Kerettantervi Bizottság ülésén egyértelművé vált, hogy ez a kérdés akár alkotmányossági aggályokat is fölvet. Mivel ez a Közoktatás-politikai Tanács, azt gondolom, ennek itt el kell hangoznia. Hangsúlyozom: nem a katolikus kerettantervről van szó, mert ezek, amikről beszélek, mind túlmennek a konkrét kerettanterven, amelyik egyébként, ahogy leírtam, jelen formájában már egy kiemelkedően jó színvonalú tanterv, nem is kérdéses. E szerint a lehetséges fölvetés szerint kérdés, hogy ha egy önkormányzati iskola, amely az alkotmány szerint nem köteleződik el egyetlenegy értékrend mellett sem, választja az értékrend mentén elkötelezett kerettantervet, az alkotmányosan védhető-e vagy sem. A benyújtó ezt úgy véli megoldani - és számomra nem kétséges, hogy nagyon jó szándékú -, hogy leírta a tantervben: más vallást gyakorló, illetve önkormányzati iskolák csak megfelelő adaptáció után tehetik ezt. A kérdés, ami itt fölmerül - nézzük meg a gyakorlatot -, nem teremt-e jogbizonytalanságot a gyakorlatban, és nem elvileg, a jogszabályokban. Mit jelent ez? Mi az, hogy kellő adaptáció után? Jönni fog egy szakértő, megnézi, és azt mondja, hogy ez már ideológiailag nem elkötelezett, de ez még igen?

A Közoktatás-politikai Tanács tagjainak figyelmét hívom fel erre a dilemmára, és természetesen nem fogom elmondani a személyes álláspontomat, de ahhoz, hogy a kérdésről súlyának megfelelően tudjunk gondolkodni, a dilemmával mindenkinek tisztában kell lennie.

A következő kérdés - és megint csak kérdezek: precedensnek tekinthető-e adott esetben az a senki által ma nem védett döntés, hogy korábban a Waldorf-tanterv - egészen más jogszabályi környezetben, amikor még nem is volt Kerettantervi Bizottság - kihirdetett kerettantervként jelent meg. Magyarul: egy mindenki szerint rossz döntés ilyen értelemben precedens-e, vagy azt kell mondani, hogy ez nem volt helyes. Megint mindenki döntse el, hogy erre milyen választ akar adni.

A következő - most gondolkodom, hogy ezt mondhatom-e, mert nem szeretnék személyes álláspontot kifejezni: feltéve, de meg nem engedve, hogy ez a kerettanterv kihirdetésre kerül, ebben az országban egy vagy több helyen ilyen huzavona keletkezik, hogy egy önkormányzati iskola ezt használhatja vagy nem, ez vajon ennek a kiemelkedően jó színvonalú munkának javára válik-e. Ezt megint tessenek mérlegelni!

És ha én személyesen tehetek egy javaslatot a mostani beszélgetésünk végére, akkor a KT tagjaként tennék egy javaslatot. Hangsúlyozom, ez egyedi, mert amióta én a Kerettantervi Bizottság tagja vagyok, soha nem volt ilyen kérdés, de mégis úgy tűnik az előbb elhangzottak alapján, hogy itt fontos kérdések merülnek föl, amik messze túlmutatnak egy adott tanterven. Ennek alapján azt javaslom, hogy ezekre a szempontokra hívjuk föl mind a miniszter figyelmét - hogy amikor dönt, fokozottan mérlegelje mindezeket, mind az OKNT figyelmét, hogy amikor erről tárgyal, a tárgyalása során az elhangzott szempontokra még a szokásosnál is jobban ügyeljen.

Azt gondolom, a kérdés fontossága indokolja - és én pontosan ennyit szerettem volna mondani, függetlenül az én személyes véleményemtől. *(Papp Kornél: Ügyrend! - Dr. Dobos Krisztina: Én is szeretnék ügyrendben.)*

ELNÖK: Elsőként az oldalon.

DR. DOBOS KRISZTINA: Méltányolva azt, amit Miklósi Laci mondott, szeretném kettéválasztani. Azt gondolom, hogy most egy konkrét kerettantervről kell dönten. Az OKNT hajdani ülésein én számtalanszor fölvettem, hogy definíciós problémáink vannak.

A következő ügyrendi javaslatom van:

Döntünk a katolikus kerettantervről, másrészt megkérnélek, hogy a következő OKNT-ülésre tegyél egy írásos előterjesztést, hogy mely pontokban látod - és ehhez mi is tegyük hozzá, mert én tudok mást is mondani - a definíció vagy törvényi szabályozás hiányát, mert nem egyértelmű. Akkor ezt tárgyaljuk meg, és valóban tegyük le a minisztérium asztalára, hogy ezek azok a kérdések, amelyek nem egyértelműek. Most pedig döntsünk a katolikus kerettantervről, mert ez a konkrét feladat.

ELNÖK: Ez ügyrendi volt.

PAPP KORNÉL: Szintén ügyrendi, elnök úr. A határozatképességünk veszélyben forog-e, ha valaki feláll?

ELNÖK: Nem. Öt oldal helyett hét van jelen.

PAPP KORNÉL: És hány főnek kell itt lennie?

ELNÖK: Vagy-vagy. Figyelemmel kísérem.

PAPP KORNÉL: Akkor elállok az ügyrenditől.

HELTAI MIKLÓS: Ha van idő, elmondom a véleményemet, ha nincs, odaadom.

ELNÖK: Az alapszabályunk szerint a szóvivő ismerteti az oldal többségének javaslatát és véleményét, valamint az oldalon belüli kisebbségi véleményt. Meg tudjuk ezt különböztetni? Laci azt mondta, hogy ő kisebbségi véleményt mondott.

AMBRUS ISTVÁN: Krisztinának volt egy frappáns javaslata.

ELNÖK: Én most nem azt kérdeztem. Olvasom az alapszabályt. Tehát kisebbségi vélemény pillanatnyilag nincs az oldalon belül - köszönöm szépen.

DR. DOBOS KRISZTINA: De van egy ügyrendi javaslatom.

AMBRUS ISTVÁN: Tárgyaljuk meg, amit Krisztina mondott, mert nagyon jó.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Ha jól értettem, akkor az oldalon nincs kisebbségi vélemény.

ELNÖK: A szóvivő mondta!

AMBRUS ISTVÁN: Az egy másik kérdés.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Az oldal véleményének is tekinthető...

AMBRUS ISTVÁN: Igen, de más kérdés, nem a katolikus kerettanterv.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm, de ez számomra fontos volt.

AMBRUS ISTVÁN: Amiket te fölvetesz, komoly dolgok.

DR. DOBOS KRISZTINA: Azért nem kisebbségi, mert nem ellentétes.

ELNÖK: Akkor most ügyrendi kérdés következik, ami azt jelenti, hogy szavazásra bocsátjuk. A KT dolgozzon ki vagy foglaljon állást abban - a 131. §-ról van szó a közoktatási törvényben, ugye?

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: Nemcsak, hanem a 17-es OM-rendeletéről.

SZÜCS IBOLYA: A közoktatási törvény máshol is használja ezt.

ELNÖK: Tehát a Közoktatás-politikai Tanács vizsgálja meg és foglaljon állást a kerettantervi rendelkezéseknek... *(Dr. Dobos Krisztina: Tantervi szabályozás.)* a jogszabályi háttérét, erről készítsen egy javaslatot a minisztérium és az OKNT felé. Ha megbízzuk Miklósi Lászlót, akkor Miklósi László - ez volt a javaslat.

AMBRUS ISTVÁN: Egy kicsi javaslatom hadd legyen! Azt szeretném, hogy célba érjen az a javaslat, amit Krisztina mondott. Az OKNT egyetértési jogot gyakorol, és arról a miniszter dönt. Ez a jogszabályi háttér nagyon röviden. Sajnos, sokszor előfordult, bár harcoltunk ellene, hogy úgy született meg az OKNT döntése, hogy a KT véleménye még nem érett meg - finoman fogalmazva. Az OKNT mint egy gyorsvonat megy: vagy figyelembe veszi a KT véleményét, vagy nem. Ahhoz, hogy figyelembe vehesse a KT véleményét, azt javasolnám, hogy a csütörtöki OKNT-ülésem, ahol ez napirend lesz, két dolgot terjesszen elő a Kerettantervi Bizottság elnöke: egyrészt a katolikus kerettantervvel kapcsolatos döntés kérdését, mellette pedig, hogy a katolikus kerettanterv előkészítése során frekventált kérdésként jelent meg a jóváhagyás-kihirdetés anomáliája a KT ülésén, a KT részéről. Ennek ellenére írj le mindenképpen, Laci. *(Miklósi László tiltakozik.)*

ELNÖK: Ki támogatja ezt a határozati javaslatot? Aki igen...

AMBRUS ISTVÁN: Bocsáss meg, miért nem te akarod leírni?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Mert én egy részét látom, és nyilván az Oktatási Hivatal látja a másik részét.

AMBRUS ISTVÁN: Az Oktatási Hivatalnak ez nem probléma.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Mivel itt most kedvesen rám testálnátok ezt a feladatot, hogy én tegyek konkrét...

ELNÖK: Az oldal!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Most itt az hangzott el, hogy én tegyek konkrét előterjesztést arra, milyen joghelyeken kellene változtatni. Én azt gondolom, ebben nyilván közreműködöm,

bekapcsolódom, de nem nekem kellene. Vagy a Kerettantervi Bizottságot lehet fölkérni - és nyilván őt csak kérni lehet -, vagy a hivatalt. Bármelyik esetben nyilván ebbe bekapcsolódom.

AMBRUS ISTVÁN: Az OKNT részére leírta Trencsényi úr ugyanezeket a problémákat. Most nem kell ezzel nekünk, csak hogy ugyanezt tartottuk mi is.

DR. DOBOS KRISZTINA: Javaslom, hogy bontsuk kettő, és most szavazzuk meg a napirendet, mert elmegy az önkormányzati oldal.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Akkor is határozatképesek leszünk.

AMBRUS ISTVÁN: Szavaztasd meg, kérlek, Sándor, a katolikus kerettantervet!

DR. DOBOS KRISZTINA: Van-e valakinek kifogása? És akkor szavazzunk!

AMBRUS ISTVÁN: Még el se hangzott.

DR. DOBOS KRISZTINA: Először döntsünk a katolikus kerettantervről, utána az ügyrend másik részét tisztázzuk.

ELNÖK: Határozatképesek vagyunk. Amíg nem hallgattunk meg minden oldalt, addig nem hozunk határozatot.

Kíván szólni a munkavállalói oldal?

KERPEN GÁBOR: Nem egyeztetett vélemény, és van egy kis ügyrendi típusú megjegyzésem is. Nehogy már a Közoktatás-politikai Tanács mondja meg, hogy az alapszabálya hogy érvényesül, nehogy már a tanács mondja meg, hogy van-e egy oldalon kisebbségi vélemény vagy nincs! Ha valaki azt mondja, hogy van kisebbségi vélemény, akkor van.

ELNÖK: Ezzel kezdtük, hogy ő a kisebbség, utána meg azt mondtuk, hogy nem kisebbség. Megszűnt.

KERPEN GÁBOR: Az alapszabály nem szűnhet meg, az alapszabály azt mondja, hogy ha van kisebbségi vélemény, akkor az van. Az ügyrendi vitát most tegyük félre!

Jóváhagyás esetén van lehetőség a minőségbiztosításra, kihirdetés esetén nincs. Miért ragaszkodik a kihirdetéshez?

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: Ez nem így van...

ELNÖK: De most nem!

ELNÖK: Nem, nem! Következik a kisebbségi oldal - én adom meg a szót. *(Papp Kornél: Elnök úr, a szülői oldalnak elfelejtette megadni a szót.)* Nekem nincs mit mondanom.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Ennek az előzményét használjuk, tehát többek között nemzetiségi oktatásban használjuk a katolikus tantervet, iksz, ipszilon tantárgyakra

vonatkoztatva, hiszen minden iskolának van egy saját pedagógiai programja, egy saját tanterve, a saját tantervét meg úgy rakta össze, ahogyan. Azt jóváhagyatta, és többek között ebben szerepelnek a régi katolikus tantervből részletek. Vannak tantárgyak, amiket átvettünk, de természetesen - és most jön az, hogy természetesen - adaptálva. Miután minden iskola más, nekem nagyon gyanús, amikor valaki egy teljeset át tud venni, mert akkor nem vesz át semmit, az egy nagy trehánytság. Minden tantervet adaptálunk.

Hogyha hozzájárul - most a többi iskola nevében azt mondom, persze, hogy hozzájárul -, utána már nem vállalhatja föl azt, hogy az a tanterv minőségbiztosítással, ahogyan ők azt csinálták - hiszen még egy másik katolikus iskolában is másként fog kinézni az a tanterv, mint a Patronában, mert másként fog kinézni Kecskeméten, Pannonhalmán, mert saját magára adaptálja mindenki. A lényege, ami miatt nem kell, ami belefér ebbe az egészbe, hogy nem kell külön ezeket az adaptált tanterveket - mert a lényegét nem haladja meg - szakértetni, és nem kell végigjárni.

Azt szeretném, hogy tényleg magáról a tantervről beszéljünk, mert itt vannak olyan problémák, amik nem problémák. Azért kértem szót, mert többek között leírt ilyet - csak azért mondom, hogy értsük -, hogy hiányzó eleme: nem tartalmazza a nemzeti-etnikai kisebbségi iskolai oktatás irányelveinek és a két tanítási nyelvű iskolák oktatására érvényes kerettantervek saját szempontjait. Persze, hogy nem tartalmazza! Először is nincs is ilyen. Ha meg lenne, van egy külön ilyen, a nemzeti-etnikai kisebbségi oktatás irányelvei, és neki kell azt adaptálni ahhoz, annak az intézménynek, aki ezt a tantervet bevezeti. Neki kell hozzá adaptálni, mert a kisebbségi oktatásban van nyelvtanító, kétnyelvű, egynyelvű, ilyen, olyan, amolyan, tehát nem mindegy, hogy hogyan csinálom. Ez az egyik része.

A másik része, ami miatt pedig nem, hogy ha már következetesek vagyunk, akkor legyünk, mert a kisebbségi oktatás irányelvei nem hogy hónapokkal, évekkel a NAT után készültek el, és gyakorlatilag az egész NAT-ot nem lehetett volna bevezetni, ha logikusan végiggondolom, mert az egész NAT-ot addig nem lehetett volna bevezetni, amíg az a másik el nem készül. Hogyha tehát azt mondom, nem diszkriminálom a katolikus kerettantervet, akkor ezek a kérdések föl se merülhetnek. *(Miklósi László: Szeretnék reagálni erre!)*

ELNÖK: Megyünk sorban.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A másik pedig az ideológia kérdése. Nyilvánvaló, hogy ebben óriási félreértések vannak. Ha ugyanis azt a fogalmat tisztázzuk, hogy világnézet - te is történelemtanár vagy, én is *(Papp Kornél: Én is!)* -, mindenki tudja, hogy amikor egy történelemtanár kiáll, óriási szegénységi bizonyítvány lenne, ha nem volna világnézete. *(Miklósi László: Értékrendje.)* És van egy értékrendje. *(Miklósi László: Természetesen.)* Gyakorlatilag nem tudok, nem is akarok megszabadulni a saját világnézetemtől, saját értékrendemtől. Nyilvánvaló, hogy ennek a szelleme átsüt az én magyarázatomon, bármennyire visszatartom is magam. Érzékelni fogják - és most jön a de: tisztességgel arról van szó - és ezért mondja ez a tanterv -, hogy önkormányzati iskolák stb. csak adaptálva tudják használni, mert nekem meg kell mondanom, hogy kedves fiam, van ezzel ellentétes szemlélet, amit itt, meg itt, meg itt, sőt, valamit mondanom is kell róla. De hogy én tanárként hogyan prezentálom...

ELNÖK: Osztályon belül.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Osztályon belül tehát kell.

ELNÖK: Joga a pedagógusnak.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Az, hogy világnézetileg semleges: igen, úgy általában. Úgy, hogy mindkettőt kell ismertetni. *(Közbeszólások.)*

A másik a politika. Elhangzott egészen felső szinteken is, hogy nem lehet bevinni a politikát. Na, még csak az kéne, hogy ne lehessen bevinni az iskolába! A politikát be kell vinni. Én tanítom tantárgyként a népismeret tantárgyon belül, attól kezdve, hogy hogyan kell szavazni, hogy kell jelölőbeszédet mondani, programbeszédet írunk stb. De a napi pártpolitikát nem vesszük be. A nevében, magában a szóban is benne van, hogy mit jelent: a polisz életével foglalkozunk. *(Miklósi László: Kötelességem.)* Kutya kötelességem csinálni!

Ezek után mi a probléma ebben? Az, hogy ez egy ilyen világnézetű? Lehet, hogy pontosan az én világnézetemmel egyezik meg, tehát nekem megfelel. Nekem csak arra kell ügyelnem, hogy tudomásul kellennem, hogy ha önkormányzati iskolában tanítok, nekem a másik felet is kell.

ELNÖK: Több oldalt.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: De, bocsánat, tanár vagyok, és tudom, hogy ha én valamit cáfolni akarok, azt tudnom kell, ismernem kell. A gyerekeket arról kell meggyőzőnöm, hogy ha valamit tagadsz, ha valamit állítasz, azt neked tudnod, ismerned kell. Nyugodt lelkiismerettel fogom tanítani a marxizmust, nyugodt lelkiismerettel fogom tanítani a két évezredes...

ELNÖK: Meg a buddhizmust!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Az más.

ELNÖK: A világnézet az világnézet! Joga van a pedagógusnak - a törvényt olvasom!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Hogy ki, mi mennyire vitte előre magát a fejlődést, a nemzet sorsát... A törökök nincsenek most itt, de én szeretném elmondani, hogy aki azt mondja, hogy búza, alma meg ilyenek, vizsgáljuk meg, hogy azok a szavak mikor kerültek bele a magyarba. *(Papp Kornél: Ó-törökök!)*

Egyet azért történelemtanárként szeretnék mondani - a másik felét meg ennek a mondatnak svábként:

A 150 éves török uralom után itt maradt Magyarországot a Magyarországra betelepülő körülbelül 200 ezer sváb rúgta úgy 150 évvel arrébb azzal, hogy behozta azt a technológiát, technikát, ami nem volt akkor. De hadd kérdezzem meg, hogy tanítják ezt a magyar iskolákban? Tudják-e azt, hogy hová lett 200 ezer magyarországi honfitársuk a háború után?

Én tudom, hogy nekem ez egy helyi problémám, de akkor egy kerettanterven ne kérjük ezt számon! Ha azt írja iksz kolléga, olyan szempontból tartom szerencsétlennek, hogy egy kerettanterv ilyen mélységig ne menjen le. Ne tegyék ki magukat annak, hogy ilyenbe bele lehessen kötni, mert erre tananyagot kell rátenni. Ha meg már a tananyagban van benne, azért az adott iskola felel.

Én úgy gondolom - és bocsánat, hogy megfordult itt ez az egész -, hogy miután én ezt tisztességgel végigolvastam, mostanában ennyire jó tantervvel nem találkoztam. Óriási hiba

lenne részünkről, ha ilyen dolog miatt ezt megváltoztatnánk. A másik pedig - még egyszer visszatérve a kisebbséghez -, hogy a kisebbségek közül összesen hármat érint. A szerbeket meg a románokat elve nem, mert ortodoxok. Ha végignézzük, a többinek nincs iskolarendszere. Akinek van iskolarendszere a kisebbségek közül: a szlovákok, a németek és a horvátok - már aki a katolikus szempontjából szóba jöhet -, és több nincs. Az evangélikus rész van még, de az egy másik dolog. Hogy az evangélikusok hogyan adaptálják ezt a tantervet, vagy csinálnak maguknak, az az ő dolguk. Gyakorlatilag a kisebbségi része ebben kimerül. Mi úgy gondoljuk, nagyon nagy segítséget nyújt számunkra - és most jön, hogy miért.

A magyar tananyagból hiányzik a népismeret. Nagyon észrevehető abból, hogy a mi gyerekeink, a nemzetiségi gyerekek, legalábbis a német iskolákban, többet tudnak a magyar népismeretről, a magyar szokásokról, mert főként összehasonlításban tanítjuk, mint a magyar iskolákban. Döbbenetes volt, ahogy a mi gyerekeink magyar népszokásokban lekörözték a magyar gyerekeket.

Tehát leginkább a népismeretben különbözik. A népismeret legnagyobb része a hagyományok ápolása. A hagyományok pedig nálunk keresztény hagyományok, méghozzá nagyrészt katolikus hagyományok, és még jobban őrizzük, mert más volt a fejlődéstörténet. Nekünk jobban kellett kapaszkodnunk az egyházba, mint a magyaroknak, ebből következően jobban megőrizte, jobban ragaszkodik hozzá. Bocsánat, hogy ennyit beszélek erről, de ezt a részét úgy gondolom, hogy mi meg tudjuk oldani.

Én ragaszkodnék a kihirdetéséhez...

ELNÖK: Az oldal.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Az oldal ragaszkodnék a kihirdetéséhez, és arra kérnénk az előterjesztőket, ne ragaszkodjanak a minőségbiztosításhoz, ne ragaszkodjanak ahhoz, hogy önök nyomon akarják követni, hogy merre, hogyan használják ezt. (*Ambrus István: Ez nem hangzott el.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen a hozzászólást. Elnézést kérek az oldaltól, mivel a sorrendben utolsó, előtte pedig ügyrendi kérdések voltak, tehát nem követünk el hibát, hogyha most megadjuk a szót.

PAPP KORNÉL: Nagyon szépen köszönöm. Két okból voltam egy kicsit ideges a tárgyalás során. Az egyik, hogy a parkolócédulám a második meghosszabbítás után lejárt, a másik, hogy hasonló dilemmát éltem át gyermekkoromban, amikor fölvetették, hogy én papgyerekként lehetek-e őrsvezető vagy nem lehetek. A válasz az volt, hogy nem lehetek őrsvezető. Nagyon rosszul esett...

Most egy történelmi pillanat, mert reformátusként szeretném azt javasolni, hogy a katolikus kerettantervet, tekintettel annak a színvonalára - amit egyhangúlag elismertek arra hivatott szakemberek -, kihirdetésre javasolja a Közoktatás-politikai Tanács. Itt szeretném az egyenlő bánásmód elvét aláhúzni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván az oldal még szólni?

PAPP KORNÉL: Mindezek után nem kívánunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor mi vár rám? Fenntartja a szakmai oldal azt a határozati javaslatát, hogy a Közoktatás-politikai Tanács készítsen... *(Papp Kornél: Előbb ezt zárjuk le!)*

KERPEN GÁBOR: Én szeretnék választ kapni a kérdésekre.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Én is szeretnék még szólni.

ELNÖK: Akkor elnézést, belekezdünk a második körbe. Kérem az előterjesztőt, hogy válaszoljon. *(Közbeszólások.)*

KERPEN GÁBOR: Hogy miért ragaszkodnak a kihirdetéshez, amikor információim szerint jóváhagyás esetén, ha mások át akarják venni, nagyobb befolyása lehet a tantervkészítőnek.

ELNÖK: Akkor akár fizetni is kell, így meg bárki használhatja.

KERPEN GÁBOR: Nem pénzről van szó.

AMBRUS ISTVÁN: Jól mondja Sanyi.

ELNÖK: Ha a miniszter kihirdeti, akkor bárki leveheti.
Akkor maradunk itt, ne menjünk tovább.

ELNÖK: De még nem fejeztük be ezt, amit elkezdünk. A hölgyek válaszolnak.

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: A kerettanterv benyújtója, a Patrona Hungariae Általános Iskola és Gimnázium, a tanterv jóváhagyását kérte. De ez valóban nagyon rosszul van, mert a minisztertől az elfogadását kéri. Alapból ez jóváhagyás. De hogyha az OKNT bizottságainak a véleménye az, hogy ez kihirdethető, akkor a miniszternek ezt javasolja, hogy rendeletben kihirdethető.

A minőségbiztosítás kérdése a rendeletekből nem sugárzik ki, ez egy gyakorlati példa volt, és fölmerült a KTB ülésén, hogy van, aki azért nem járul hozzá. Természetesen a kihirdetéshez hozzá kell járulni.

SZÚCS IBOLYA: Elnézést, csak egy mondat erejéig!

ELNÖK: Tessék parancsolni!

SZÚCS IBOLYA: Ez minden egyes kerettanterv esetében így van, hogy alapból a benyújtó a jóváhagyást kéri, illetve írásban hozzájárul ahhoz, hogy amennyiben a Kerettantervi Bizottság úgy dönt, kihirdethetővé váljon, azaz nyilvánosságra hozzák teljes egészében. És ez minden esetben így történik.

AMBRUS ISTVÁN: Ibolya, ne haragudjon, nyilvánosságra hozzák - de itt kell az, hogy kik hozzák nyilvánosságra.

SZÚCS IBOLYA: Rendeletben kihirdeti a miniszter.

AMBRUS ISTVÁN: Ez a lényeges!

ELNÖK: Más nyilvánosságra hozatal nincs is. Azt már nem nevezzük akkor annak a törvény szerint.

AMBRUS ISTVÁN: Ezt kell hangsúlyozni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A véleményezés előtt még ehhez a kérdéshez kíván hozzászólni a szakmai oldal. Megadom a szót, tessék!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm. tényleg csak egy-két részére annak, amiket itt korábban elmondtál. Nagyon sok minden úgy hangzott el, hogy nekem úgy tűnt, mintha vitatkoznánk, holott az általad elmondottak 80-85 százalékában abszolút egyetértünk, sőt, van, ahol még inkább úgy fogalmaznék. Csupán arra a körülbelül három elemre szeretnék utalni, amelyet én máshogy látok, illetve egy információ.

Miért írtam le a referensi jelentésben az inkriminált kisebbségi irányelvekre vonatkozó kitétel? Azért, amiért minden más referensi jelentésben is leírom, azért, mert ez a kerettantervi elbírálás egyik szempontja, amiről szólni kell. Minden egyes esetben a szakértők véleménye alapján írom le. Ez nem a személyes véleményem tehát: átemelem a szakértők véleményét. Ez az egyik. Gyakorlatilag ezért került ez ide.

A másik: én úgy látom, nagyon nagy különbség lehet abban, hogy egy tanárnak mi a személyes világnézete, és azt hogyan jelenítheti meg egy tanórán - szívesen megvitatom ezt bárkivel négy szemkört vagy tévékamerák előtt, vagy hatezer ember előtt, bármilyen formában -, és hogy egy kerettantervvel, amely ráadásul jogszabályban kihirdetett - és ez nagyon fontos -, mint jogszabály esetleg alkotmányossági kétségeket fölvehet vagy nem. Ez nem ugyanaz.

A harmadik abszolút tanári vélemény. Az iszlám természetesen nem az egyetlen és messze nem a legfontosabb, és tudnánk sorolni együtt a kisebbségek fontosságát meg a multikulturalitást, meg a nagy kultúrákat - mellékesen tudjuk, hogy a földnek mekkora népessége követi az iszlám hitet, és milyen problémák vannak. Evidens, hogy az iszlámot ismerni kell - persze, hogy nem csak az iszlámot! Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormányoldal kíván még szólni?

AMBRUS ISTVÁN: Sajnos, nem a kormányoldal, hanem Heltai Miklós úr megkért, olvassam föl, amit itt hagyott az oldal véleményeként, még mielőtt szavazás van.

ELNÖK: Megadom a szót.

AMBRUS ISTVÁN: A katolikus kerettanterv és a referensi jelentés megállapítja, hogy a kerettanterv a katolikus iskoláknak készült, és alapot ad egyes iskoláknak és gimnáziumoknak ahhoz, hogy a tantervüket elkészítsék. Miért szükséges akkor megállapítani azt, hogy az ideológiai elkötelezettsége miatt bizonyosan nem alkalmazható állami vagy önkormányzati fenntartású intézmények számára, hisz nem azoknak készült. Másrészt kritikával miért ne

alkalmazhatnák az ilyen intézmények is - majd a szakértők ilyen adaptáció esetén jelezzék, mit ne vegyenek át az államiak, önkormányzatiak. Nem téveszti-e össze a jelentést író kolléga a referensi, illetve a cenzori feladatokat? Jóllehet magam sem értek egyet ilyen ex chatedra kitételekkel, mint „téves értékmérők”, „a haladás és korszerűség” vagy „korunk kísértései: a materializmus, hedonizmus egy kalap alá véve” stb., stb. Avagy szerintem is bántóan primitív a dr. Walter Egyház és kultúra című művéből idézett rész. De azok a nézetek, kijelentések, amelyekkel nem értek egyet, nem tilalmazhatók, ha nem törvény- és alkotmányellenesek. Ez utóbbi esetben viszont a tilalmazás a bíróság dolga. Szakértő ne vállalkozzék szólás- és gondolatrendőri feladatokra. Ha azt állapítja meg, mint a jelentés, és idézett szakértők is, hogy a kerettanterv a közoktatási törvényben meghatározott kritériumoknak magas színvonalon megfelel, akkor csak egyetlen javaslatot tehet a referens-szakértő: az elfogadást. Más kérdés, hogy kollégaként vitába száll, és esetleg korrekciót ér el. Még egy megjegyzés. A referensi jelentés Fábiánné Szenczi Ibolya és Szívósné Tóth Annamária szakértőkre hivatkozik bevezetésében, ugyanakkor a szövegben a bevezetésben nem említett Szántóné Cece Enikő jelentéséből is idéz. Gödöllő, 2009. március 10., Heltai Miklós, a Magyar Önkormányzatok Szövetségének megbízottja.

ELNÖK: Előbb Papp Kornél jelentkezett.

PAPP KORNÉL: Az inkriminált rész kimaradt a módosítás során, ezért kérem, hogy ebből azt ne tessék figyelembe venni.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Keveredik a korábbi meg a mostani változat.

ELNÖK: A szakmai oldal kíván szólni? *(Papp Kornél: Szavazzunk!)* Mit szavazzunk? *(Novák János: Hogy elfogadják-e a kerettantervet.)* Nekem arra nincs kompetenciám, hogy szavazzak egy kerettantervről. Az az OKNT ügye. Mi véleményeztük - én most a szülői oldal nevében mondom - a kerettantervet...

PAPP KORNÉL: Volt határozati javaslatom! A Közoktatás-politikai Tanács javasolja kihirdetésre...

AMBRUS ISTVÁN: A miniszternek.

ELNÖK: Ehhez nekünk van jogosítványunk? *(Többen: Van.)*

Akkor fölteszem szavazásra a kérdést. A Közoktatás-politikai Tanács javasolja az oktatási miniszternek, hogy a kerettantervet az iksz paragrafus szerint jóváhagyásra... *(Többen: Kihirdetésre!)* és kihirdetésre... *(Többen: Nem!)* ...kihirdetésre javasolja. Aki egyetért vele, kérem, kézfeltartással jelezze! *(6)* Egyhangú.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: A jegyzőkönyv számára szeretném bejelenteni a kisebbségi véleményemet.

ELNÖK: Az mi?

AMBRUS ISTVÁN: Elmondta.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Az oldal szavazatához képest kisebbségi véleményt jelentettem be.

ELNÖK: Ezzel a szavazással kapcsolatban?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Igen, így van.

ELNÖK: Az alapszabályunkban van egy ilyen passzus, hogy az oldal kisebbségi véleményét meg kell jeleníteni.

KERPEN GÁBOR: Azt gondolom, az nagyon fontos volt a szakmai oldal kisebbségi véleményében, hogy felhívjuk a miniszter úr figyelmét - aki természetesen nyilván biztosan minden jegyzőkönyvet elolvas -, hogy olvassa alaposan ennek a KT-ülésnek a jegyzőkönyvét is.

ELNÖK: A jegyzőkönyv számára mondtad?

DR. DOBOS KRISZTINA: Talán az, hogy olvasson alaposan... *(Közbeszólások.)*

Amit Miklósi Laci javasolt, nem kisebbségi vélemény, legalábbis azzal én is egyetértek, hogy elvi kérdéseket tisztázzon, akár egy KT-ülésen, hogy a tartalmi szabályozással kapcsolatos... *(Zaj, közbeszólások.)* Az volt a másik javaslat... *(Miklósi László: De ne én legyek nevesítve.)* Tehát a KT a tartalmi szabályozással kapcsolatosan tekintse át a felmerülő problémákat, és tegyen javaslatokat az itt felmerült problémák megoldására.

KERPEN GÁBOR: Ezt meg kell szavaztatni.

DR. DOBOS KRISZTINA: Az a javaslat tehát, hogy a KT a tartalmi szabályozással - kerettanterv-jóváhagyás, egyéb - kapcsolatosan tekintse át a felmerülő problémákat, és tegyen javaslatot a miniszternek, hogy mely kérdéseket kell megoldani. Nem nekünk kell megoldani: neki kell.

ELNÖK: Tehát ez a második határozati javaslat.

DR. DOBOS KRISZTINA: Ez azért nem kisebbségi, mert én is egyetértek vele.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Ebben egyetértünk.

ELNÖK: De Lacinak volt egy kisebbségi.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Azon túl vagyunk.

ELNÖK: Felteszem szavazásra. Aki egyetért ezzel a javaslattal a jogszabályi háttér kidolgozására stb...

DR. DOBOS KRISZTINA: A miniszter majd kidolgozza. Mi csak tárgyaljuk a problémákat, és majd ő kidolgoztatja.

ELNÖK: De javaslatot azért teszünk.

DR. DOBOS KRISZTINA: Javaslatot teszünk, persze.

ELNÖK: Aki egyetért vele, tegye fel a kezét! (4) A kormányzati oldal tartózkodik. Van még észrevétel? *(Nincs ilyen jelzés.)* Lezárhatom a napirendet? Van még egy napirend.

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: Ezzel kapcsolatban szeretnék mondani, de szavazás után.

ELNÖK: Akkor az még napirenden belül van.

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: Elhangzott az a fölvetés, hogy a KT elé ne hozzuk be a referensi véleményt, csak a szakértői véleményeket. Ezt nem látjuk járható útnak, mert a KTB referense a szakértők véleménye alapján dolgozik, az ő munkájuk segítségére szolgál a szakértői vélemény. Azt gondolom, ha született egy döntés, amit elsősorban a referens terjeszt a KTB elé, az nem lenne jogszerű, hogyha úgy továbbítanánk előterjesztőként, hogy a referensi köztes állapotot nem továbbítanánk, csak a szakértői véleményeket.

ELNÖK: Erről is dokumentációt kérünk. Ez a javaslatom.

ROSTÁNÉ ZENTAI ILDIKÓ: Az a kérdés, szükséges-e a javítatlan. Amikor, mint ebben az esetben is, átdolgozásra kerül, talán zavaró, hogyha olyan részokről beszélünk, ami az átdolgozás után már nincs benne. Az első fordulót talán nem kellene.

ELNÖK: Csak a végeredményt. Hogy dolgozik a bizottság, az egy más kategória. Nekünk az kell, ami végleges.

Köszönöm szépen, akkor most már lezárhatjuk?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Azelőtt is így volt. *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: A napirendet lezárom, a Közoktatás-politikai Tanács ülését berekesztem.

(Az ülés végének időpontja: 15 óra 05 perc)